

แนวทางการจูงใจให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

โดย
นายจำรัส มากแก้ว

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974 – 11 – 6158 – 1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**THE WAYS TO ATTRACT MATAYOMSUKSA 3 LEVEL STUDENTS TO MAKE A
DICATION TO CONTINUE THEIR EDUCATION IN MATAYOMSUKSA 4 LEVEL**

By

Chumras Markkaew

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

A Master's Report Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for The Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Educational Administration

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2005

ISBN 974 – 11 – 6158 - 1

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้สารนิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจูงใจให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” เสนอโดย นายจรัส มากแก้ว เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิสาข์ จิตวิวัฒน์)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ รักษาราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ควบคุมสารนิพนธ์

รองศาสตราจารย์ วรพจน์ มูรพันธุ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ วรพจน์ มูรพันธุ์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชวันชม ชินะตั้งกูร)

...../...../.....

K 44252506 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : ปัจจัยจูงใจการศึกษาต่อ

จรัส มากแก้ว : แนวทางการจูงใจให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (THE WAYS TO ATTRACT MATAYOMSUKSA 3 LEVEL STUDENTS TO MAKE A DECISION TO CONTINUE THEIR EDUCATION IN MATAYOMSUKSA 4 LEVEL) อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ : รศ. วรพจน์ มูรพันธุ์. 105 หน้า. ISBN 974 - 11 - 6158 - 1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเดิม 2) เพื่อทราบปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากสถานศึกษาอื่น ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม และ 3) เพื่อแสวงหาแนวทางการจูงใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล 2 กลุ่ม คือ 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม จำนวน 81 คน ให้ข้อมูลแบบสอบถาม 2) ตัวแทนครูโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม จำนวน 12 คน และตัวแทนนักเรียนเก่าโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม จำนวน 13 คน ร่วมสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ 2 ชนิด คือ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจศึกษาต่อที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม และ 2) แบบบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเดิมมากที่สุดคือ มีความต่อเนื่องในการเรียน ค่าใช้จ่ายในการเรียนน้อย และอยู่ใกล้บ้าน

2) ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากสถานศึกษาอื่น ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมมากที่สุดคือ สถานศึกษาเดิมไม่มีระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ค่าใช้จ่ายในการเรียนน้อย และอยู่ใกล้บ้าน

3) แนวทางที่สามารถจูงใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมได้มากที่สุดคือ การประชาสัมพันธ์ ผลงานโรงเรียน การจัดกระบวนการแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ การให้ทุนการศึกษา การพัฒนาโรงเรียนด้านต่างๆ และการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์.....

K 44252506 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEYWORD : ATTRACTIVE FACTORS TO CONTINUE THE EDUCATION

CHUMRAS MARKKAEW : THE WAYS TO ATTRACT MATAYOMSUKSA 3 LEVEL STUDENTS TO MAKE A DECISION TO CONTINUE THEIR EDUCATION IN MATAYOMSUKSA 4 LEVEL. MASTER REPORT ADVISORS : ASSOC.PROF. WARAPOJ MOORAPUN. 105 pp. ISBN 974 – 11 – 6158 – 1.

The purposes of this research were to find : 1) factors to attract Matayomsuksa 3 level students at Nongplamorpittayakom school to make a decision to continue their education at the same school , 2) factors to attract students from other schools to continue their education in Matayomsuksa 4 level at Nongplamorpittayakom school, 3) ways to attract Matayomsuksa 3 level students to make a decision to continue their education in Matayomsuksa 4 level at Nongplamorpittayakom school. The sample consisted of 2 groups : 1) 81 senior secondary students at Nongplamorpittayakom school for answering questionnaires, 2) 12 teacher representatives from Nongplamorpittayakom school and 13 ex-students from Nongplamorpittayakom school for attending the seminar. The instruments were : 1) a questionnaire on factors to attract Matayomsuksa 3 level students to make a decision to continue their education at Nongplamorpittayakom school, 2) a seminar group note. The statistics applied in data analysis were frequency (f), percentage (%) and content analysis.

The results of the study were :

1. The factors to attract Matayomsuksa 3 level students at Nongplamorpittayakom school to make a decision to continue their education in Matayomsuksa 4 level at the same school were continuing of their education, the less expense and being near their houses.

2. The factors to attract students from other schools to continue their education in Matayomsuksa 4 level at Nongplamorpittayakom school were having no senior secondary level at their old schools, the less expense and being near their houses.

3. The ways to attract Matayomsuksa 3 level students to make a decision to continue their education in Matayomsuksa 4 level at Nongplamorpittayakom school were the public relation, the school product, the management of guidance processes, giving scholarships, the school development, and the support of the relationship between teachers and students.

Department of Educational Administration Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2005

Student's signature.....

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ประธานคณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชวนชม ชินะตั้งกูร คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์ และรองศาสตราจารย์วรพจน์ มูรพันธุ์ ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ เป็นที่ปรึกษาในการจัดทำทุกขั้นตอน ทั้งช่วยตรวจ ให้คำแนะนำ แก้ไข ปรับปรุง จนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยต้องกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณคุณปฐมพล ศรีแสง รองผู้อำนวยการโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมที่ได้กรุณาทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสัมมนาตัวแทนคณะครู และคุณครูทุกท่านที่เข้าร่วมสัมมนา ขอบคุณหัวหน้างานแนะแนวโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม คุณรุ่งทิพย์ จุจันทร์ กรุณาทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสัมมนาตัวแทนนักเรียนเก่า และนักเรียนเก่าทุกท่านที่เข้าร่วมสัมมนา ขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ทุกท่านที่กรุณาช่วยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญ

		หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....		ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....		จ
กิตติกรรมประกาศ.....		ฉ
สารบัญตาราง.....		ณ
สารบัญแผนภูมิ.....		ญ
บทที่		
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	2
	ปัญหาการวิจัย.....	10
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
	ข้อคำถามของการวิจัย.....	11
	ขอบเขตการวิจัย.....	11
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
	ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อ.....	13
	จิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่น.....	19
	โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม.....	26
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
	สรุป.....	37
3	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	38
	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	38
	ระเบียบการวิจัย.....	39
	แผนแบบการวิจัย.....	39
	ประชากร.....	39
	ผู้ให้ข้อมูล.....	40
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	40
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41

	หน้า
การสร้างเครื่องมือ.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
สรุป.....	44
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ตอนที่ 1 สถานภาพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง.....	45
ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) ตัดสินใจ ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.4) โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม.....	47
ตอนที่ 3 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามชนิดปลายเปิด ตอนที่ 3.....	71
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นจากผลการร่วมสัมมนา.....	72
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	77
สรุปผลการวิจัย.....	77
อภิปรายผลวิจัย.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก.....	85
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือ และความร่วมมือ เข้าร่วมสัมมนา.....	86
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	89
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ร่วมสัมมนา.....	97
ภาคผนวก ง แบบบันทึกการสัมมนากลุ่ม.....	100
ประวัติผู้วิจัย.....	105

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนนักเรียนชั้น ม.3 ปีการศึกษา 2541-2546 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม	4
2	แสดงจำนวนนักเรียนชั้น ม.4 ระหว่างปีการศึกษา 2543-2547.....	5
3	แสดงจำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการ โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม.....	7
4	แสดงผลการสำรวจติดตามนักเรียนที่จบชั้น ม.6 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม	8
5	แสดงวุฒิการศึกษาของครูจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	32
6	แสดงสถานภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม	45
7	แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้น ม.3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้น ม.4 ที่ โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม	47
8	แสดงปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนชาย.....	50
9	แสดงปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนหญิง.....	52
10	แสดงปัจจัยการตัดสินใจของนักเรียนที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี.....	54
11	แสดงปัจจัยการตัดสินใจของนักเรียนที่มีอายุมากกว่า 15 ปี.....	56
12	แสดงปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพ เกษตรกรรม.....	58
13	แสดงปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพ รับจ้าง.....	60
14	แสดงปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนที่มีบิดามารดามีรายได้ไม่เกิน 60,000 บาทต่อปี.....	62
15	แสดงปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนที่มีบิดามารดามีรายได้มากกว่า 60,000 บาทต่อปี.....	64
16	แสดงปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม	66
17	แสดงปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนอื่นๆ.....	68

ตารางที่		หน้า
18	แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม ชนิดปลายเปิดตอนที่ 3.....	71
19	แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากการร่วมสัมมนา.....	73

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงผลการติดตามนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม.....	4
2	แสดงจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	6
3	แสดงจำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการ โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม.....	7
4	แสดงผลการสำรวจติดตามนักเรียนที่จบชั้นม.6 โรงเรียน หนองปลาหมอพิทยาคม.....	8
5	แสดงปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน.....	12

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 1

บทนำ

โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาแต่เดิม ส่วนใหญ่จะมีที่ตั้งอยู่ในเมืองเป็นระดับจังหวัดและระดับอำเภอ นโยบายของรัฐบาลต้องการยกระดับการศึกษาพื้นฐานของคนไทยให้สูงขึ้นจึงได้ส่งเสริมให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาให้มากขึ้น โดยมีการขยายโรงเรียนมัธยมศึกษาออกสู่นอกเมืองหรือในชนบทอย่างกว้างขวาง โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษาก่อตั้งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบลที่มีที่ตั้งเหมาะสมเป็นจำนวนมาก โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติก็เปิดโรงเรียนขยายโอกาสในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมและอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม เป็นการให้โอกาสนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับเข้าศึกษาต่อมากขึ้น และยังเป็นทางเลือกให้นักเรียนที่ตั้งใจจะศึกษาต่อสามารถเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่อยู่ใกล้บ้าน จะเป็นการช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ลดภาวะความเสี่ยงอันตรายจากการเดินทาง และยังทำให้นักเรียนมีความรักและห่วงแหนท้องถิ่นมากขึ้น

ด้วยนโยบายและเจตนารมณ์ของรัฐบาลที่ต้องการให้โอกาสเด็กในชนบทที่อยู่ห่างไกลสามารถศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาได้มากขึ้น โดยเชื่อว่าการยกระดับการศึกษาพื้นฐานของคนไทยจะทำให้ประเทศชาติสามารถพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างเป็นผล การดำเนินนโยบายนี้ได้ผลดี อัตราการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากผลการสำรวจของกระทรวงมหาดไทยเมื่อปี พ.ศ. 2542 พบว่าประชากรในชนบทของไทย มีการศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษา ถึงร้อยละ 94.5¹ แต่พบว่ามีร่องรอยของปัญหาบางอย่างชัดเจนมากขึ้น คือ การลี้ภัยของนักเรียนเข้าสู่เมือง เข้าสู่โรงเรียนเอกชนหรือโรงเรียนที่มีชื่อเสียง ทำให้เป็นปัญหาที่น่าขบคิดของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และผู้บริหารการศึกษาระดับสูง ต้องหาหนทางแก้ไขกันอย่างต่อเนื่องตลอดมา รัฐบาลปัจจุบันได้ประกาศนโยบายสำหรับปีการศึกษา 2546 เพื่อการสกัดกั้นการลี้ภัยของนักเรียนเข้าสู่เมือง และโรงเรียนที่มีชื่อเสียง ตามแนวคิด “หนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน” โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนที่เหมาะสมในแต่ละอำเภอแล้วพัฒนาให้มีมาตรฐาน

¹ กระทรวงมหาดไทย, หมู่บ้านชนบทไทย (กรุงเทพมหานคร : กรมพัฒนาที่ดิน, 2543),

และคุณภาพเทียบเท่าโรงเรียนที่มีชื่อเสียงทั่วไป² โรงเรียนระดับตำบลยังคงมีนักเรียนสนใจที่จะเข้าเรียนไม่มากนัก วัสดุอุปกรณ์ ครู อาจารย์ และอาคารเรียนที่ลงทุนไว้ก็ใช้ไม่คุ้มค่า โรงเรียนที่มีชื่อเสียง ก็มีปัญหาต้องคัดนักเรียนอย่างเป็นธรรมชาติ มีเรื่องร้องเรียนกันอยู่เป็นประจำในที่สุดต้องกำหนดวิธีการคัดเลือกแบบการจับสลาก จัดสรรโควตา แบ่งเขตบริการ ฯลฯ สุดท้ายจะคิดหาวิธีการอะไรได้³

จนถึงขณะนี้ยังไม่พบว่าจะมีวิธีการใด ที่จะสามารถช่วยจัดปัญหาเหล่านี้ไปได้ นักการศึกษา นักบริหารการศึกษา หรือแม้แต่ผู้บริหารเมืองก็ตาม ต่างก็พยายามคิดหาวิธีการกันตลอดมา จนในระยะหลังนี้ได้มีการเสนอแนวทางกันว่าควรปรับระดับมาตรฐานของโรงเรียนให้เท่าเทียมกัน ให้สามารถสนองความต้องการของผู้เรียนได้ในระดับที่ใกล้เคียงกัน

ความพยายามของรัฐบาลและนักการเมืองหลายครั้งที่จะปรับมาตรฐานของโรงเรียนให้ใกล้เคียงกันมากที่สุด ด้วยการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านองค์ประกอบของการจัดการศึกษา ตั้งแต่ วัสดุอุปกรณ์ ไปจนถึงอาคารสถานที่และบุคลากร แต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ยังไม่มีคำตอบว่า แต่ละโรงเรียนควรทำอย่างไรในแต่ละสถานการณ์เพียงแต่ดำเนินการไปตามสภาพของปัญหา ในภาวะที่มีข้อจำกัดทั้งเรื่อง งบประมาณ และกฎระเบียบที่ล้าหลัง แต่ก็ยังคาดหวังว่าคนรุ่นต่อไปจะสามารถคลี่คลายสถานการณ์ได้ในสภาวะที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมากขึ้น บ้านเมืองพัฒนาขึ้น และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ปัจจุบันก็ยังพบว่าผู้ปกครองและนักเรียน ต่างก็พยายามแสวงหาโรงเรียนที่ดีกว่าเพื่อเข้าศึกษาต่อ ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น ปัญหาการเรียกเก็บเงินกินเปล่าในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง ปัญหาการวิ่งเต้นฝากนักเรียน ปัญหา นักเรียนไม่มีที่เรียน และปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กไม่มีนักเรียนเข้าเรียน เป็นต้น

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบลหนองปลาหมอได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปีการศึกษา 2518 ตามแนวนโยบายการยกระดับการศึกษาของชาติ ด้วยการส่งเสริมสนับสนุน และผลักดันให้มีการศึกษาต่อจากการศึกษาภาคบังคับมากขึ้น ประกอบกับเป็นความต้องการของชุมชนที่ต้องการมีสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาอยู่ในชุมชน เพื่อให้ลูกหลานมีสถานี่เรียนอยู่ใกล้บ้าน ไม่ต้องเดินทางด้วยความยากลำบากเข้าไปเรียนในตัวอำเภอหรือในเมืองที่อยู่ใกล้

² มติชน, 6 และ 10 มิถุนายน 2546.

³ กระทรวงศึกษาธิการ, “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การรับนักเรียนประจำปีการศึกษา 2542,” 2542.

เคียง ซึ่งมีระยะทางมากกว่า 12 กิโลเมตร การคมนาคมขณะนั้นยังไม่สะดวกเหมือนเช่นปัจจุบัน ด้วยความร่วมมือร่วมใจในการสร้างและพัฒนาโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ทั้งผู้บริหาร คณะครูอาจารย์ นักเรียน และชุมชนทำให้ผลการดำเนินการของโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก นักเรียนชนะเลิศการแข่งขันทักษะทางวิชาการ ได้รับรางวัลอย่างต่อเนื่องทุกปี ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนรางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขนาดเล็ก ของเขตการศึกษา 5 เมื่อปีการศึกษา 2523 และได้รับรางวัลโรงเรียนขยายโอกาสดีเด่น ระดับจังหวัด ในปีการศึกษา 2539 ความเชื่อมั่น และความศรัทธาของผู้ปกครองในชุมชนต่อโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมมีมากขึ้น และส่งผลให้จำนวนนักเรียนที่สมัครเข้ามาเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง⁴

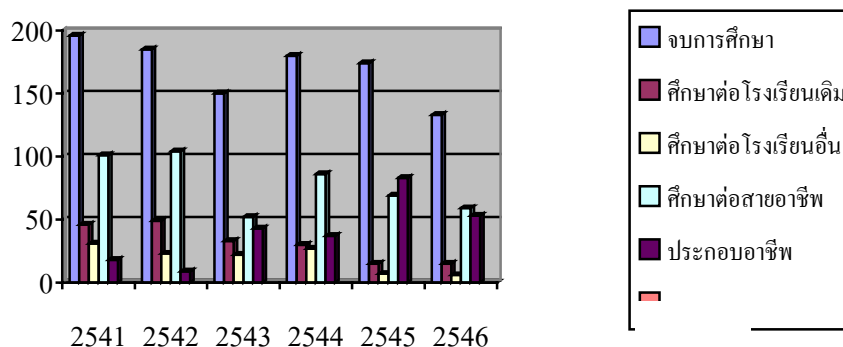
ผู้บริหาร คณะครูอาจารย์ และชุมชนเห็นความจำเป็นที่จะต้องเปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ปลาย) เพื่อให้ นักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ต้น) สามารถศึกษาต่อชั้นม.ปลายที่เดิมได้ โดยไม่ต้องย้ายสถานที่เรียน ซึ่งสะดวกสบาย ประหยัดค่าใช้จ่าย และปลอดภัยไม่ต้องเดินทางด้วยความยากลำบากเข้าไปเรียนในเมือง กรมสามัญศึกษาจึงได้อนุมัติให้โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม เปิดรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.4) ในปีการศึกษา 2537 ในปีแรกๆ รับนักเรียนได้น้อยมาก นักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) และผู้ปกครองยังมีความเชื่อมั่นในมาตรฐานของโรงเรียนไม่มากนัก ในขณะที่มีโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาระดับอำเภอที่อยู่ใกล้เคียงหลายแห่ง การคมนาคมก็สะดวกมากขึ้น ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ตัดสินใจที่จะเข้าไปเรียนในเมือง อีกทั้งนักเรียนที่สำเร็จชั้นม.ต้น จากสถานศึกษาอื่นๆ ในพื้นที่ที่จะเป็นตัวป้อนก็มีน้อย ผู้บริหารและคณะครูอาจารย์จึงได้ร่วมมือกันรณรงค์ และส่งเสริมให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นม.ต้น ในแต่ละปีได้ศึกษาต่อในระดับชั้น ม.ปลายอยู่ที่เดิม ด้วยการสร้างแรงจูงใจในรูปแบบต่างๆ หลากหลายรูปแบบ ถึงกับประกาศไม่เก็บค่าเล่าเรียนสำหรับนักเรียนที่สำเร็จชั้นม.ต้น และอยู่ศึกษาต่อชั้น ม.ปลายในโรงเรียนเดิมก็มี ผลการรณรงค์ก็ทำให้รับนักเรียนชั้น ม.4 เพิ่มขึ้นบ้าง ประกอบกับเป็นช่วงเวลาที่โรงเรียนขยายโอกาสของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติในพื้นที่เริ่มมีนักเรียนที่จบชั้นม.ต้น จึงเป็นตัวป้อนที่ส่งผลทำให้สามารถรับนักเรียนชั้น ม.4 เพิ่มขึ้นหลายปีติดต่อกัน กรมสามัญศึกษาจึงได้ประกาศแผนชั้นเรียนของโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

⁴โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม, “ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2544,” 2544. (อัดสำเนา)

เป็น 5:5:5/3:3:3 ซึ่งเป็นแผนเต็มรูปในปีการศึกษา 2546 ตามข้อมูลอัตราการเจริญเติบโตของโรงเรียน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักเรียนชั้น ม.3 ปีการศึกษา 2541-2546 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

ปีการศึกษา	จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3								
	จบการศึกษา	ศึกษาต่อสายวิชาสามัญ				เข้าสู่สายวิชาชีพ			
		โรงเรียนเดิม		โรงเรียนอื่นๆ		ศึกษาต่อ		ประกอบอาชีพ	
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
2541	196	46	23.46	31	15.81	101	51.53	18	9.18
2542	185	49	26.48	23	12.43	104	56.21	9	4.86
2543	150	33	21.99	22	14.66	52	34.66	43	28.66
2544	180	30	16.66	27	14.99	86	47.77	37	20.55
2545	174	15	8.62	7	4.02	69	39.16	83	47.70
2546	133	15	11.28	6	4.51	59	44.36	53	39.85

แผนภูมิที่ 1 แสดงผลการติดตามนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม
ที่มา : โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม, “ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2547,” 2547. (อัครสำเนา)

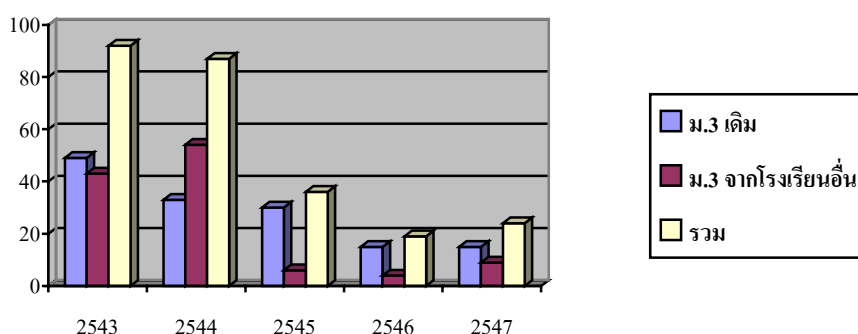
⁵ โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม, “ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2547,” 2547. (อัครสำเนา)

จากข้อมูลในตารางที่ 1 พบว่ามีนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมต้น ของโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ระหว่างปีการศึกษา 2541-2546 โดยเฉลี่ย ประมาณ 170 คน จะมีเพิ่มขึ้นและลดลงบ้างในบางปี แต่ไม่เห็นแนวโน้มที่ชัดเจน เมื่อพิจารณาจำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อชั้น ม.ปลายในโรงเรียนเดิม พบว่าระหว่างปีการศึกษา 2541-2546 มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาจำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อชั้นมัธยม.ปลายในโรงเรียนอื่นๆก็พบว่า ไม่มีแนวโน้มเพิ่มแต่อย่างใด ข้อมแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมต้น โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม มีแนวโน้มที่จะศึกษาต่อทางสายวิชาชีพ และออกไปประกอบอาชีพมากขึ้น อันเป็นปรากฏการณ์ที่สอดคล้องกับแนวนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ และเหมาะสมกับสภาพของชุมชนในท้องถิ่น แต่ตัวเลขที่น่าสนใจก็คือ จำนวนนักเรียนที่ไปศึกษาต่อชั้นมัธยม.ปลายสายวิชาสามัญในสถานศึกษาอื่น ถ้าสามารถทำให้มีจำนวนลดลงได้ ก็น่าจะส่งผลให้มีจำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อในสถานศึกษาเดิมเพิ่มขึ้นได้⁶

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนนักเรียนชั้น ม.4 ระหว่างปีการศึกษา 2543-2547

ปีการศึกษา	จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4				
	2543	2544	2545	2546	2547
ม.3 เดิม	49	33	30	15	15
ร.ร.อื่นๆ	43	54	6	4	9
รวม	92	87	36	19	24

⁶ โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม, “ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2547,” 2547. (อัดสำเนา)

แผนภูมิที่ 2 แสดงจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ที่มา : โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม, “ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2547,” 2547. (อัคราณา)

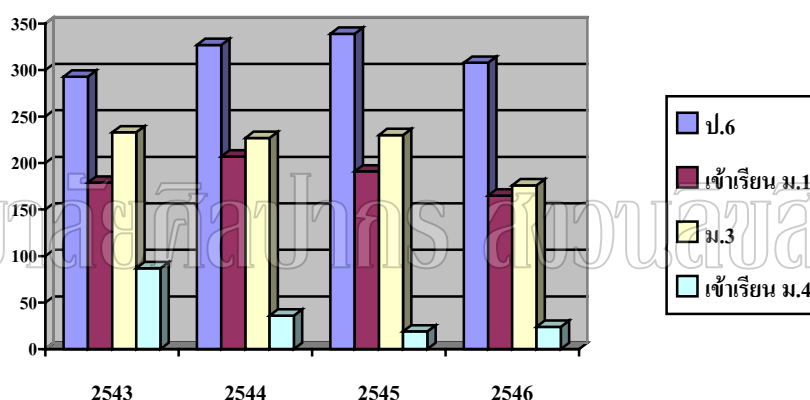
ข้อมูลจากการสำรวจตามตารางที่ 2 พบว่า ระหว่างปีการศึกษา 2543-2547 นักเรียนชั้น ม. 4 ที่มาจากนักเรียนชั้นม.3โรงเรียนเดิม และที่มาจากโรงเรียนอื่นๆ มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้จำนวนนักเรียนชั้นม.4 ของโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม โดยเฉพาะนักเรียนที่มาจากโรงเรียนอื่นๆมีจำนวนลดลงเป็นอย่างมาก ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 เป็นต้นมา ส่งผลให้จำนวนนักเรียนชั้นม.ปลาย โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ลดลง จากปรากฏการณ์นี้อาจมีบางสิ่งบางอย่างที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องและเป็นสาเหตุของปัญหา การศึกษาวิจัยอาจได้คำตอบที่เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา⁷

จากการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน และอัตราการเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ของนักเรียนในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ระหว่างปีการศึกษา 2543-2545 มีข้อค้นพบบางประการที่น่าสนใจ ดังตารางที่ 3

⁷ โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม, “ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2547,” 2547. (อัคราณา)

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการ โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

ปีการศึกษา	ประถมศึกษาปีที่ 6			มัธยมศึกษาปีที่ 3			
	จบการศึกษา	เข้าเรียน ม.1		จบการศึกษา		เข้าเรียน ม.4	
		จำนวน	ร้อยละ	นพ.	อื่นๆ	จำนวน	ร้อยละ
2543	293	179	61.09	150	83	87	35.80
2544	327	207	63.30	180	47	36	15.85
2545	339	191	56.34	174	56	19	8.26
2546	308	165	53.57	133	42	24	13.71

แผนภูมิที่ 3 แสดงจำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการ โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

ที่มา : “ข้อมูลจำนวนนักเรียน,” ฝ่ายข้อมูลและสารสนเทศ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านโป่ง, 2546. (อัครสำเนา)

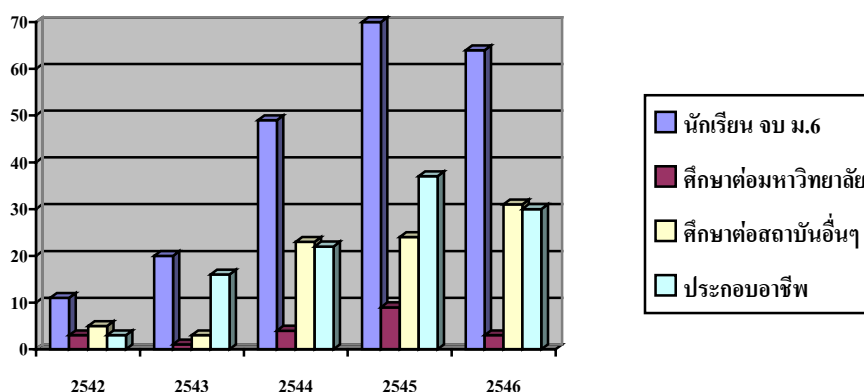
จากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจตามตารางที่ 3 และแผนภูมิที่ 3 พบว่าอัตราการเข้าเรียนในชั้นม.1 ของนักเรียนในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม อยู่ในระดับที่น่าพอใจ ส่วนอัตราการเข้าเรียนชั้นม.4 อยู่ในระดับต่ำ และมีแนวโน้มจะต่ำมากจนอาจจะไม่สามารถเปิดสอนชั้น ม.ปลายต่อไปได้ เป็นสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับต่างๆ คงต้องให้ความสนใจและหาแนวทางในการแก้ไขต่อไป⁸

⁸ “ข้อมูลจำนวนนักเรียน,” ฝ่ายข้อมูลและสารสนเทศ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านโป่ง, 2546. (อัครสำเนา)

โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม เปิดทำการสอนชั้นม.ปลาย เมื่อปีการศึกษา 2537 นักเรียนชั้นม.6 รุ่นแรก จึงจบการศึกษา ในปีการศึกษา 2540 จากการสำรวจติดตามของงานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 พบข้อสังเกตที่น่าสนใจบางประการ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการสำรวจติดตามนักเรียนที่จบชั้นม.6 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

ปีการศึกษา	จำนวนนักเรียน	จบการศึกษา	ศึกษาต่อ			ประกอบอาชีพ
			มหาวิทยาลัย			
			รัฐ - ปิด	รัฐ - เปิด	เอกชน	
2542	11	3	-	-	5	3
2543	20	1	-	-	3	16
2544	49	-	2	2	23	22
2545	70	1	2	6	24	37
2546	64	-	-	3	31	30

แผนภูมิที่ 4 แสดงผลการสำรวจติดตามนักเรียนที่จบชั้นม.6 โรงเรียน หนองปลาหมอพิทยาคม
ที่มา : โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม, “ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2547,” 2547. (อัครสำเนา)

จากผลการสำรวจตามตารางที่ 4 พบข้อสังเกตประการหนึ่งคือ นักเรียนส่วนใหญ่ ที่จบการศึกษาชั้นม.6 จะออกไปประกอบอาชีพ สำหรับในส่วนที่ศึกษาต่อก็พบว่าเข้าศึกษาต่อในสถาบันทางอาชีวศึกษาเป็นส่วนมาก จากข้อสังเกตนี้ น่าจะเป็นข้อบ่งชี้ถึงค่านิยมของชุมชน

ผู้ปกครอง และตัวนักเรียนเอง ต้องการเข้าสู่ระบบวิชาอาชีพนอกกว่า ระบบการศึกษาในมหาวิทยาลัย โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม อาจเป็นเพียงตัวเลือกหนึ่งสำหรับเตรียมเข้าสู่ระบบวิชาอาชีพ และรองรับนักเรียนที่ผิดหวังจากกระบวนการคัดเลือก และการแข่งขันเข้าเรียนต่อชั้นม.ปลายในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเท่านั้น⁹

ในช่วงเวลาที่ผ่านมากกระทรวงศึกษาธิการได้มีแนวนโยบายส่งเสริมด้านอาชีพในสถานศึกษาต่างๆ มากขึ้น ทำให้กรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา และสถานศึกษาเอกชนทำการเปิดสอนในหลักสูตรวิชาชีพกันอย่างกว้างขวาง มีสถานศึกษาที่เปิดสอนด้านวิชาชีพในท้องถิ่นหลายแห่งที่อยู่ใกล้กับชุมชน จึงทำให้นักเรียนและผู้ปกครองตัดสินใจที่จะเข้าสู่สายอาชีพตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษา และมีผลทำให้นักเรียนที่สำเร็จชั้น ม.ต้น ของโรงเรียนหนองปลาหมอมุ่งเข้าสู่สายอาชีพเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้การรับนักเรียนชั้น ม.4 ไม่เพิ่มขึ้นตามที่คาดการณ์ไว้ และมีแนวโน้มจะต่ำกว่าเป้าหมายในแผนจัดชั้นเรียนของกรมสามัญศึกษาเป็นอย่างมาก จึงกลายเป็นปัญหาที่มีผลกระทบทั้งทางด้านเศรษฐกิจ คือผู้ปกครองจะมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้นในการส่งบุตรหลานเดินทางเข้าไปศึกษาต่อในเมือง ปัญหาทางสังคม คือนักเรียนจะมีความรักต่อท้องถิ่นน้อยลง มีโอกาสละทิ้งท้องถิ่นในอนาคตสูง ผู้วิจัยในฐานะที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาหนทางที่จะพัฒนาโรงเรียนให้สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง อาจช่วยลดปัญหาการละทิ้งถิ่นฐานของคนรุ่นต่อไป สร้างความภาคภูมิใจกับคนในท้องถิ่น ที่มีต่อสถานศึกษาในท้องถิ่นของตนลดปัญหาทางเศรษฐกิจในครอบครัวและในท้องถิ่นลงได้

ทรัพยากรทั้งอาคารสถานที่และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพ และมีขีดความสามารถพร้อมที่จะจัดการศึกษาทั้งระดับชั้นม.ต้น และชั้น ม.ปลายได้ตามแผนชั้นเรียนที่กรมสามัญศึกษาวางแผนไว้ เมื่อจำนวนนักเรียนชั้นม.ปลายมีจำนวนต่ำกว่าแผนชั้นเรียน ในขณะที่การรับนักเรียนชั้นม.ต้นยังไม่มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นได้ ปัจจุบันทรัพยากรของโรงเรียนที่มีอยู่ มีศักยภาพที่จะรองรับนักเรียนได้ถึง 1,000 คน แต่ขณะนี้มียังนักเรียนที่รับได้ในปัจจุบันเพียงประมาณ 700 คน ผลกระทบที่เกิดขึ้นก็คือความสูญเปล่าทางการศึกษา ทั้งอาคารสถานที่และบุคลากร ในส่วนของบุคลากรนั้นก็มีผลทำให้มีจำนวนเกินเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) กำหนด และอยู่ในช่วงประกาศนโยบายลดอัตรากำลังภาครัฐของรัฐบาล ตำแหน่งบุคลากรจึงถูกลดลงด้วยการโยกย้าย และตัดอัตราเกษียณหรือเสียชีวิต อัตรากำลังโดยรวมยังเกินเกณฑ์อยู่ในปัจจุบัน แต่มีปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน และไม่สามารถพัฒนา

⁹ โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม, “ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2547,” 2547. (อัดสำเนา)

บุคลากรที่มีอยู่ให้มีความรู้ความสามารถทดแทนส่วนที่ขาดหายไปได้ในระยะเวลาสั้นๆ จะใช้วิธีการจ้างครูจ้างสอนชั่วคราวก็ไม่สามารถทำได้ เนื่องจากกรมสามัญศึกษาจะเป็นผู้กำหนดอัตราจ้างชั่วคราว สำหรับโรงเรียนที่มีอัตรากำลังเกินเกณฑ์อย่างโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ก็จะไม่ได้รับการจัดสรรอัตราจ้างชั่วคราวให้ กรณีจำเป็นจริง ๆ ก็ต้องขอการสนับสนุนจากคณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนเป็นทุนเพื่อจ้างครูในสาขาที่ขาดแคลนและจำเป็น

ด้วยลักษณะปัญหาที่เกิดผลกระทบเช่นนี้ ในระดับผู้บริหารส่วนกลางจะไม่ได้รับรู้และไม่รับฟัง ภาระทั้งหมดจึงตกอยู่กับโรงเรียนโดยคณะครูอาจารย์และผู้บริหาร ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้อาจช่วยให้พบสาเหตุของปัญหาที่แท้จริงและสามารถแก้ไขและป้องกันได้ ทรัพยากรการศึกษาที่ลงทุนไว้ก็จะใช้ได้อย่างคุ้มค่า นักเรียนก็ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ ท้องถิ่นก็ไม่ถูกละทิ้ง การศึกษาของชาติได้รับการพัฒนาและสามารถยกระดับการศึกษาของคนไทยให้สูงขึ้นทัดเทียมกับประเทศต่างๆ ทั่วโลกต่อไป

ปัญหาการวิจัย

โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมเปิดสอนชั้นม.ต้นและชั้นม.ปลาย โดยมีแผนชั้นเรียนที่กรมสามัญศึกษาประกาศไว้เป็น 5:5:5/3:3:3 ในปีการศึกษา 2546 ซึ่งขณะนี้ในระดับชั้นม.ต้นมีจำนวนนักเรียนตามเป้าหมายของแผนมาหลายปีแล้ว แต่ชั้นม.ปลายมีจำนวนนักเรียนยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายของแผน และดูเหมือนว่าจะมีจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นในบางปี แต่บางปีกลับลดลง โดยเฉพาะในปีการศึกษา 2544 ลดลงอย่างน่าตกใจ จากข้อมูลพบว่าตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 มีนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นม.ต้น จากสถานศึกษาอื่นมาเข้าเรียนเป็นจำนวนมากขึ้น ทำให้สามารถรับนักเรียนชั้นม.ปลายได้มากขึ้น ในขณะที่ตัวบ่อนหลักคือนักเรียนที่สำเร็จชั้นม.ต้น ของโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมเอง เข้าศึกษาต่อชั้นม.ปลาย ในโรงเรียนเดิมไม่เพิ่มขึ้นและมีแนวโน้มจะลดลงอีกด้วย จำนวนนักเรียนชั้นม.3 มีจำนวนมากถึงประมาณ 170 คนในแต่ละปี ซึ่งถ้าพิจารณาจากอัตราการศึกษาต่อชั้นม.ปลายที่ยังอยู่ในระดับต่ำ การเพิ่มจำนวนการรับนักเรียนชั้นม.ปลาย จากนักเรียนชั้นม.ต้นเดิมให้มากขึ้น จึงมีความเป็นไปได้สูง การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในสถานศึกษาเดิม และปัจจัยที่สามารถจูงใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเดิม
2. เพื่อทราบปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากสถานศึกษาอื่น ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม
3. เพื่อทราบแนวทางการจูงใจให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

ข้อคำถามของการวิจัย

1. ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเดิมมีอะไรบ้าง
2. ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากสถานศึกษาอื่น ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมมีอะไรบ้าง
3. แนวทางการจูงใจให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมเป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

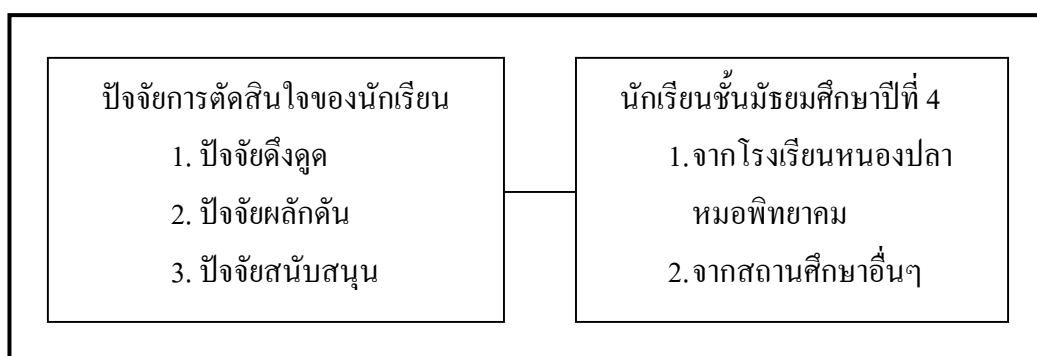
การวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การตัดสินใจของนักเรียนได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่างๆที่เข้ามาเกี่ยวข้องหลายปัจจัย จากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ปัจจัยที่จะส่งผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนในการศึกษาต่อ และตรงกับประเด็นปัญหามากที่สุดก็คือ 3 ปัจจัยหลักตามแนวคิดของ ริดเดอร์ส (W. Reeders)¹⁰ ซึ่งได้สรุปไว้ในทฤษฎีการกระทำทางสังคมดังนี้

1. ปัจจัยดึงดูด (pull factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับเป้าหมาย (goal), ความเชื่อ (beliefs), ค่านิยม (value), ขนบธรรมเนียมประเพณีและนิสัยความเคยชิน (habits and customs)
2. ปัจจัยผลักดัน (push factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับ ความคาดหวัง(expectations), พันธะสัญญา (commitments), และแรงเสริม (force)

¹⁰ W. Reeders, Beliefs, Disbeliefs and Social Action Department of Rural Sociology Bulletin (New York : University of Missouri,1973), 74.

3. ปัจจัยสนับสนุน (support factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับ โอกาส (opportunity), ความสามารถ (ability), และการสนับสนุน (support)

ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ไว้ดังนี้ การวิจัยนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่าปัจจัยทั้ง 3 ด้าน มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ซึ่งเขียนเป็นความสัมพันธ์ได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 5 แสดงปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน
 ที่มา : W. Reeders, Beliefs, Disbeliefs and Social Action Department of Rural Sociology Bulletin
 (New York : University of Missouri,1973), 74.

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจูงใจ หมายถึง วิธีการดำเนินการที่สามารถจูงใจให้นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หมายถึง นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หมายถึง นักเรียนที่เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

การตัดสินใจ หมายถึง ภาวะที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พิจารณาทางเลือกว่าจะศึกษาต่อหรือไม่ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ซึ่งจะขึ้นอยู่กับ 3 ปัจจัยหลักคือ 1) ปัจจัยดึงดูด 2) ปัจจัยผลักดัน และ 3) ปัจจัยสนับสนุน

การศึกษาต่อ หมายถึง นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยนี้มุ่งศึกษาถึงสภาวะการตัดสินใจของนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร แหล่งวิทยากร และงานวิจัยอย่างกว้างขวาง พอประมวลได้ว่ามีปัจจัยต่างๆ ที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียนหลายด้าน ซึ่งอาจเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง หรืออาจเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับสภาพของสถานศึกษาเดิม และอาจเป็นปัจจัยแรงจูงใจที่มาจากสถานศึกษาอื่น หรือสภาพแวดล้อมทางสังคม ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี และการศึกษาวิจัยของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ โดยมีหัวข้อที่สำคัญดังนี้

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อ

รีดเดอร์ส (W.Reeders) ได้ศึกษาพฤติกรรมของบุคคลเกี่ยวกับสภาวะการตัดสินใจ และอธิบายไว้ในทฤษฎีการกระทำทางสังคม ซึ่งได้พิมพ์เผยแพร่ไว้ในวารสารทางสังคมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยแห่งมิสซูรี โดยมีสาระสำคัญคือ การตัดสินใจของบุคคลในสถานการณ์ต่างๆ จะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยที่สำคัญ 3 ปัจจัยคือ

1. ปัจจัยดึงดูด (pull factors) การตัดสินใจของบุคคลมีความโน้มเอียงที่จะเป็นไปเพื่อสนองต่อเป้าหมาย(goal), ความเชื่อ (beliefs), ค่านิยม (value), ขนบธรรมเนียมประเพณีและลักษณะนิสัยความเคยชิน (habits and customs) ของแต่ละบุคคล ปัจจัยเหล่านี้จะเกิดขึ้นและมีอยู่ในแต่ละบุคคลอยู่แล้ว เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคลมากที่สุด
2. ปัจจัยผลักดัน (push factors) เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เกิดขึ้นและมีอยู่ในแต่ละบุคคล และสามารถผลักดันให้เกิดการตัดสินใจของบุคคลในสถานการณ์ต่างๆ ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ ความคาดหวัง (expectations), พันธะสัญญา (commitments) และแรงเสริม (force)
3. ปัจจัยสนับสนุน (support factors) เป็นปัจจัยอื่นๆที่ไม่ได้มีอิทธิพลโดยตรงต่อการตัดสินใจของบุคคล แต่เป็นปัจจัยที่มีส่วนสนับสนุนให้การตัดสินใจของบุคคลเป็นไปตาม

สถานการณ์และเงื่อนไขที่เหมาะสม ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ โอกาส (opportunity), ความสามารถ (ability) และ การสนับสนุน (support)¹

พรณี เกษกมล ได้กล่าวถึงแนวคิดของคาร์ล (Karl Roger) เกี่ยวกับค่านิยมไว้ดังนี้ การมองคนในแง่ดี เชื่อว่าคนมีพลังที่เป็นตัวของตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์มีเหตุผล แรงจูงใจเกิดจากกระบวนการค่านิยมที่ได้จากสิ่งแวดล้อม คนที่มีสัจจการแห่งตนที่เปรียบเสมือนเป็นอุดมคติให้เรามีวิถีชีวิต เช่นนั้น เป็นเงื่อนไขของการมีคุณค่า แต่ละคนจะมีระบบค่านิยมอยู่ 2 ส่วน คือระบบค่านิยมที่เป็นจริงเป็นของตนเอง และระบบค่านิยมที่ได้จากบุคคลอื่น การที่ค่านิยมทั้งสองไม่ตรงกันทำให้เกิดความวิตกกังวล และได้กล่าวถึงการตัดสินใจไว้ว่า การตัดสินใจขึ้นอยู่กับเป้าหมายของสัจจการแห่งตนถ้าเราไม่มีสัจจการแห่งตน การตัดสินใจเป็นเพียงทำให้ผู้อื่นพอใจโดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเอง อาจทำให้เกิดความทุกข์และความไม่สบายใจ เขาได้เสนอเงื่อนไขที่จำเป็นในการให้คำปรึกษา และช่วยทำให้การให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพและนำไปสู่การตัดสินใจดังนี้

1. ผู้ให้คำปรึกษาต้องแสดงความรู้สึกลักษณะอย่างจริงจัง เป็นตัวของตัวเองอย่างแท้จริง การแสดงความรู้สึกลักษณะอย่างจริงจัง หมายถึง ผู้ให้คำปรึกษาต้องตระหนักในความรู้สึกลักษณะของตนเองและต้องไม่กลัวว่าผู้รับคำปรึกษาจะรู้

2. การเคารพนับถือ ว่าผู้รับคำปรึกษาเป็นบุคคลผู้มีศักดิ์ศรี มีคุณค่าเท่ากับเราทุกประการ ผู้ให้คำปรึกษาต้องให้ความสนใจเฉพาะสิ่งที่เขาพูดหรือทำเท่านั้น

3. การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น หมายถึง มีความรู้สึกละเอียดต่อการรับรู้ หรือมีความเข้าใจเข้าใจง่าย²

นอกจากนี้พรณี เกษกมล ยังได้ศึกษาแนวคิดของนักทฤษฎีพฤติกรรมนิยม แล้วนำเสนอยุทธวิธีการตัดสินใจไว้ดังนี้

1. การกำหนดปัญหาและเป้าหมายของผู้รับคำปรึกษา
2. ตกลงที่จะบรรลุเป้าหมายของการให้คำปรึกษาร่วมกัน
3. รวบรวมวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ
4. รวบรวมข้อมูลสำหรับตัวเลือก
5. ตรวจสอบผลที่จะเกิดจากตัวเลือก
6. คำนึงกับเป้าหมายตัวเลือกและผลที่จะเกิดซ้ำอีกครั้ง

¹ W. Reeders, Beliefs, Disbeliefs and Social Action Department of Rural Sociology Bulletin (New York:University of Missouri,1973), 74.

² พรณี เกษกมล, การตัดสินใจ (กรุงเทพฯ : วิกตอรีเพาเวอร์พ้อยท์, 2531), 34 – 38.

7. ทำการตัดสินใจเพื่อนำไปสู่พัฒนาการใหม่

8. สรุปลกระบวนการตัดสินใจเพื่อนำไปใช้กับปัญหาใหม่

ปัญหาการตัดสินใจเลือกมีมากมาย โดยมากเป็นเรื่องของอาชีพ เช่น จะเลือกเรียนวิชาอะไร จะเรียนต่อหรือลาออก จะเรียนที่ไหน จะเปลี่ยนวิชาเลือกดีไหม การเลือกอาชีพนำไปสู่การตัดสินใจ เช่น จะทำงานนอกบ้านหรือทำงานในบ้าน จะแต่งงานดีไหม แต่งกับใคร การแก้ปัญหาต้องหาเป้าหมายให้พบว่าการอะไร ถามตัวเองให้แน่ใจ พิจารณาความสำคัญของการตัดสินใจและความถี่ที่ผู้รับคำปรึกษาพูดถึง พิจารณาอย่างสนใจว่าสิ่งที่เกิดขึ้นน่าจะพึงพอใจหรือไม่ ก่อนตัดสินใจต้องแน่ใจว่าจะเกิดผลดี ควรใช้ระบบค่านิยมเข้าช่วย เป้าหมายของการให้คำปรึกษาที่เพิ่มโอกาสความน่าจะเป็น ผลเป็นที่น่าพอใจมากที่สุด

ผู้ที่ทำการตัดสินใจได้ดีที่สุด ต้องมีความสามารถในการค้นหาข้อมูลต่างๆ มาใช้ดังนี้ คือ

1. มีตัวเลือกที่จะกระทำได้มากมาย
2. สสำรวจเป้าหมายให้ได้มากที่สุดและเป็นเป้าหมายที่เป็นค่านิยมของเรามากที่สุด
3. ให้นำหนัก ตีราคาความเสี่ยงของผลที่จะเกิดอย่างระมัดระวัง ทั้งผลที่จะเกิดขึ้นทางบวกและลบ เราต้องค้นหาทุกตัวเลือก
4. ค้นหาข้อมูลใหม่เกี่ยวกับการประเมินตัวเลือก
5. รับข้อมูลที่ถูกต้องที่ผ่านการพิจารณาแล้วว่าดีมาเป็นของตัวเองแม้ระยะแรกของเขาอาจไม่ชอบสิ่งนั้น แต่เมื่อคิดว่ามีประโยชน์ก็ควรคิดว่าเป็นความคิดของตน
6. ตรวจสอบซ้ำอีกครั้งถึงผลของตัวเลือกทั้งทางบวก และทางลบ และตัวเลือกที่ไม่ยอมรับก่อนการตัดสินใจ
7. ศึกษารายละเอียดก่อนการตัดสินใจ มีการวางแผนเป็นพิเศษ เพื่อรู้ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น³

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่เข้ามาเรียน ไว้ดังนี้

1. แรงจูงใจด้านอาชีพ (vocational motives) จากการศึกษพบว่า แรงจูงใจที่มีความสำคัญอย่างมากในการทำให้ผู้ใหญ่แสวงหาความรู้โดยการเข้ารับการศึกษากลับครั้ง โดยเฉพาะผู้ใหญ่วัยต้นทั้งนี้ก็เพราะว่า จะได้ช่วยส่งเสริมโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพการงานที่ดำเนินการอยู่แล้ว จากการสำรวจข้อมูลของสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติในประเทศอังกฤษ (NIAE ; National

³พรณี เกษกมล, การให้คำปรึกษาตัดสินใจ (กรุงเทพฯ : ศรีเมืองกาญจน์การพิมพ์, 2532), 56 – 57.

Institute of Adult Education) ปรากฏว่าประมาณเกือบร้อยละ 10 ของนักศึกษาให้ข้อมูลว่า การเข้ามาเรียนด้วยความมุ่งมั่นเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการทำงานและอาชีพนั่นเอง

2. แรงจูงใจที่จะพัฒนาตนเอง (self-development) เป็นการสนองความต้องการส่วนบุคคลของผู้ใหญ่ โดยเฉพาะด้านที่เป็นความรู้ทั่วไป หรืออาจจะเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่องานอดิเรก (creative hobby) ข้อมูลที่ได้มาจากการสำรวจในประเทศอังกฤษซึ่งจัดทำโดย NIAE ปรากฏว่านักศึกษาผู้ใหญ่มากกว่าร้อยละ 40 บอกเหตุผลในการเข้าเรียนว่า เพราะต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองตามความสนใจให้มากขึ้น ทั้งนี้ยังพบว่าผู้เรียนซึ่งเข้ามาด้วยแรงจูงใจประเภทนี้จะเป็นหญิงมากกว่าชาย

3. แรงจูงใจด้านสังคม (social motives) กิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่ได้รับความสนใจจากผู้เรียนค่อนข้างมากด้วยเหตุผลทางสังคม นักศึกษาจึงเข้ามาเรียนเพื่อมีโอกาสพบเพื่อนใหม่ เพื่อรู้จักกับครูผู้สอนตลอดจนบรรยากาศที่แปลกออกไปจากชีวิตประจำวัน และในขณะเดียวกันก็มีแรงจูงใจในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทางสมองและสติปัญญา (intellectual motives) แทรกอยู่ด้วย จากการสำรวจของสถาบัน NIAE พบว่าเหตุผลนี้มีจำนวนถึงร้อยละ 10 ของนักศึกษาผู้ใหญ่

4. แรงจูงใจด้านอื่นๆ (other motives) สำหรับเหตุผลอื่นๆในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่ได้แก่ ช่วยให้ได้รับโอกาสที่สอง (second chance) สำหรับผู้ใหญ่ที่พลาดโอกาสในการเรียนจากระบบโรงเรียนระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา หรือบางคนอาจเข้ามาด้วยเหตุผลเกี่ยวกับเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จัดให้มีขึ้นในสถาบันแห่งนั้น ทำให้เขาได้มีโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ โดยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น การเรียนเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การใช้เครื่องมือด้านช่างไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์ ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษาต่างประเทศ รวมทั้งบรรยากาศอื่นๆ ภายในสถาบันการศึกษานั้นก็มีส่วนส่งเสริมให้เกิดความต้องการและสนใจเข้ามาสัมผัสและเรียนรู้เกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่ ในช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต⁴

เมื่อปี พ.ศ. 2538 นวลฉวี วิศาลศิริกุล ได้ศึกษาแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาโรงเรียนฝึกอบรมอาชีพกรุงเทพมหานคร ใน 6 ด้านได้แก่ ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านทำตามความคาดหวังของคนอื่น ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ ด้านนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน และด้านการเรียนเพื่อรู้ ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการมาเรียนเพื่อรู้มากที่สุด และด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่นน้อยที่สุด แรงจูงใจในการเรียนรวม

⁴ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2538), 10 – 11.

ทุกด้านในระดับปานกลาง นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ⁵

ถัดมาในปี พ.ศ. 2539 ชัยวัฒน์ ยืนยาว ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับประถมศึกษาวิธีทางไกลจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แรงจูงใจระดับมาก 3 ด้านคือ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านอาชีพ และด้านสังคม แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว ที่นักศึกษามีแรงจูงใจในการเข้าเรียนระดับมากได้แก่ ต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ที่สูงขึ้น ต้องการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ต้องการเพื่อเป็นบันไดไปสู่ความก้าวหน้าในอาชีพ เรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น และต้องการได้ประกาศนียบัตร⁶

ในปี พ.ศ. 2539 เช่นเดียวกัน อุไรวรรณ โพธิเวชเทวัญ ได้ทำการศึกษาเรื่องสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สิ่งจูงใจในแต่ละด้านและรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาสิ่งจูงใจเป็นรายข้อแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง 10 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

1. สนใจประกอบอาชีพทางธุรกิจ
2. มีความศรัทธาในชื่อเสียงของสถาบันที่เปิดสอน
3. สามารถไปประกอบอาชีพอื่น
4. ชอบเรียนวิชาเกี่ยวกับธุรกิจ
5. ต้องการประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว
6. เห็นความก้าวหน้าของทำงานด้านธุรกิจ
7. โอกาสในการสอบเข้าเรียนมีสูง
8. เห็นความสำเร็จของบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงการธุรกิจ
9. สร้างทางเลือกในการเลือกอาชีพ

⁵ นวลฉวี วิศาลศิริกุล, “แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา โรงเรียนฝึกออาชีพ กรุงเทพมหานคร” (ปริญญาานิพนธ์ กศม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538), 127.

⁶ ชัยวัฒน์ ยืนยาว, “แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีทางไกล จังหวัดสมุทรปราการ” (ปริญญาานิพนธ์ กศม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539), 86.

10. ขยายโลกทัศน์ของตนเองทางธุรกิจ

ส่วนแรงจูงใจที่มีระดับต่ำ มี 2 ข้อคือ

1. คนส่วนมากเลือกเรียน
2. ชอบเรียนวิชาครูจบไปแล้วจะได้เป็นครูธุรกิจ⁷

สมพงษ์ จิตจรัสอำพัน ได้ทำการศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนต่อสายวิชาบริหารธุรกิจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ. 2540 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในระดับมากคือ องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจทางด้านลักษณะของงานเกี่ยวข้องกับงานที่ต้องการ รองลงมาได้แก่องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจทางด้านลักษณะของสถาบัน ด้านองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจทางด้านลักษณะส่วนตัวและองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจทางด้านลักษณะบุคคลที่เกี่ยวข้องตามลำดับ⁸

วิมล ปั้นสวย ทำการศึกษาค้นคว้าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ปกครองในการให้นักเรียนเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนดาราวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ปกครองในการให้นักเรียนเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนดาราวิทยาลัย ที่มีความสำคัญในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านวิชาการและชื่อเสียงของโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการและการบริการด้านกิจการ นักเรียน ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม โรงเรียน และด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน⁹

⁷ อุไรวรรณ โปธิเวชเทวัญ, “สิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร” (ปริญญาณิพนธ์ กสม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539), 116.

⁸ สมพงษ์ จิตจรัสอำพัน, “องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายวิชาบริหารธุรกิจ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง ปวส สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร” (ปริญญาณิพนธ์ กสม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540), 97.

⁹ วิมล ปั้นสวย, “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ปกครองในการให้นักเรียนเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนดาราวิทยาลัย” (การค้นคว้าแบบอิสระ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540), 47.

จิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่น

ช่วงความเป็นวัยรุ่น (adolescent) ในทศวรรษที่ผ่านมา คือ ประมาณอายุตั้งแต่ 12 - 18 ปี แต่ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่า ช่วงความเป็นวัยรุ่นได้ขยายออกไป โดยประมาณอย่างหลวมๆ ตั้งแต่ 12 - 25 ปี โดยให้เหตุผลว่า เนื่องจากเด็กทุกวันนี้ต้องอยู่ในสถาบันการศึกษานานขึ้น การเป็นผู้ใหญ่ที่พึ่งตัวเองได้ทางเศรษฐกิจต้องยืระยะเวลาออกไป อีกทั้งรูปแบบชีวิตสมัยใหม่ทำให้เด็กมีวุฒิภาวะทางจิตใจ (maturity) ช้ากว่ายุคสมัยที่ผ่านมา ในช่วงยาวของความเป็นวัยรุ่นนั้น อาจแบ่งช่วงวัยรุ่นเป็น 3 ระยะโดยใช้เกณฑ์ความเป็นเด็ก - ผู้ใหญ่ตัดสิน คือ ช่วงอายุประมาณ 12 - 15 ปี เป็นช่วงวัยแรกเริ่ม ยังมีพฤติกรรมค่อนข้างเป็นเด็กอยู่มาก ช่วงอายุ 16 - 17 ปี เป็นระยะวัยรุ่นตอนกลาง มีพฤติกรรมก้ำกึ่งระหว่างความเป็นเด็ก - ผู้ใหญ่ ช่วงอายุ 18 - 25 ปี เป็นระยะวัยรุ่นตอนปลาย กระบวนพฤติกรรมค่อนข้างเป็นผู้ใหญ่ พัฒนาการวัยรุ่นมีลักษณะเด่นในด้านต่างๆ ทุกด้าน เช่น ทางกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา คำว่า “เด่น” ในที่นี้มีความหมายว่า มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเห็นได้ชัดเจนตำราสมัยเก่ามักกล่าวว่า วัยรุ่นเป็นช่วงเปลี่ยนวัย เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อที่เปลี่ยนจากความเป็นเด็กสู่ความเป็นผู้ใหญ่ มีความอ่อนไหวทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ได้ง่าย แต่แนวคิดในปัจจุบันถือว่าการเปลี่ยนแปลงในช่วงวัยอื่นๆ ก็เป็นการเปลี่ยนวัยเช่นกัน แต่ช่วงวัยรุ่นมีความแตกต่างจากวัยอื่นๆ เพราะมีการเปลี่ยนแปลงมาก และรวดเร็วในทุกด้านของการพัฒนาการ แต่ไม่จำเป็นเสมอไปที่จะเป็นวัยที่ “เต็มไปด้วยปัญหา” หากนับการเริ่มต้นของความเป็นวัยรุ่นตามลักษณะพัฒนาการ สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนว่าช่วงวัยรุ่นเริ่มต้นแล้วก็คือ การเปลี่ยนแปลงทางกายภายนอก เช่น ความสูง ผิวหนัง รูปร่างหน้าตา การมีหน้าอก ฯลฯ และการเปลี่ยนแปลงภายในร่างกาย เช่น สมองพัฒนาเต็มที่ สอร์โมนเพศเริ่มทำงาน ฯลฯ พร้อมๆ กับการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายก็มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะพัฒนาการด้านอื่นๆ ด้วย เช่น ทางสังคม ทางอารมณ์ ค่านิยม ความสนใจ การแสวงหาเอกลักษณ์ ความสนใจเพศตรงข้าม ฯลฯ ช่วงระยะวัยรุ่นโดยทั่วไปเป็นช่วงระยะเวลาคาบเกี่ยวระหว่างความเป็นเด็กต่อเนื่องกับความเป็นผู้ใหญ่ นับเป็นเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ถ้าเด็กวัยรุ่นผู้ใดได้ดำเนินชีวิตในช่วงเวลานี้ผ่านพ้นไปอย่างราบรื่น มีปัญหาไม่ซับซ้อนมากนัก เด็กวัยรุ่นผู้นั้นย่อมเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ด้วยดี และมักจัดการกับชีวิตในวัยผู้ใหญ่ได้อย่างราบรื่น แต่ถ้าเป็นไปในทางตรงกันข้าม วัยนี้จะเป็นวัยที่ประสบความยุ่งยากมาก จนนักวิชาการในหลายทศวรรษที่ผ่านมาเรียกว่าเป็น “วัยวิกฤต” ช่วงวัยรุ่นแท้จริง (adolescence) ประมาณอายุ 15 - 18, 19 - 25 ปี นั้น เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ทางร่างกายเต็มที่ เป็นช่วงเปลี่ยนวัยชีวิตทางสังคม อารมณ์ จิตใจ ค่านิยม อุดมคติ ฯลฯ เด็กกำลังเรียน เลียน และทดลองบทบาท เพื่อจะเป็นผู้ใหญ่ในแง่ต่างๆ เช่น อารมณ์ สังคม จิตใจ ความใฝ่ฝัน ปรารถนา ฯลฯ ความเปลี่ยนแปลงและความเป็นไปต่างๆ ในขณะนี้เป็นรากฐานของความสนใจความมุ่งหมายในชีวิต อาชีพ ลักษณะของเพื่อน ลักษณะของ

คู่ครอง ฯลฯ ในวัยผู้ใหญ่ อนึ่ง เมื่อเด็กได้ตั้งใจ หรือตัดสินใจประพฤติปฏิบัติไปอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือแม่หลวมตัวทำผิดพลาดไปโดยไม่ยังคิดบางเรื่องยากที่จะเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขให้เหมือนเดิมได้อีก

ความสนใจ

ลักษณะความสนใจของเด็กวัยรุ่นยังคงมีขอบข่ายกว้างขวาง สนใจหลายๆ อย่าง และยังไม่ลึกซึ้งมาก เพราะเด็กยังไม่เข้าใจตัวเอง ยังเป็นระยะลองผิดลองถูก ระยะเปลี่ยนแปลงบทบาทของชีวิตความสนใจของเด็กจะเป็นเช่นไรยังขึ้นกับองค์ประกอบอื่นๆ อีกหลายประการ เช่น ลักษณะบุคลิกภาพ ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมรอบตัว บุคคลที่เด็กนิยมชมชื่น ฯลฯ อย่างไรก็ตาม ความสนใจร่วมของเด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่ ได้แก่

1. สนใจการศึกษา

สภาพเศรษฐกิจสังคมสมัยปัจจุบันกระตุ้นให้เด็กเข้าใจและเห็นความสำคัญของการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับอาชีพ เกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจและทางสังคม ความสนใจการศึกษามากน้อยเพียงใดและแนวที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับว่าครอบครัวอุดหนุนได้เพียงไร รับการศึกษอบรมมาอย่างไร มีประสบการณ์อะไรบ้าง นอกจากนี้ เพศ ระดับสติปัญญา และโอกาสเข้ากลุ่มก็เป็นส่วนช่วยนำความสนใจด้วย

2. สนใจช่วยเหลือบุคคลอื่น

เด็กวัยรุ่นมักสนใจช่วยเหลือบุคคลอื่นที่เขาเห็นว่าได้รับความลำบากและไม่ได้ได้รับความยุติธรรมเพราะบ่อยครั้งเคยรู้สึกว่าเขาอยู่ในฐานะเช่นนั้น และเคยสะท้อนอารมณ์เพียงไรจึงสามารถเข้าถึงอารมณ์แบบเดียวกันของบุคคลอื่นได้ง่าย

3. สนใจกิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมที่เป็นของใหม่และมีประโยชน์ ช่วยระบบความเคร่งเครียดอารมณ์ เด็กวัยรุ่นมักให้ความร่วมมือ กิจกรรมสร้างสรรค์อาจเป็นทั้งแง่ส่วนตัวและแง่สังคม

4. สนใจวัฒนธรรมประเพณี

ระยะนี้เด็กเริ่มสามารถเข้าใจและมองเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมประเพณีว่ามีความสำคัญต่อบุคคลและต่อสังคมส่วนรวมอย่างไร การให้ความรู้ ความเข้าใจ และชักจูงเด็กให้สนใจอย่างถูกต้อง จะสร้างให้เด็กเป็นบุคคลที่รู้จักรักและสงวนวัฒนธรรมประเพณี

5. สนใจศาสนา ปรัชญา อุดมคติ

เด็กวัยรุ่นกำลังแสวงหาหลักการในการแก้ความทุกข์ร้อนทางจิตใจ และแนวทางดำเนินชีวิตอย่างผู้ใหญ่ จึงพึงเล็งให้ความสำคัญแก่ศาสนา ปรัชญา อุดมคติ และค่านิยมต่างๆ แต่จะติดใจเด็กวัยรุ่นมากน้อยหรือไม่ ขึ้นอยู่กับว่าศาสนาและปรัชญา อุดมคตินั้นๆ ให้

ความกระแ้างแก่จิตใจอย่างสมเหตุสมผลแก่เขาได้ดีเพียงไรบ้าง อีกทั้งสิ่งแวดล้อม กลุ่ม และผู้ใหญ่ที่เด็กนิยม ได้มีอิทธิพลต่อตัวเขาเกี่ยวกับเรื่องนี้เช่นไรบ้าง

6. สนใจมีเพื่อนสนิทต่างเพศ

ความสนใจนี้สืบมาจากทางกายบรรลุมิติภาวะทางเพศซึ่งเริ่มในวัยแรกรุ่น และความต้องการดำเนินชีวิตอย่างผู้ใหญ่ ขึ้นของพัฒนาการในด้านความสัมพันธ์กับคนต่างเพศ ที่เลยความเป็นเพื่อนไปแล้วนั้นอาจแบ่งออกเป็น 3 ชั้น ตามลำดับ คือ

ชั้นของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น เพราะความรู้สึกลอยอกแข่งขัน เพื่อต้องการตัดเทียมแบบนี้ไม่ผู้จะยั่งยืน ไม่ต้องการความเข้าอกเข้าใจมากนัก ชั้นที่สามเรียกว่า ชั้นแนใจ สัมพันธภาพค่อนข้างแน่นแฟ้นจริงจัง

ความสนใจและความสนิทสนมกับเพื่อนต่างเพศนี้อาจยังยื่นไปจนกระทั่งแต่งงานจริงจังหรือเลิกร้างในระยวัยผู้ใหญ่ก็ได้

ความต้องการของวัยรุ่น

แต่ละวัยมีความต้องการเด่นๆ ประจำวัย เช่น วัยเด็กตอนต้นและตอนกลางต้องการเล่นสนุกวัยผู้ใหญ่ตอนกลางต้องการความสำเร็จ ความมีหน้ามีตาในอาชีพ ฯลฯ ความต้องการเด่นๆ ของวัยรุ่นมีมากมายจนอาจกล่าวถึงไม่หมด จึงขอยกความต้องการบางอย่างมากล่าวถึง ดังนี้

1. ต้องการความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ไม่ต้องอยู่ใต้คำสั่ง คำบังคับของผู้ใดโดยเฉพาะบุคคลผู้มีอำนาจหรือผู้สูงวัยกว่า รวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง เพราะเด็กวัยรุ่นเชื่อว่าลักษณะที่เป็นเครื่องหมายของความเป็นผู้ใหญ่คือ ความเป็นอิสระจากผู้ที่มีอำนาจเหนือตน

2. ต้องการมีตำแหน่ง (status) รวมทั้งต้องการความสนับสนุน (approval) ทั้งจากผู้ใหญ่และเพื่อนร่วมรุ่น

3. ต้องการแสวงหาประสบการณ์แปลกๆ ใหม่ๆ บางครั้งรวมทั้งความท้าทายตื่นเต้น เกลียดความจำเจซ้ำซาก ชอบทดลอง ยิ่งถูกห้ามยิ่งอยากลอง ฉะนั้นระยะนี้ เด็กวัยรุ่นไม่ว่าที่ไหนสมัยใด มักชอบฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ระเบียบต่างๆ เด็กบางคนอาจชอบลองสิ่งๆ ที่ผิดๆ เช่น ยาเสพติด ประพฤติผิดทางเพศ ต่อต้านกฎเกณฑ์ของสังคมและสถาบัน เพื่อจะดูว่าผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไรหรือบางคนอยากลองเพื่อประชดชีวิต

4. ความต้องการรวมพวกพ้อง มีกลุ่มก้อน เป็นความต้องการค่อนข้างสูง เพราะการรวมพวกพ้องเป็นวิถีทางให้เด็กได้รับสนองความต้องการหลายประการ เช่น ความรู้สึกอบอุ่นใจ การได้รับการยกย่อง ความรู้สึกว่ามีผู้ที่เข้าใจตน ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับตน

5. ความต้องการความรู้สึกมั่นคง อบอุ่นใจและปลอดภัย เพราะเด็กมีอารมณ์หวั่นไหวง่ายเปลี่ยนแปลงง่าย สับสนและลังเลง่าย เด็กจึงมีความต้องการเช่นนี้ค่อนข้างสูง

6. ความต้องการความถูกต้อง ความยุติธรรม เด็กถือว่าความยุติธรรมเป็นลักษณะหนึ่ง ของความเป็นผู้ใหญ่ เด็กจึงให้ความสำคัญอย่างจริงจังต่อความถูกต้องยุติธรรมตามทัศนคติของตน เป็นอย่างยิ่ง และอยากทำอะไรหลายๆ อย่างเพื่อเรียกร้องความยุติธรรมทั้งในแง่ส่วนบุคคลและ สังคม

7. ความต้องการความงดงามทางร่างกาย ไม่ว่าจะวัยรุ่นชายหรือหญิงต้องการให้คนรู้สึก ชื่นชมเกี่ยวกับรูปลักษณ์ของตนสมตามเพศของตนทั้งสิ้น เพราะคิดว่าความงามทางกายเป็น แรงจูงใจให้เข้ากลุ่มได้ง่าย เป็นที่ยอมรับของสังคม และดึงดูดใจเพศตรงข้าม ฉะนั้นจึงให้ความ เอาใจใส่ต่อการออกกำลังกาย ลักษณะอาหารที่รับประทาน ทรงผม เสื้อผ้า เครื่องประดับ สุขภาพ อนามัย ความงามทางกายนับเป็นส่วนหนึ่งของความภูมิใจและมั่นใจตัวเองของวัยรุ่นด้วย

8. ความต้องการประพฤติตนสมตามบทบาททางเพศของตน เป้าประสงค์เหล่านี้ลึกซึ้ง มากในขณะนี้ ผู้ที่มีความรู้สึกว่าตนเอง “ไม่สมเป็นชายชาติ” หรือ “ไม่สมเป็นหญิงสาว” จะรู้สึก ไม่แน่ใจและไม่สบายใจเกี่ยวกับตนเอง ความสำนึกเช่นนี้ถ้าบังเกิดกับคนใดแล้ว ผู้นั้นย่อมพยายาม แก้ไขทุกวิถีทาง โดยทั่วไปทั้งหญิงและชายวัยรุ่นพยายามจะประพฤติตนเพื่อให้ “ดูงดงามสมเป็น สุภาพสตรี” หรือ “ดูแข็งแรงบึกบึนสมเป็นชายชาติ” ตามแบบที่ตนนิยม ส่วนผู้ที่รู้ตัวว่ามีบทบาท ทางเพศแบบลึกลับเพศก็มักรวมกลุ่มกับผู้มีลักษณะคล้ายกัน ยิ่งสังคมปัจจุบันยอมรับสิ่งเหล่านี้ยิ่ง เปิดเผย การรวมกลุ่มของพวกนี้ในสังคมเพศของตัวเองก็ยิ่งเกาะกลุ่มกันแน่นแฟ้นและเปิดเผยยิ่งขึ้น

9. ความต้องการเลือกอาชีพ เด็กวัยรุ่นโตพอที่จะมองเห็นความสำคัญของอาชีพ และ เข้าใจว่าอาชีพนำมาซึ่งสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม อาชีพเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงสถานะความ เป็นผู้ใหญ่การที่คนใดจะมีอาชีพอย่างไรนั้นจะต้องมีความรู้เป็นฐาน เด็กบางคนซึ่งไม่เคยสนใจและ เตรียมตัวเพื่อเลือกอาชีพจะเริ่มมีความต้องการนี้ในขณะนี้ ทั้งจากความประสงค์ภายในตนเองหรือ และจากอิทธิพลของเพื่อนร่วมวัย พ่อแม่ผู้ปกครอง และสังคม

อุดมคติวัยรุ่น

ช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงที่เด็กพัฒนา “หลักการต่างๆ บนพื้นฐานของทฤษฎีต่างๆ” ดังนั้นเด็ก วัยรุ่นจะพัฒนาสิ่งที่เป็นอุดมคติในแง่มุมมองต่างๆ

พัฒนาการทางสติปัญญาและการรู้จักหาเหตุผลเชิงศีลธรรมจรรยาทำให้เด็กคิดนึกถึงสิ่ง ที่เป็นอุดมคติหากเด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งเหล่านี้ทั้งทางตรงหรือและทางอ้อมในแง่มุมมองต่างๆ เช่น การมีชีวิตอุดมคติ สังคมที่เป็นอุดมคติ หลักวิชาในแต่ละสาขาที่เป็นอุดมคติ ก็จะทำให้เขามีอุดมคติ ในทิศทางที่ตน สังคมและหลักวิชานั้นๆ พึงประสงค์

พร้อมๆ กับการแสวงหาอุดมคติ เด็กวัยรุ่นจะเรียนรู้สิ่งต่อไปนี้

1. การทำสิ่งใดๆ นั้นมีทางเลือกและทางออกของปัญหาหลายแง่มุม

2. คิดนึกถึงวิธีที่จะทำให้มนุษยชาติพ้นทุกข์ทั้งในแง่ส่วนตัวและแง่สังคม เช่น ปัญหา ความยากจน ความสับสนของสังคม การคอร์รัปชัน การทำลายสิ่งแวดล้อม ปัญหาจราจร ปัญหาการ ขาดวินัยในสังคม

3. ความคิดนึกเหตุผลด้านปรัชญาทางศาสนา วิธีชีวิตที่เป็นอุดมคติ

การสอนในสิ่งที่เป็นอุดมคติให้แก่วัยรุ่นกระทำได้ง่ายกว่าในทุกๆ วัยที่ผ่านมาเพราะถูก กับอภิชัยวัยรุ่น เนื่องจากเด็กวัยรุ่นกำลังแสวงหาจุดมุ่งหมายของชีวิต ของวิชาชีพ และของสังคม การสอนในวัยเด็กกว่านี้เป็นช่วงที่เด็กเล็กเกินกว่าจะเข้าใจ หากสอนในวัยสูงกวาก็เป็นช่วงที่คนไม่ ค่อยสนใจ อนึ่งหากการศึกษาสมัยปัจจุบันไม่สามารถสร้างอุดมคติวัยรุ่น (adolescent idealism) ใน ทางที่เป็นประโยชน์และพัฒนาสังคมในด้านต่างๆ แล้ว การพัฒนาบ้านเมืองให้เป็นไปในทิศทางที่ พึงประสงค์ก็คงเป็นไปได้ยาก

ปัญหาของวัยรุ่น

แม้เป็นที่ยอมรับกันว่าวัยรุ่นผู้มีการพัฒนาการด้วยดีตามวัย มักเข้าสู่วัยนี้และผ่านพ้นวัยนี้ไป อย่างไม่เป็นคนเจ้าปัญหา แต่ก็มีวัยรุ่นที่ปรับตัวไม่ได้ หรือปรับตัวไม่ถูกวิธี กลายเป็นวัยรุ่นที่เป็น ปัญหา วัยรุ่นเหล่านี้อาจนำความเดือดร้อนมาสู่ตนเองหรือ/และครอบครัว สังคม ซึ่งมีหลายประเภท แต่จะเลือกนำมาอภิปรายเฉพาะปัญหาของวัยรุ่นที่สำคัญๆ บางปัญหา ดังนี้

1. แรงกดดันจากพ่อแม่

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา พ่อแม่ของเด็กที่เป็นชนชั้นกลางมีความพยายามที่จะสร้าง ฐานะให้มั่นคงเพราะสภาพสังคมบีบรัดผลักดันให้ต้องยกฐานะขึ้น ดังนั้นพ่อแม่จึงมักจะตั้งความ คาดหวังเอาไว้ที่สูงๆ ของตน ให้ลูกเป็นตัวแทนของความสำเร็จที่ตนขาดไป พ่อแม่จะใช้เด็กเป็น เครื่องบ่งบอกสถานะของตนเอง การเข้าโรงเรียนที่ดีมีชื่อเสียง การแต่งตัวที่ดูดี การเรียนพิเศษ การ สอบเข้ามหาวิทยาลัย กลายเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดที่ตอกย้ำให้กับเด็ก เด็กจะไม่มีโอกาสเป็นคนปาน กลางธรรมดา แต่จะต้องเป็นเด็กดีเยี่ยม เด็กจะกวาดวิชา เรียนพิเศษ สอบเข้าโรงเรียนอนุบาล ไปจน ถึงมหาวิทยาลัย เด็กบางพวกนอกจากจะเรียนหนังสือแล้วจะมีตารางกิจกรรมเกือบตลอดเวลา เด็ก จะต้องเรียนเปียโน คนตรี วาโยนา วาดรูป เต้นบัลเลต์ และอื่นๆ ซึ่งอาจเรียกว่าเด็กถูกวางโปรแกรม มากมายเกินความจำเป็น (over program) เราจะพบพ่อแม่ที่พยายามผลักดันให้ลูกเป็นนักดนตรี นัก กีฬา หรืออื่นๆ และเด็กหลายคนที่มีชื่อเสียงในด้านดนตรี กีฬา หรือนักแสดงจะมีปัญหาชีวิตส่วนตัว เนื่องจากถูกผลักดันให้โตเร็วและมีความรับผิดชอบเร็วเกินวัย

ปัญหาที่พ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับเด็ก จะด้วยปัญหาการหย่าร้าง ทำงานหนัก พ่อแม่ เดี่ยว และ หรืออื่นๆ ก็ตาม พ่อแม่เหล่านี้อาจผลักรบกวนความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่ในการดูแลลูกๆ ไป ให้ที่วัยรุ่นซึ่งโตกว่าทั้งๆ ที่พี่ๆ อาจยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะดูแลน้องๆ ได้ เด็กวัยรุ่นบางคนอาจ

ถูกผลักดันให้มีความรับผิดชอบในการตัดสินใจเรื่องสำคัญ เช่น ช่วยแม่ตัดสินใจว่าจะฟ้องหย่าพ่อดีหรือไม่ จะหาเงินมาช่วยจุนเจือครอบครัวมากน้อยแค่ไหนอย่างไร เด็กวัยรุ่นเป็นเด็กที่จะมีปัญหามากในกรณีที่พ่อแม่หย่าร้างเพราะเด็กจะถูกระบายและรับรู้ความเครียด ความกลัว ความเหงาว่าเหว้าของพ่อแม่ยุคใหม่ ในบางท้องถิ่นเด็กวัยรุ่นถูกผลักดันให้รับภาระของครอบครัวโดยการเป็นโสเภณี

2. แรงกดดันจากโรงเรียน

ในสังคมเทคโนโลยีขั้นสูงสมัยใหม่ เราต้องการคนที่มีความสามารถและมีทักษะสูงตามไปด้วย โรงเรียนมีภาระหน้าที่ที่จะผลิตบุคลากรป้อนให้กับสังคม โรงเรียนสมัยใหม่จึงมักจะถูกเรียกว่าเป็น “อุตสาหกรรม” ที่ผลิตคือ เด็ก โรงเรียนจับเด็กเข้าสู่สายการผลิต วางโปรแกรม และออกมาเป็นผลผลิตที่สังคมอุตสาหกรรมต้องการ

โรงเรียนสมัยใหม่จึงจับวิชาต่างๆ ยัดเยียดให้เด็กได้รับอย่างเร่งรีบ เด็กจะถูกวางโปรแกรมสอนให้ทำข้อสอบมากกว่าที่จะให้ความรู้พัฒนาการไปตามลำดับวัยที่เหมาะสมกับเด็ก

เด็กนักเรียนโรงเรียนมัธยมจะมีการแข่งขันกันสูง เด็กจะต้องประสบผลสำเร็จทั้งในโรงเรียนและในการแข่งขันกันเข้ามหาวิทยาลัย หากเข้าไม่ได้ นอกจากจะทำให้เกิดการสูญเสียความภาคภูมิใจในตนเองแล้ว ยังมีปัญหาทางอารมณ์อื่นๆ เช่น อับอายเพื่อนฝูง ครู และถูกแรงกดดันจากพ่อแม่อีกด้วย

3. แรงกดดันจากสื่อมวลชน

ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิทยุ มีบทบาทต่อความคิดและทัศนคติของเด็ก ภาพความรุนแรง ความสัมพันธ์ทางเพศ มีอิทธิพลต่อสิ่งที่เด็กเชื่อถือ ยึดเอาเป็นแบบอย่าง เด็กได้เห็นภาพหวาดเสียวในขณะที่เด็กอาจจะยังอยู่ในวัยที่รับเรื่องเหล่านั้นไม่ได้ หรือยังไม่สามารถแยกแยะตรรกะตรงได้ว่าสิ่งที่เห็นหรือได้ยินนั้นมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

นิตยสาร วารสาร หนังสือ เป็นสื่อที่เด็กสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย ในทางกลับกัน ภาพยนตร์หรือละครชีวิตครอบครัวที่ปรากฏทางโทรทัศน์บ่อยครั้งก็ดูดีเกินจริง ชวนให้เด็กชื่นชมเพื่อฝันพอๆ กับภาพยนตร์ที่ขายความรุนแรงและเรื่องเพศ

นอกจากนั้น ตัวเอกต่างๆ ในโทรทัศน์ หนังสือ หรือวิทยุ ส่วนใหญ่ก็มักเป็นบุคคลที่ดูมีความเก่งเกินจริง มีความสามารถในด้านต่างๆ ทุกด้าน เด็กวัยรุ่นมีสภาพธรรมชาติที่สำคัญคือแสวงหาปรัชญาอุดมการณ์ชีวิต เลียนแบบและนับถือผู้ที่ตนชื่นชอบ จึงยึดถือบุคคลเหล่านั้นเป็นแบบอย่างซึ่งเด็กอาจมีความสามารถไม่เพียงพอ หรือบุคคลเหล่านั้นเป็นเพียงสิ่งที่ผู้สร้างคิดฝันขึ้นไม่มีบุคคลเช่นนั้นในชีวิตจริง เมื่อเขาไม่สามารถถืตัวไปถึงเป้าหมายที่นึกฝันวางไว้ จึงทำให้เกิดความสับสนใจจนอาจกลายเป็นเด็กวัยรุ่นที่ต้องใช้กลไกป้องกันตัวมากมาย เพื่อฝัน หรือแสดงออก

แปลกๆ เพื่อให้ตนได้เป็น “พระเอก” “นางเอก” ตามที่ตนเรียนรู้และเลียนแบบจากสื่อมวลชน ทั้งโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัว ในบางกรณีกลายเป็นเด็กแสร้งแสร้งหรือประพฤติดีทางเพศอย่างใดอย่างหนึ่ง

วัยรุ่นที่ไม่มีความสุขในการเรียน

เนื่องจากวัยรุ่นมักเป็นระยะขั้นสุดท้ายหรือเกือบสุดท้ายของการเรียนแบบทางการ (formal education) ก่อนเข้าสู่โลกอาชีพและโลกครอบครัว การเรียนรู้ในระยะนี้มักเป็นการเรียนที่หนักหนาจริงจังและแข่งขันสำหรับเด็กส่วนมาก มีเด็กกลุ่มหนึ่งที่มีความด้อยในด้านความสามารถในการเรียนรู้ (learning disabilities) ซึ่งได้กล่าวมาบ้างแล้วในบทที่ 5 จึงจะไม่กล่าวถึงอีก กลุ่มอาการด้อยความสามารถในการเรียนนี้ถ้าได้รับการแก้ไขตั้งแต่วัยเด็กตอนปลายก็จะเรียนได้ดี มีความสำเร็จในช่วงวัยรุ่นแต่ก็มีเด็กอีกประเภทหนึ่งในระยะวัยรุ่นที่เรียนอยู่ในโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยอย่าง “ไม่มีความสุข”

เด็กวัยรุ่นพวกนี้มีพฤติกรรมโดยรวมๆ ที่อาจสังเกตเห็นได้ เช่น ทำผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก (เช่น มาโรงเรียนสายเสมอ สกปรก ประพฤติพิกลๆ แต่ไม่ทำร้ายคนอื่น หรือทรัพย์สินของใคร) ผู้ใหญ่และครูประณามเด็กว่าเจ้าปัญหา คำว่าหรือลงโทษโดยวิธีต่างๆ เด็กมีปฏิกิริยาโต้ตอบ เป็นต้นว่า เรียนเลว สอบตก หนีโรงเรียน ไม่ยอมทำงาน ฝ่าฝืนกฎระเบียบ สู้บู้หู้ คึดมเหล่า ประพฤติผิดทางเพศ ทำลายตนเอง หรือฆ่าตัวตาย

ได้มีผู้ทำการศึกษาเด็กเหล่านี้และพบว่าลักษณะร่วมกันของเด็กกลุ่มนี้คือ ไม่ใช่เด็กโง่ รู้ดีว่าอะไรผิดอะไรถูก อะไรควรอะไรไม่ควร ไม่ชอบตัวเองพร้อมกับเกลียดชังผู้อื่น เบื่อ ไม่อยากทำอะไร ไม่รู้ว่าจะทำไปทำไม วัยรุ่นเหล่านี้มักทอดอาลัย มองไม่เห็นว่าคุณจะเปลี่ยนให้เป็นคนดี มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อการเรียนของคุณได้อย่างไร ข้อที่ร้ายสุดก็คือมักเป็นเด็กที่พ่อแม่ก็ทอดอาลัย ไม่อยากรับผิดชอบต่ออนาคตของเด็ก พ่อแม่ให้ความสนใจเมื่อเด็กมีปัญหาเท่านั้น เมื่อเด็กทำดีไม่เคยให้กำลังใจหรือพยายามรับรู้ความสามารถของเด็ก เด็กเหล่านี้มีความสนิทสนมกับผู้ใหญ่ไม่กี่คน ไม่มีความสุขที่ได้อยู่กับพ่อแม่ระยะสั้นๆ สิ่งที่น่าประทับใจเด็กก็คือ พ่อแม่หรือและผู้ใหญ่ที่ตนรู้จักไม่เคยยกย่องชื่นชมตนเลย มีแต่คำสั่งหรือคำแนะนำบอกให้ตนทำโน่นทำนี่ ผู้ใหญ่นึกไม่ถึงว่าการบอกแนะนำเด็กคือการดำเนินชีวิต เด็กถือว่าเป็นการลงโทษ

แนวทางแก้ไข

1. ต้องให้โอกาสแก่เด็ก ให้โอกาสที่จะให้เขาเรียนรู้ว่าตนเป็นคนมีค่า
2. ให้เขาเห็นความหมายของสิ่งที่เรียน
3. ให้เขามีศรัทธาในตัวเอง และมองเห็นว่าตนสามารถพัฒนาตน หรือเปลี่ยนแปลงไปสู่ชีวิตที่ดีกว่า สามารถเป็นผู้เรียนที่มีความสุขได้ และสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพเชิงบวกกับผู้อื่นได้
4. ผู้ใหญ่รู้จักฟังเด็กบ้าง แสดงความสนใจในตัวเขาบ้าง

5. ให้เด็กมีโอกาสได้พบปะกับผู้ใหญ่ที่เข้าใจตัวเขา ไม่ประณาม แต่เห็นใจ และสนับสนุนส่งเสริมผู้ใหญ่ต้องแสดงให้เด็กเห็นว่าผู้ใหญ่ก็มีจุดอ่อน มิใช่ผู้วิเศษ
6. ผู้ใหญ่มีเมตตาต่อเด็ก ปฏิบัติดูแลเขาเหมือนกับช่วยเพื่อนที่มีปัญหา ให้ความสนใจ และชื่นชมเขาเมื่อเขาทำอะไรๆ เป็นผลสำเร็จ เป็นขึ้นเป็นอัน รู้จักปฏิเสธเมื่อเด็กทำไม่ถูกต้อง ไม่หาเสียงและความรักจากเด็กโดยตามใจเด็กไปในทุกๆ เรื่อง
7. หัดให้เด็กรู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง ให้เด็กรู้จักลองผิดลองถูก และถือเอาความผิดเป็นบทเรียนเพื่อแก้ไข เพื่อจะได้รู้จักรับผิดชอบตนเองในอนาคต
8. ควรคำนึงถึงความบกพร่องทางกายของเด็กอย่างใดอย่างหนึ่งที่อาจทำให้เรียนอย่างไม่มีความสุข เช่น โภชนาการ การพักผ่อนที่พอเพียง พัฒนาทางด้านการเคลื่อนไหวและด้านการรับรู้¹⁰

โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในหมวดที่ 3 ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย กำหนดไว้ในมาตรา 43 ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ในมาตรา 81 ยังกำหนดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาของชาติ และส่งผลให้เกิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อันเป็นกฎหมายการศึกษาของไทยฉบับแรก เป็นกฎหมายที่ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาของชาติไว้อย่างชัดเจน ในหมวดที่ 2 ว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 กำหนดว่าการจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ในหมวดที่ 3 มาตรา 17 กำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และในหมวด 4 มาตรา 28 ได้กำหนดแนวทางในการจัดทำหลักสูตรเอาไว้ว่า หลักสูตรการศึกษาาระดับต่างๆ ต้องมีลักษณะหลากหลายและมีความเหมาะสมกับระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สำหรับในมาตรา 29 ก็ยังกำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ

¹⁰ ศรีเรือน แก้วกังวาล, จิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่นทุกช่วงวัย, พิมพ์ครั้งที่ 9. (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549), 329 - 371.

สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการ จากแนวนโยบายดังกล่าวทำให้รัฐบาลต้องตัดสินใจประกาศนโยบาย ปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ส่งผลให้ กระทรวงศึกษาธิการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 มีผลให้สถานศึกษาทุกแห่ง ต้องใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 หลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐานได้กำหนดให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งเป็น 4 ช่วงชั้นคือ

ช่วงชั้นที่ 1 ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 2 ระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6

ช่วงชั้นที่ 3 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 4 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6¹¹

โรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม จัดการศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้น ที่ 4 เป็นส่วนใหญ่ และมีการเก็บค่าใช้จ่ายในการเรียน โรงเรียนที่ได้รับความนิยมสูงหรือโรงเรียน ที่มีชื่อเสียง ซึ่งมักจะอยู่ในเมืองและจะกำหนดการเก็บค่าใช้จ่ายในอัตราที่สูงกว่าโรงเรียนอื่นๆ ทำ ให้นักเรียนบางส่วนที่ผู้ปกครองฐานะไม่ดี ไม่มีโอกาสเข้าเรียนและจำต้องเข้าเรียนในโรงเรียนที่มี ค่าใช้จ่ายน้อยกว่า เมื่อพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้เรียนฟรีจนถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 จึงน่าจะเกิดปรากฏการณ์ 2 อย่างคือ ปรากฏการณ์แรกน่าจะมีผลทำให้มีจำนวน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมากขึ้น และอีกอย่างน่าจะเป็นปรากฏการณ์ที่นักเรียนและผู้ปกครองมีโอกาสเลือกโรงเรียนที่คิดว่าดีที่สุดสำหรับพวกเขาได้ เพราะไม่มีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย ในการเรียนอย่างที่เคยมี เนื่องจากทุกโรงเรียนให้เรียนฟรีเหมือนกันทั้งหมด ปรากฏการณ์ทั้ง 2 นี้ จะส่งผลให้นักเรียนหลังไหลเข้าสู่เมืองและมุ่งสู่โรงเรียนที่มีชื่อเสียงมากขึ้น โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลางและขนาดเล็กก็จะต้องใช้ความพยายามกันมากขึ้น เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ และ ได้รับความเชื่อถือจากนักเรียนและผู้ปกครอง¹²

โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลาหมอ ตำบลเขาขลุ่ย และตำบลทุ่งพยอมบางส่วน ชุมชนมีลักษณะทั่วไปเป็นชุมชนเกษตรกรรม ประชากรมีอาชีพส่วน

¹¹ กรมวิชาการ, หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2544), 12 – 13.

¹² พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (กรุงเทพฯ : อรุณสา, 2542), 6.

ใหญ่เป็นเกษตรกรรม ทำไร่นา และเลี้ยงสัตว์ มีโรงงานอุตสาหกรรมอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นโรงสีข้าวขนาดกลาง รับซื้อผลผลิตข้าวในท้องถิ่นเป็นหลัก มีโรงงานอุตสาหกรรมอื่นๆ อยู่ไม่กี่แห่ง ภาพรวมจึงถือได้ว่าเป็นชุมชนเกษตรกรรม ประชากรอยู่กันไม่หนาแน่น กระจายกันอยู่เป็นหย่อมๆ ชุมชนที่อยู่กันหนาแน่นมากที่สุดก็คือชุมชนบ้านหนองปลาหมอ ซึ่งเป็นชุมชนที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมตั้งอยู่ ประชากรส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ค่อยดี ระดับการศึกษาของประชากรโดยรวมค่อนข้างต่ำ คนที่มีโอกาสทางการศึกษามักจะละทิ้งถิ่นฐานเข้าไปศึกษาต่อ หรือไปประกอบอาชีพในเมืองหรือในท้องที่อื่น ในครอบครัวและในชุมชนจึงเหลือแต่คนที่คอยโอกาสทางการศึกษา อยู่ในท้องถิ่นเพื่อทำอาชีพเกษตรกรรมกับครอบครัว ลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม หรืออาชีพรับจ้างทั่วไป ภาวะทางเศรษฐกิจของครอบครัวส่งผลให้พ่อแม่ผู้ปกครองจำนวนมาก ต้องการแรงงานจากลูกหลานมาช่วยทำงานอาชีพของครอบครัว ซึ่งจะเป็นอุปสรรคและปิดกั้นโอกาสทางการศึกษาของเด็กๆ ทำให้เด็กๆ จำนวนมากต้องออกมาประกอบอาชีพตั้งแต่จบการศึกษาภาคบังคับ มีเด็กบางส่วนได้รับโอกาสเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา แต่ด้วยเหตุผลข้างต้นยังผลักดันให้พวกเขาต้องหันเหเข้าสู่สายอาชีพโดยเร็ว ประกอบกับนโยบายของรัฐที่ส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาในสายวิชาชีพมากขึ้น สถานศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนก่อตั้งขึ้นในท้องที่ชนบทอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ใกล้เคียงระยะทางไม่เกิน 15 กิโลเมตร มีสถานศึกษาที่เปิดสอนสายวิชาชีพทั้งวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยการอาชีพ และวิทยาลัยพยาบาล และยังมีสถานศึกษาเอกชนที่เปิดสอนทางสายวิชาชีพที่มีชื่อเสียงอีกหลายแห่ง จึงเป็นแรงจูงใจอีกทางหนึ่งที่ทำให้เด็กสนใจศึกษาต่อทางสายวิชาชีพมากขึ้น ในปัจจุบันการคมนาคมก็สะดวกมากขึ้น การเดินทางระหว่างหมู่บ้านเป็นถนนราดยางทั้งหมดแล้ว มีถนนสายหลักที่สามารถเดินทางเข้าอำเภอและจังหวัดได้สะดวก มีรถประจำทางให้บริการตลอดเวลา การคมนาคมที่สะดวกและรวดเร็วจึงอาจเป็นเหตุจูงใจให้นักเรียนมีทางเลือกมากขึ้น

ตำบลหนองปลาหมอ มีพื้นที่ประมาณ 30 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 19,125 ไร่ ใช้เป็นที่อยู่อาศัยประมาณ 1,500 ไร่ และเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ประมาณ 14,000 เป็นเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ ทั้งพื้นที่แบ่งการปกครองเป็น 16 หมู่บ้าน จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,702 ครัวเรือน ประชากรประมาณ 7,000 คนอาชีพส่วนใหญ่ของประชากร คือ เกษตรกรรม ทำนาข้าว เป็นหลัก มีทำสวนผลไม้บ้าง มีการเลี้ยงสัตว์กันอย่างกว้างขวาง ทั้งไก่ เป็ด และสุกร มีโรงสีข้าว 5 แห่ง โรงขนมจีน 2 แห่ง และโรงงานผลิตถังประปาโลหะ 1 แห่ง

ด้านการศึกษา ก็มีสถานศึกษาอยู่ในพื้นที่ 6 แห่ง เป็นศูนย์เด็กเล็ก 1 แห่ง เป็นระดับชั้นประถมศึกษา 4 แห่ง และระดับชั้นมัธยมศึกษา 1 แห่ง คือ โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

นอกจากนี้ยังมีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน และห้องสมุดประชาชนอยู่ 3 แห่ง เสียงตามสายที่สามารถกระจายเสียงและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนจำนวนทั้งหมด 10 แห่ง

ด้านศาสนา มีวัดทางศาสนาพุทธ จำนวน 5 แห่ง ไม่มีศาสนสถานของศาสนาอื่นในพื้นที่ ทางด้านสาธารณสุข มีสถานอนามัยประจำตำบล 2 แห่ง สถานพยาบาลเอกชน 1 แห่ง ร้านจำหน่ายยาแผนปัจจุบัน 1 แห่ง

ด้านความปลอดภัย มีจุดตรวจหนองปลาหมอ ของ สภ.อ.บ้านโป่ง มีเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำอยู่ 2 นาย

ด้านการคมนาคม มีถนนสายหลัก คือ สายขางู-บึงไผ่ เชื่อมระหว่างอำเภอเมืองราชบุรี กับอำเภอบ้านโป่ง ซึ่งมีรถประจำทาง ของ บขส. วิ่งผ่านเวลากลางวัน และถนนสายหลักอีกสายคือ สายบ้านโป่ง-หนองตากยา เชื่อมระหว่างอำเภอบ้านโป่ง กับตำบลหนองตากยาอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

ด้านสาธารณูปโภค ไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน มีสำนักงานไฟฟ้า ส่วนภูมิภาคสาขา ตั้งอยู่ที่หมู่ 8 มีคลองชลประทาน 7 สาย ประปาหมู่บ้าน 24 แห่ง

ตำบลเขาขลุ่ย เป็นตำบลที่มีสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเนินเขาเตี้ยๆ สลับกับพื้นที่ราบ ลักษณะเป็นพื้นที่สูงๆ ต่ำๆ จึงเหมาะกับการทำเกษตรกรรม พืชไร่ มีพื้นที่ประมาณ 82 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 51,768 ไร่ มีบางส่วนอยู่ในเขตพื้นที่ป่าสงวนประมาณ 3,600 ไร่ มีประชากรอาศัยอยู่อย่างกระจัดกระจายประมาณ 12,000 คน

ด้านการปกครอง ตำบลเขาขลุ่ยเป็นเขตการปกครองของ อบต.เขาขลุ่ย ทั้งหมดแบ่งการปกครองเป็น 18 หมู่บ้าน หมู่บ้านและชุมชน จะอยู่กระจัดกระจายทั่วไป

ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีวัดทางพระพุทธศาสนา จำนวน 8 แห่ง โบสถ์ทางศาสนาคริสต์ 1 แห่ง มีสภาวัฒนธรรมประจำตำบล มีโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 10 แห่ง โรงเรียนมัธยมขยายโอกาส จำนวน 2 แห่ง ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จำนวน 6 แห่ง

ด้านสาธารณูปโภค มีถนนสายบ้านโป่ง – หนองตากยา ขนาดกว้าง 6 เมตร เป็นถนนสายหลัก มีรถประจำทาง บ้านโป่ง – หนองตากยา มีถนนระหว่างหมู่บ้านหลายสาย มีทั้งถนนลาดยาง ถนนหินคลุก ถนนลูกรัง และถนนดิน มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขของเอกชน 1 แห่ง โทรศัพท์สาธารณะ 13 คู่ ไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน มีลำน้ำลำห้วยธรรมชาติ 4 สาย แหล่งน้ำอุปโภคบริโภคเป็นบ่อน้ำตื้นทั้งหมด 80 แห่ง มีประปาหมู่บ้าน 29 แห่ง

ด้านสาธารณสุข และความปลอดภัย มีอนามัยประจำตำบลและหมู่บ้าน 4 แห่ง มีร้านขายยาแผนปัจจุบัน 2 แห่ง มีสายตรวจประจำตำบล 1 แห่ง

ด้านเศรษฐกิจ ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตรทำไร่ ทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ และ ลูกจ้างในสถานประกอบการซึ่งมีโรงงานอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ รวม 10 แห่ง โรงสีข้าว 7 แห่ง และมีสหกรณ์ปศุสัตว์

โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ได้รับอนุมัติให้เปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อปีการศึกษา 2537 ในสภาวะที่ยังมีอาจแสดงศักยภาพของความพร้อมออกมาให้เห็นได้อย่างชัดเจน ทั้งเรื่องของบุคลากร สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน อีกทั้งผลงานก็ยังไม่มีการทำให้ ผู้ปกครองและนักเรียนยังไม่เชื่อมั่นและศรัทธาเท่าที่ควร ถ้ามองเรื่องผลงานในอดีตที่ผ่านมา โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นประสบความสำเร็จสูง ได้รับการกล่าวขวัญถึงกันมากว่าเป็นโรงเรียนระดับตำบลซึ่งก่อตั้งใหม่ ที่มีผลงานด้านวิชาการเป็นที่ยอมรับ นักเรียนได้สร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนด้วยการชนะเลิศการแข่งขันทักษะทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และ เมื่อปีการศึกษา 2526 ก็ได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนรางวัลพระราชทานขนาดเล็ก ถือเป็นความภาคภูมิใจของคณะครู นักเรียน และชุมชน โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม มีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลหนองปลาหมอ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกับตำบลเขาหลวงและตำบลคุ้งพยอมของอำเภอบ้านโป่ง นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ติดต่อกับพื้นที่ของอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และอำเภอดำรงวิทยะปาล์ม จังหวัดกาญจนบุรี ทำให้เขตพื้นที่บริการของโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม จำกัดอยู่เพียง ตำบลหนองปลาหมอ และตำบลเขาหลวงทั้งพื้นที่ และมีพื้นที่บางส่วนของตำบลคุ้งพยอม ซึ่งทับซ้อนกับเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ มีนักเรียนในเขตพื้นที่บริการแต่ละปีการศึกษา ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประมาณ 300 คน และที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประมาณ 200 คน ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นนักเรียนของโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมนั่นเอง โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม มีความพร้อมในทุกๆ ด้าน ด้านอาคารสถานที่ มีอาคารเรียน 3 หลัง ประกอบด้วยห้องเรียนรวม 33 ห้อง มีอาคารโรงฝึกงาน 2 หลัง ประกอบด้วยห้องฝึกงาน 3 หน่วย มีหอประชุม 1 หลัง บ้านพักนักเรียน 4 หลัง บ้านพักครู 6 หลัง อยู่บนพื้นที่ประมาณ 25 ไร่เศษอย่างได้สัดส่วน ทำให้มีพื้นที่สำหรับสนามกีฬา สำหรับการจัดกิจกรรมต่างๆ และสำหรับเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ของนักเรียนและบุคคลทั่วไปได้อย่างเพียงพอ โรงเรียนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีห้องเรียน และอุปกรณ์การศึกษาที่ทันสมัย เช่น มีห้องเรียนคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษาอังกฤษ ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องโสตทัศนศึกษา และมีระบบเครือข่ายสารสนเทศที่สามารถใช้สอน และให้บริการแก่นักเรียน และครูได้อย่างทั่วถึง ด้านบุคลากรของโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ก็มีความรู้ความสามารถอย่างเพียงพอ จากจำนวนครูผู้สอนทั้งสิ้น 34 คน มีวุฒิในระดับปริญญาตรีถึง 26 คน ปริญญาโท 4 คน นอกจากนี้ยังมีครูที่มีผลงานทางวิชาการซึ่งได้รับการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ เป็นอาจารย์ 3 จำนวน 3 คน ในแต่ละปีก็จะมีครูของ

โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมได้รับเกียรติบัตรและรางวัลในผลงานด้านต่างๆจำนวนมากทุกปี ทางด้านงบประมาณและการเงิน โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม เป็นโรงเรียนขนาดกลาง จะได้รับการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีการศึกษาไม่มากนัก ก็เพียงพอสำหรับการดำเนินงานจัดการศึกษาตามปกติเท่านั้น แต่ไม่เพียงพอสำหรับความต้องการในการพัฒนา กรณีที่โรงเรียนมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาและไม่ได้ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ก็จะใช้วิธีการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจาก ผู้ปกครอง ชุมชน และประชาชนทั่วไปเป็นครั้งคราว ด้านผลสำเร็จของโรงเรียน โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานชาติ ต่อเนื่องกันมาหลายปี โดยพัฒนาร่วมกับกลุ่มโรงเรียน และสหวิทยาเขต ในแต่ละปีจะจัดให้มีการประเมินภายใน โดยคณะกรรมการของสหวิทยาเขตหมุนเวียนกันจนครบทุกโรงเรียน ในปีการศึกษา 2545 จึงมีความพร้อมที่จะรับการประเมินภายนอก โรงเรียนได้ยื่นขอรับการประเมินภายนอกกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา (สมศ.) ผลการประเมินจาก 14 มาตรฐาน พบว่ามีผลการประเมินในระดับดี 11 มาตรฐาน ระดับพอใช้ 3 มาตรฐาน เป็นการยืนยันได้ว่าโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งการประเมินระดับชาติและการประเมินระดับโรงเรียน อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ แต่เมื่อพิจารณาโดยละเอียดแล้ว พบว่ามีนักเรียนจำนวนมากกว่าร้อยละ 90 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร ย่อมแสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่ของโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ไม่ใช่ นักเรียนกลุ่มเก่ง หรือ ไม่ใช่ นักเรียนที่มีสติปัญญาดี หรืออาจเป็นนักเรียนที่ขาดความพร้อม จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยเฉลี่ยต่ำ แต่โรงเรียนสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรได้ ด้านผลสำเร็จของนักเรียน โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ได้จัดให้มีกิจกรรมสนับสนุนส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน และด้านที่นักเรียนประสบความสำเร็จมากที่สุดคือ ด้านการเล่นกีฬา โดยเฉพาะกีฬาบอลเลย์บอล และกีฬาเซปักตะกร้อ มีโอกาสส่งเข้าร่วมการแข่งขันในระดับต่างๆอย่างต่อเนื่อง ได้รับรางวัลและความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ อีกด้านหนึ่งที่ถือว่าประสบความสำเร็จมากที่สุดคือ ความสามารถพิเศษด้านศิลปหัตถกรรม เพราะมีนักเรียนได้รับรางวัลจากผลงานที่ส่งเข้าร่วมประกวดในงานแสดงศิลปหัตถกรรมนักเรียนนักศึกษาประจำปี ซึ่งจัดโดยกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประจำทุกปี

ปัจจุบันโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม เปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในแผนการเรียนที่เน้นทางด้านวิทยาศาสตร์ และแผนการเรียนที่ไม่เน้นทางด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งเรียกว่าแผนการเรียนทั่วไป บุคลากรครูของโรงเรียนมีความรู้ความสามารถ และมีความพร้อมในการจัดเรียนการสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสองแผนในระดับที่มั่นใจได้ สำหรับแผนการ

เรียนที่เน้นวิชาวิทยาศาสตร์ มีห้องปฏิบัติการทั้ง วิชาเคมี ชีววิทยา และฟิสิกส์ มีหนังสือและตำราทางวิทยาศาสตร์อย่างเพียงพอ และมีอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ ในส่วนของแผนการเรียนทั่วไปก็มีห้องปฏิบัติการทางภาษาอังกฤษ มีห้องปฏิบัติการทางศิลปะและดนตรี มีหนังสือและตำราจำนวนมาก อีกทั้งครูอาจารย์ก็มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์สูง

ตารางที่ 5 แสดงวุฒิการศึกษาของครูจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้	จำนวนครูจำแนกตามวุฒิการศึกษา				รวม
	ปริญญาโท	ปริญญาตรี	อนุปริญญา	ต่ำกว่าอนุปฯ	
ภาษาไทย	1	2	1	-	4
สังคมศึกษา	1	5	-	-	6
วิทยาศาสตร์	-	3	-	-	3
คณิตศาสตร์	1	3	-	-	4
ภาษาต่างประเทศ	-	6	-	-	6
สุขศึกษาและพลศึกษา	1	-	1	-	2
ศิลปศึกษา	-	2	-	-	2
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	-	5	1	1	7
รวม	4	26	3	1	34

ที่มา : โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม, “ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2547,” 2547.

จากการประมวลแนวคิด ทฤษฎี และผลการศึกษาวิจัย อาจจะมีความเป็นไปได้ว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจกับการที่ได้เรียนรู้ ได้ร่วมกิจกรรม และใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข ก็จะทำให้เกิดแรงจูงใจกับนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อทางสายวิชาสามัญ ให้ศึกษาต่ออยู่ในสถานศึกษาเดิมมากขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าการแก้ปัญหากรณีการลดจำนวนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายด้วยแนวทางนี้ จึงน่าจะได้ผล โดยการคาดหวังว่าถ้าโรงเรียนมีกิจกรรมที่นักเรียนพึงพอใจจะทำให้นักเรียนศึกษาต่อในสถานศึกษาเดิมมากขึ้น และถ้าโรงเรียนมีสิ่งจูงใจที่ดีพอ ก็จะทำให้นักเรียนไปศึกษาต่อในสถานศึกษาอื่น ๆ น้อยลง ผลก็คือจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน

ปลายจะมีจำนวนเพิ่มขึ้น และยังคงอาจจูงใจนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจากสถานศึกษาอื่นๆ ให้เข้ามาศึกษาต่อในโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมมากขึ้นด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อ

พัชรารัตน์ รุ่งวิทยา¹³ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนศิริศึกษา จังหวัดปทุมธานี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนศิริศึกษาจำนวน 317 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนศิริศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดและมากเกือบทุกด้าน โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้ 1) จัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนสามารถอ่าน เขียน คิดคำนวณ คำนวณ โดยมุ่งเน้นวิชาภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ 2) จัดบริการเรื่องสุขภาพอนามัยนักเรียน อาหารกลางวันถูกหลักโภชนาการ และบริการรถโรงเรียน 3) จัดครูที่มีความสามารถในการสอนมีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ รักและเมตตาเด็ก 4) จัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียน ผู้ปกครองคาดหวังให้อาคารเรียนและบริเวณโรงเรียนสะอาดและตกแต่งสวยงาม ร่มรื่น และปลอดภัย 5) สร้างความสัมพันธ์ ต่อผู้ปกครองและต่อชุมชน ผู้ปกครองคาดหวังให้มีการติดต่อสื่อสารเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลและร่วมมือกันระหว่างครูและผู้ปกครอง

สมทรัพย์ อติชาติบุตร¹⁴ ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อและการตัดสินใจศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียน และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการ

¹³ พัชรารัตน์ รุ่งวิทยา, “ความคาดหวังของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนศิริศึกษา จังหวัดปทุมธานี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541), 114.

¹⁴ สมทรัพย์ อติชาติบุตร, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2541), 128 - 131.

ตัดสินใจศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี ในปีการศึกษา 2541 จำนวน 348 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อและขั้นตอนการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน ใช้สถิติวิเคราะห์เป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนเห็นด้วยว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยภาพรวม และแต่ละรายด้านมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนเห็นด้วยว่าปัจจัยด้านนักเรียน เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด ส่วนการปฏิบัติตามขั้นตอนการตัดสินใจศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนโดยภาพรวมและแต่ละรายด้านอยู่ในระดับมาก และนักเรียนมีการตระหนักในปัญหาและความจำเป็นมากที่สุด 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียน กับการตัดสินใจศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี คือ ปัจจัยด้านเจตคติในการศึกษาต่อของนักเรียน ปัจจัยด้านการบริการแนะแนว ปัจจัยด้านแรงจูงใจของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาต่อของนักเรียน ปัจจัยด้านค่านิยมท้องถิ่น และปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ ได้แก่ ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักเรียน เจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาต่อของนักเรียน และค่านิยมในการศึกษาต่อของคนใกล้ชิดและการคล้อยตาม

สุรสิทธิ์ แก้วใจ¹⁵ ทำการศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาปีการศึกษา 2541 จำนวน 394 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ผู้ปกครองนักเรียนใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา คือ 1) ปัจจัยด้านวิชาการ ได้แก่ โรงเรียนที่จัดการเรียน

¹⁵ สุรสิทธิ์ แก้วใจ, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542), 122.

การสอนที่มุ่งพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา 2) ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ได้แก่ โรงเรียนมีบรรยากาศแห่งความอบอุ่น ปลอดภัย จัดครูเวรรับ – ส่งนักเรียน เข้า - ออกจากโรงเรียน 3) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของครู ได้แก่ โรงเรียนที่ผู้บริหารมีบุคลิกดี มีความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มุ่งมั่นต่อความสำเร็จในการพัฒนาโรงเรียน และครูมีความรู้ความสามารถในการสอน มีความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ได้แก่ โรงเรียนยินยอมให้ผู้ปกครองผ่อนชำระค่าเล่าเรียนได้ 5) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและการบริการ ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีบริการด้านสุขอนามัย เช่น มีแพทย์ พยาบาลตรวจสุขภาพของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ 6) ปัจจัยด้านชื่อเสียงของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนที่มีนักเรียนจบการศึกษาสามารถสอบเข้าเรียนต่อในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงได้ 7) ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ โรงเรียนที่จัดทำเอกสาร วารสาร แผ่นพับ สิ่งพิมพ์เผยแพร่กิจการและการดำเนินงานของโรงเรียน 8) ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน ได้แก่ โรงเรียนที่ผู้ปกครองสามารถเยี่ยมบุตรหรือขอพบครูได้ตลอดเวลาทำการของโรงเรียน 9) ปัจจัยด้านระยะทางระหว่างบ้านกับโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเอกชนที่ตั้งอยู่ใกล้บ้าน 10) ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว ได้แก่ รายได้ของครอบครัวเพียงพอกับค่าธรรมเนียมและค่าเล่าเรียนที่จะส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชน

วิโรจน์ มูอำหัด¹⁶ ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 372 คน โดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย มากที่สุดมีดังนี้ 1) ด้านโรงเรียนที่ดี ได้แก่ ทำเลที่ตั้งของโรงเรียนต้องสะดวกในการรับส่งนักเรียน เป็นเส้นทางผ่านของผู้ปกครอง มีการจัดสถานที่ภายในโรงเรียนเป็นสัดส่วนถูกสุขลักษณะ 2) ด้านวิชาการ ได้แก่ โรงเรียนเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งไม่เป็นภาระของผู้ปกครองในการหาที่เรียนใหม่ให้กับบุตรหลาน นอกจากนี้โรงเรียนมีกิจกรรมเสริมสร้างความเป็นผู้นำให้นักเรียนกล้าแสดงออก และโรงเรียนมีการรายงานผลความก้าวหน้าเรื่องการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ 3) ด้านอาคาร

¹⁶ วิโรจน์ มูอำหัด, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542), 76.

สถานที่และสภาพแวดล้อม ได้แก่ จำนวนห้องปฏิบัติการ ห้องเรียนเพียงพอ ปลอดภัย ไม่มีเสียงรบกวน โอ้อ่างและทันสมัย 4) ด้านบริการ ได้แก่ การปลูกฝังให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อการใช้และรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนมีการจัดการดูแลเรื่องความปลอดภัย ให้กับนักเรียน โดยจัดพยาบาลไว้บริการตลอดเวลาทำการ จัดให้มีครูเวรและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอย่างเข้มงวด 5) ด้านชื่อเสียงของโรงเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันของศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน บุคคลในวงสังคมและการเมืองให้การยอมรับ 6) ด้านตัวครู ได้แก่ คุณวุฒิและประสบการณ์ของครู วิทยุครูที่สอนในแต่ละระดับชั้น ตลอดจนความเหมาะสมในเรื่องของการแต่งกายบุคลิกภาพของครูชายและครูหญิง 7) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ การที่โรงเรียนให้ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมของโรงเรียน ผ่านทางสื่อมวลชน และนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน

สายชน หมวกเหล็ก¹⁷ ทำวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 - 3 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี 555 คน โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน มากที่สุดคือ 1) ปัจจัยเกี่ยวกับครู ได้แก่ ครูดูแลเอาใจใส่นักเรียน และให้การบ้านสม่ำเสมอ 2) ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ได้แก่ โรงเรียนมีการเน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้เด็กอ่าน เขียน คิดคำนวณได้ 3) ปัจจัยเกี่ยวกับการบริการ อาหารและสุขภาพ ได้แก่ การจัดบริการอาหารเสริมและอาหารกลางวันที่สะอาดถูกหลักโภชนาการ และมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน 4) ปัจจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้แก่ โรงเรียนช่วยเหลือผู้ปกครองโดยแบ่งชำระค่าเทอมได้ในอัตราส่วนที่เหมาะสม 5) ปัจจัยเกี่ยวกับที่ตั้ง ได้แก่ โรงเรียนตั้งอยู่แหล่งที่สะดวกในการเดินทางรับ - ส่ง และตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่มีกลิ่น เสียง หรือสิ่งที่เป็นอันตรายอยู่ข้างเคียงสำหรับปัจจัยการบริการอื่นๆ ได้แก่ สระว่ายน้ำและห้องนอนปรับอากาศ มีผลต่อการตัดสินใจน้อยกว่า 5 ปัจจัยดังกล่าวข้างต้น

¹⁷ สายชน หมวกเหล็ก, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542), 64.

สรุป

จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และผลงานการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า มีปัจจัยต่างๆ จำนวนมากที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของนักเรียน มีทั้งปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง ได้แก่ ค่านิยม ความต้องการ ความสนใจ ความพร้อม และศักยภาพตามวัยของนักเรียน ปัจจัยที่เกี่ยวกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การสนับสนุนส่งเสริม ปัจจัยที่เกี่ยวกับสังคมและสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป ได้แก่ การจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษาต่างๆ ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของคนในชุมชน การศึกษา ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนตามแนวคิดของ ริดเดอร์ (W. Reeders) ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยดึงดูด ได้แก่ เป้าหมาย ความเชื่อ ค่านิยม และขนบธรรมเนียมประเพณี และลักษณะนิสัย ความเคยชิน ปัจจัยผลักดัน ได้แก่ ความคาดหวัง พันธะสัญญา และแรงเสริม และปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ โอกาส ความสามารถ และการสนับสนุน จึงเป็นการศึกษาปัจจัยการตัดสินใจของนักเรียนที่ครอบคลุมทุกด้าน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเดิม ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากสถานศึกษาอื่นตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม และแนวทางการจูงใจให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม เป็นงานวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยใช้โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ตัวแทนครู และตัวแทนนักเรียนเข้าร่วมสัมภาษณ์ ในบทนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ระเบียบการวิจัย และแผนการดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานวิจัย

เป็นการศึกษาสภาพของปัญหาการรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน จากข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้เกิดความชัดเจนในประเด็นปัญหา และศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่น่าจะเป็นสาเหตุของปัญหาจากการศึกษาของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ ที่ค้นพบ นำมารวบรวมไว้ แล้วหาข้อสรุปเป็นกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย กำหนดเป็นขอบเขตสำหรับการวิจัย เพื่อจัดทำโครงร่างสารนิพนธ์เสนอต่อภาควิชาการบริหารการศึกษาพิจารณาและอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานวิจัย

เป็นขั้นตอนที่ดำเนินการหลังจากได้รับอนุมัติโครงร่างสารนิพนธ์จากภาควิชาการบริหารการศึกษาแล้ว ก็เริ่มดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือ ทำการทดสอบและพัฒนาจนเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพนำไปจัดเก็บข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ แปลผล และสรุปผลโดยใช้สถิติที่กำหนด เพื่อนำไปสู่การรายงานผลการวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

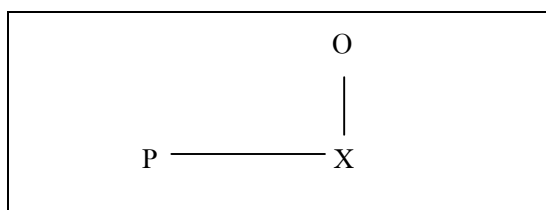
จัดทำรายงานการวิจัยตามรูปแบบมาตรฐานของมหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อเสนอต่อ คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์เพื่อความถูกต้องและเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขให้เป็นรายงาน การวิจัยที่ถูกต้อง แล้วเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

ระเบียบการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดของระเบียบการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากรผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรพื้นฐาน และ ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือ และการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บและรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นแผนแบบกลุ่มเดียว ตรวจสอบสภาพการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case studies)

- P หมายถึง ประชากรที่นำมาศึกษา
 X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
 O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการวัด

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ปีการศึกษา 2548 จำนวน 81 คน ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 22 คน มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 26 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 33 คน

ผู้ให้ข้อมูล

1. นักเรียนที่เป็นประชากรทั้งหมด ตอบแบบสอบถาม
2. ผู้ร่วมสัมมนา 2 กลุ่ม
 - กลุ่มที่ 1 ตัวแทนครู โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม จำนวน 12 คน
 - กลุ่มที่ 2 ตัวแทนนักเรียนเก่า โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม จำนวน 13 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

มีตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยนี้ 2 กลุ่ม คือ

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย เพศ, อายุ, อาชีพของบิดามารดา, รายได้ของบิดามารดา และสถานศึกษาเดิม
2. ตัวแปรที่ศึกษาคือ ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนตามกรอบแนวคิดของรีดเดอร์ (W. Reeders) ประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลักดังนี้

2.1 ปัจจัยดึงดูด หมายถึงปัจจัยที่สามารถจูงใจให้นักเรียนตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ประกอบด้วย 4 ปัจจัยรอง ดังนี้

2.1.1 เป้าหมาย หมายถึง ปัจจัยที่เป็นภาวะความต้องการความสำเร็จของนักเรียน

2.1.2 ความเชื่อ หมายถึง ปัจจัยที่เป็น แนวคิด และเจตคติ ของนักเรียนเกี่ยวกับการศึกษาต่อ

2.1.3 ค่านิยม หมายถึง ปัจจัยที่เป็นภาวะการเห็นคุณค่าของนักเรียนเกี่ยวกับการศึกษาต่อ

2.1.4 ขนบธรรมเนียมประเพณี และนิสัยความเคยชิน หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนในสังคม และชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่

2.2 ปัจจัยผลักดัน หมายถึงปัจจัยที่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ประกอบด้วย 3 ปัจจัยรอง ดังนี้

2.2.1 ความคาดหวัง หมายถึง ปัจจัยที่เป็นการคาดการณ์ของนักเรียน ถึงสิ่งที่จะได้รับจากการศึกษาต่อ

2.2.2 พันธะสัญญา หมายถึง ปัจจัยที่เป็นภาวะความผูกพันที่เกิดจากการมีข้อตกลง คำมั่นสัญญา หรือความตั้งใจ ที่นักเรียนมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

2.2.3 แรงเสริม หมายถึง ปัจจัยทางด้านข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการศึกษาต่อ

2.3 ปัจจัยสนับสนุน หมายถึงปัจจัยที่ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจ ให้นักเรียน ตัดสินใจศึกษาต่อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ประกอบด้วย 3 ปัจจัย รอง ดังนี้

2.3.1 โอกาส หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวกับความพร้อมของนักเรียน สำหรับการ ศึกษาต่อ

2.3.2 ความสามารถ หมายถึง ปัจจัยที่เป็นความรู้ความสามารถ และ ประสบการณ์เดิมของนักเรียน

2.3.3 การสนับสนุน หมายถึง ปัจจัยด้านการสนับสนุนที่นักเรียนจะได้รับ ระหว่างการศึกษาต่อ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลการวิจัย มี 2 ประเภทคือ

ประเภทที่ 1 เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของนักเรียน ประกอบด้วย เพศ, อายุ, อาชีพของบิดามารดา, รายได้ของบิดามารดา และสถานศึกษาเดิม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อปัจจัยต่างๆในแต่ละข้อ ว่าเป็นปัจจัย การตัดสินใจในการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม หรือไม่ โดย ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นได้ 2 ทาง คือ

ใช่ หมายถึง เป็นปัจจัยที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจศึกษาต่อที่โรงเรียน หนองปลาหมอพิทยาคม

ไม่ใช่ หมายถึง ไม่เป็นปัจจัยที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจศึกษาต่อที่โรงเรียน หนองปลาหมอพิทยาคม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด จำนวน 4 คำถาม คือ

1) มีสาเหตุหรือปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้ให้นักเรียน ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

2) มีสาเหตุหรือปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้ให้นักเรียนตัดสินใจ ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในสถานศึกษาอื่น

3) มีสาเหตุหรือปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้ให้นักเรียนตัดสินใจไม่ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 4

4) โรงเรียนควรดำเนินการอย่างไรจึงจะทำให้นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ที่โรงเรียนเดิม

ประเภทที่ 2 เป็นแบบบันทึกการสัมมนา มีหัวข้อการสัมมนา 6 ประเด็นคือ

2.1 ปัจจัยที่ทำให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ตัดสินใจ ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในสถานศึกษาเดิม

2.2 ปัจจัยที่ทำให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ตัดสินใจไม่ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในสถานศึกษาเดิม

2.3 ปัจจัยที่ทำให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากสถานศึกษาอื่นตัดสินใจเข้ามาศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

2.4 มีแนวทางอย่างไรในการจูงใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ให้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่โรงเรียนเดิม

2.5 มีแนวทางอย่างไรในการจูงใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากสถานศึกษาอื่น ให้เข้ามาศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

2.6 ทำอย่างไรให้โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม สามารถดึงดูดนักเรียนให้เข้ามาเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มากขึ้น

การสร้างเครื่องมือ

1. การสร้างแบบสอบถาม

1.1 วิเคราะห์ 10 ตัวแปรของปัจจัยการตัดสินใจ ที่สัมพันธ์กับตัวแปรแต่ละตัว ให้ได้จำนวนปัจจัยการตัดสินใจ ตัวแปรละ 5 ปัจจัย จะได้ปัจจัยการตัดสินใจทั้งสิ้น 50 ปัจจัย เพื่อนำไปกำหนดเป็นข้อคำถาม จำนวน 50 ข้อ

1.2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อคำถามโดยวิธีการ IOC จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย 1. นายชัยพจน์ รักราม หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศเขตการศึกษา 5 เชียงรายทางด้านการศึกษาวิจัย 2. นายประจวบ โพธิ์ปาน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ขอนแก่น เขต 2 เชียงรายทางด้านการบริหารการศึกษา 3. ดร.จันทนา นนทิกุล ศึกษานิเทศสำนักงานเขตตรวจราชการที่ 6 เชียงรายด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษา 4. นายรังสรรค์ เฟื่องฟู ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตตรวจราชการที่ 6 เชียงรายด้านการประเมินโครงการ 5. นางสาวพิพรรณ ศรีวิเชียร ครูโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง เชียงรายทางด้านการวัดผลการศึกษา ดำเนินการคัดเลือกข้อคำถามที่มีความเที่ยงตรงมากที่สุด ปัจจัยละ 3 ข้อ นำไปสร้างแบบสอบถาม จำนวน 30 ข้อ

1.3 สร้างแบบสอบถามเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา และ สถานศึกษาเดิม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อ โดยใช้ข้อคำถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง และผ่านการคัดเลือกมาแล้วจำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการตัดสินใจ จำนวน 4 คำถาม

1.4 ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตร KR 20 ของคูเดอร์ และ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) ทำการทดลองใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีสภาพใกล้เคียงกับโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม จำนวน 30 คน ผลจากการวิเคราะห์ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็น 0.842

2. การสร้างแบบบันทึกการสัมมนา

2.1 วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการวิจัยได้เป็น 6 ประเด็นการสัมมนา

2.2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของประเด็นการสัมมนาโดยผู้ทรงคุณวุฒิในข้อ 1.2

2.3 นำประเด็นการสัมมนามาสร้างเป็นแบบบันทึกการสัมมนา ซึ่งประกอบด้วย 5

ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 รายชื่อผู้ร่วมสัมมนา

ส่วนที่ 2 กำหนดการสัมมนา

ส่วนที่ 3 รายชื่อผู้ร่วมการสัมมนา

ส่วนที่ 4 หัวข้อในการสัมมนา

ส่วนที่ 5 บันทึกการสัมมนา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ใช้แบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากประชากรผู้ให้ข้อมูล คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม โดยขอความร่วมมือจากครูที่ปรึกษา

2. จัดสัมมนา เป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ประเด็นคำถามที่กำหนดในแบบบันทึกการสัมมนา

กลุ่มที่ 1 เชิญตัวแทนครูโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม จำนวน 12 คน ประกอบด้วย หัวหน้าฝ่าย 3 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คน และหัวหน้างานแนะแนว 1 คน ร่วมสัมมนา

กลุ่มที่ 2 เชิญตัวแทนนักเรียนเก่าโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม จำนวน 15 คน มาร่วมสัมมนาได้จำนวน 13 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจศึกษาต่อที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม วิเคราะห์เป็นรายปัจจัย และจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
3. ตัดสินผลการตัดสินใจของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์ ร้อยละ 27 ของ จุง เต ฟาน (Chung Tel Fan) ข้อใดที่มีจำนวนผู้ตอบ “ไม่ใช่” ร้อยละ 27 ขึ้นไป ให้ถือว่าปัจจัยนั้น ไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจศึกษาต่อที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม
4. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ตอนที่ 3 และผลการสัมมนาโดยใช้วิธีการ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

มหาวิทยาลัยศิลปากร สรุป สงวนลิขสิทธิ์

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบแนวทางการจูงใจให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ตามแผนแบบกลุ่มเดียว ตรวจสอบสภาวะการณ์ ไม่มีการทดลอง ประชากรที่ศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม จำนวน 81 คน ตัวแปรที่ศึกษา คือ ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน ใช้เครื่องมือ 2 ชนิด คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม และแบบบันทึกการสัมมนา ซึ่งกำหนดประเด็นการสัมมนาเกี่ยวกับปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน และแนวทางการจูงใจให้นักเรียนศึกษาต่อ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความร่วมมือจากครู นักเรียน และนักเรียนเก่า ตอบแบบสอบถาม และสัมมนากลุ่ม นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์เป็นรายปัจจัย และจำแนกตามสถานภาพ โดยใช้ค่าสถิติเป็นค่าความถี่ และค่าร้อยละ แล้วพิจารณาผลการตัดสินใจด้วยเกณฑ์ร้อยละ 27 ของ จุงเตฟาน (Chung Tel Fan) ส่วนคำถามปลายเปิด และผลการสัมมนา วิเคราะห์โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาวิจัย “แนวทางการจูงใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีของโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ตำบลหนองปลาหมอ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2548 จำนวน 81 คน โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 สถานภาพของนักเรียน
- ตอนที่ 2 ปัจจัยการตัดสินใจของนักเรียนจากแบบสอบถามตอนที่ 2
- ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักเรียนจากแบบสอบถามชนิดปลายเปิดตอนที่ 3
- ตอนที่ 4 ความคิดเห็นจากผลการร่วมสัมมนากลุ่มตัวแทนนักเรียนเก่า และครู

ตอนที่ 1 สถานภาพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ที่ยังมาเรียนตามปกติในขณะที่เก็บข้อมูล มีจำนวนทั้งสิ้น 81 คน จำแนกตามกลุ่มสถานภาพได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 แสดงสถานภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

สถานภาพของนักเรียน		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	30	37.04
	หญิง	51	62.96
รวม		81	100
อายุ	ไม่เกิน 15 ปี	15	18.52
	มากกว่า 15 ปี	66	81.48
รวม		81	100

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สถานภาพของนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพของบิดา มารดา		
เกษตรกรกรรม	36	44.44
รับจ้าง	44	54.32
อื่นๆ	1	1.24
รวม	81	100
รายได้ของบิดา มารดา		
ไม่เกิน 60,000 บาท/ ปี	59	72.84
มากกว่า 60,000 บาท /ปี	22	27.16
รวม	81	100
สถานศึกษาเดิมที่เรียน ม. ต้น		
หนองปลาหมอพิทยาคม	78	96.30
สถานศึกษา อื่นๆ	3	3.70
รวม	81	100

จากตารางที่ 6 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิงซึ่งมีจำนวน ถึง 51 คน คิดเป็นร้อยละ 62.96 มีนักเรียนชายเพียงจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 37.04 และนักเรียนที่มีอายุมากกว่า 15 ปี มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 81.48 นักเรียนที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี มีเพียง 15 คน คิดเป็นร้อยละ 18.52 เท่านั้น บิดา มารดาของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและเกษตรกรกรรม คือมีจำนวน 44 คน และ 36 คน คิดเป็นร้อยละ 54.32 และ 44.44 ตามลำดับ มีเพียง 1 คน ที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพอื่น คิดเป็นร้อยละ 1.24 รายได้ของบิดามารดาพบว่า ส่วนใหญ่ไม่เกิน 60,000 บาทต่อปี มีจำนวนถึง 59 คน คิดเป็นร้อยละ 72.84 ที่มีรายได้มากกว่า 60,000 ต่อปี มีอยู่ 22 คน คิดเป็นร้อยละ 27.16 นักเรียนเกือบทั้งหมดเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม คือมีจำนวนถึง 78 คน คิดเป็นร้อยละ 96.30 และเป็นนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากสถานศึกษาอื่นน้อยมาก คือมีเพียง 3 คน เท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 3.70

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.4) โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

วิเคราะห์ผลการตัดสินใจ โดยเกณฑ์ร้อยละ 27 ของ จุงเตฟาน (Chung Teh Fan) กล่าวคือ ปัจจัยข้อใดมีค่าความถี่ของนักเรียนที่ตอบ “ไม่ใช่” ร้อยละ 27 ขึ้นไป ก็ให้ถือว่าปัจจัยข้อนั้นไม่ใช่ปัจจัยการตัดสินใจของนักเรียน วิเคราะห์เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยภาพรวมเป็นดังนี้

ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้น ม.3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้น ม.4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
ปัจจัยเชิงจุด	728	74.9	244	25.1	ใช่
เป้าหมาย	161	66.3	82	33.7	ไม่ใช่
ต้องการเรียนให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	70	86.4	11	13.6	ใช่
ต้องการศึกษาต่อในระบบโควต้า	45	55.6	36	44.4	ไม่ใช่
ต้องการศึกษาต่อในสาขาอาชีพ	46	56.8	35	43.2	ไม่ใช่
ความเชื่อ	176	72.4	67	27.6	ไม่ใช่
โรงเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน	68	84.0	13	16.0	ใช่
โรงเรียนมีครูที่เข้าใจและเอาใจใส่นักเรียน	61	75.3	20	24.7	ใช่
โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย	47	58.0	34	42.0	ไม่ใช่
ค่านิยม	194	79.8	49	20.2	ใช่
นักเรียนมีความประพฤติเรียบร้อย	52	64.2	29	35.8	ไม่ใช่
โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย	75	92.6	6	7.4	ใช่
การปกครองดูแลนักเรียนยึดหลักเหตุและผล	67	82.7	14	17.3	ใช่
ขนบธรรมเนียมประเพณีและนิสัยความเคยชิน	197	81.1	46	18.9	ใช่
การเข้าเรียนได้โดยไม่ต้องสอบคัดเลือก	61	75.3	20	24.7	ใช่
อยู่ร่วมกับครอบครัวได้ในระหว่างเรียน	67	82.7	14	17.3	ใช่
มีญาติพี่น้องเป็นศิษย์เก่าที่โรงเรียนนี้	69	85.2	12	14.8	ใช่

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
ปัจจัยหลักด้าน	509	69.8	220	30.2	ไม่ใช่
ความคาดหวัง	173	71.2	70	28.8	ไม่ใช่
มีโอกาสศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง	64	79.0	17	21.0	ใช่
มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง	40	49.4	41	50.6	ไม่ใช่
มีโอกาสเลือกอาชีพที่ต้องการและมีรายได้ดี	69	85.2	12	14.8	ใช่
พันธะสัญญา	166	68.3	77	31.7	ไม่ใช่
ผู้ปกครองต้องการให้มาเรียน	61	75.3	20	24.7	ใช่
ต้องช่วยทำงานที่บ้านระหว่างเรียน	62	76.5	19	23.5	ใช่
เพื่อนๆชักชวนกันมาสมัครเรียน	43	53.1	38	46.9	ไม่ใช่
แรงเสริม	170	70.0	73	30.0	ไม่ใช่
การแนะนำของโรงเรียน	63	77.8	18	22.2	ใช่
ชื่อเสียงของโรงเรียน	45	55.6	36	44.4	ไม่ใช่
ความสำเร็จของศิษย์เก่า	62	76.5	19	23.5	ใช่
ปัจจัยสนับสนุน	633	86.8	96	13.2	ใช่
โอกาส	218	89.7	25	10.3	ใช่
ได้เลือกเรียนในสาขาที่ต้องการ	69	85.2	12	13.6	ใช่
อยู่ใกล้บ้านเดินทางมาเรียนสะดวก	73	90.1	8	9.9	ใช่
มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก	76	93.8	5	6.2	ใช่
ความสามารถ	229	94.2	14	4.3	ใช่
การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้	77	95.1	4	4.9	ใช่
ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้	74	91.4	7	8.6	ใช่
ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้	78	96.3	3	3.7	ใช่

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
การสนับสนุน	186	76.5	57	23.5	ใช่
มีทุนการศึกษาอย่างเพียงพอ	58	71.6	23	28.4	ไม่ใช่
มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง	58	71.6	23	28.4	ไม่ใช่
มีการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ	70	86.4	11	13.6	ใช่

จากตารางที่ 7 เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยพบว่าปัจจัยดึงดูดและปัจจัยสนับสนุนเป็นปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.4) ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ส่วนปัจจัยผลักดันไม่มีผลทำให้ นักเรียนชั้น ม.3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้น ม.4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม เมื่อพิจารณาปัจจัยรอง พบว่า ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี และลักษณะนิสัย ความเคยชิน โอกาส ความสามารถ และการสนับสนุน เป็นปัจจัยที่ทำให้ นักเรียนชั้น ม.3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้น ม.4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ส่วนปัจจัยรองทางด้าน เป้าหมาย ความเชื่อ ความคาดหวัง พันธะสัญญา และแรงเสริม ไม่เป็นปัจจัยที่จะทำให้นักเรียนชั้น ม.3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้น ม.4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม เมื่อพิจารณาปัจจัยเป็นรายชื่อก็พบว่า มีทั้งหมด 21 ปัจจัย เป็นปัจจัยที่ทำให้ นักเรียนชั้น ม.3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้น ม.4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม โดยปัจจัยรายชื่อที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งมีค่าความถี่มากกว่าร้อยละ 90 จำนวน 6 ปัจจัย เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้ มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนรู้ได้ และอยู่ใกล้บ้านเดินทางมาเรียนสะดวก ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลทำให้นักเรียนชั้น ม.3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้น ม.4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม มีจำนวน 9 ปัจจัย ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนน้อยที่สุด มีค่าความถี่มากกว่าร้อยละ 40 จำนวน 6 ปัจจัย เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก คือ มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเรียน ต้องการการศึกษาต่อในระบบโควต้า ชื่อเสียงของโรงเรียน ต้องการศึกษาต่อสายอาชีพ และ โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้ ปัจจัยที่ทำให้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ประกอบด้วย 2 ปัจจัยหลัก 5 ปัจจัยรอง และ 21 ปัจจัยรายชื่อ

2. ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม จำแนกตามสถานภาพ

ตารางที่ 8 แสดงปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนชาย

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
ปัจจัยดึงดูด					
เป้าหมาย					
ต้องการเรียนให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	27	90.0	3	10.0	ใช่
ต้องการศึกษาต่อในระบบโควต้า	9	30.0	21	70.0	ไม่ใช่
ต้องการศึกษาต่อในสายอาชีพ	19	63.33	11	36.67	ไม่ใช่
ความเชื่อ					
โรงเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน	25	83.33	5	16.67	ใช่
โรงเรียนมีครูที่เข้าใจและเอาใจใส่นักเรียน	20	66.67	10	33.33	ไม่ใช่
โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย	17	56.67	13	43.33	ไม่ใช่
ค่านิยม					
นักเรียนมีความประพฤติเรียบร้อย	20	66.67	10	33.33	ไม่ใช่
โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย	27	90.0	3	10.0	ใช่
การปกครองนักเรียนยึดหลักเหตุและผล	25	83.33	5	16.67	ใช่
ขนบธรรมเนียม ประเพณีและนิสัยความเคยชิน					
การเข้าเรียนได้โดยไม่ต้องสอบคัดเลือก	21	70.0	9	30.0	ไม่ใช่
อยู่ร่วมกับครอบครัวได้ในระหว่างเรียน	22	73.33	8	26.67	ใช่
มีญาติพี่น้องเป็นศิษย์เก่าที่โรงเรียนนี้	27	90.0	3	10.0	ใช่
ปัจจัยผลักดัน					
ความคาดหวัง					
มีโอกาสศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง	23	76.67	7	23.33	ใช่
มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง	19	63.33	11	36.67	ใช่
มีโอกาสเลือกอาชีพที่ต้องการและมีรายได้ดี	26	86.67	4	13.33	ใช่

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
พันธะสัญญา					
ผู้ปกครองต้องการให้มาเรียน	21	70.0	9	30.0	ไม่ใช่
ต้องช่วยทำงานบ้านระหว่างเรียน	22	73.33	8	26.67	ใช่
เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน	17	56.67	13	43.33	ไม่ใช่
แรงเสริม					
การแนะนำของโรงเรียน	21	70.0	9	30.0	ไม่ใช่
ชื่อเสียงของโรงเรียน	14	46.67	16	53.33	ไม่ใช่
ความสำเร็จของศิษย์เก่า	20	66.67	10	33.33	ไม่ใช่
ปัจจัยสนับสนุน					
โอกาส					
ได้เลือกเรียนในสาขาที่ต้องการ	23	76.67	7	23.33	ใช่
อยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก	27	90.0	3	10.0	ใช่
มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก	29	96.67	1	3.33	ใช่
ความสามารถ					
การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้	29	96.67	1	3.33	ใช่
ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้	27	90.0	3	10.0	ใช่
ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้	30	100	0	0	ใช่
การสนับสนุน					
มีทุนการศึกษาอย่างพอเพียง	21	70.0	9	30.0	ไม่ใช่
มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง	21	70.0	9	30.0	ไม่ใช่
มีการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ	23	76.67	7	23.33	ใช่

จากตารางที่ 8 พบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนชายตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมมากที่สุดคือ ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้ ต้องการเรียนให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย มีญาติพี่น้องเป็นศิษย์เก่าที่โรงเรียนนี้ อยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก และใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้ และปัจจัยที่มี

ผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนน้อยที่สุดได้แก่ต้องการศึกษาต่อในระบบโคเวต้า ชื่อเสียงของโรงเรียน โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย และเพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน

ตารางที่ 9 แสดงปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนหญิง

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
ปัจจัยดึงดูด					
เป้าหมาย					
ต้องการเรียนให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	43	84.31	8	15.69	ใช่
ต้องการศึกษาต่อในระบบโคเวต้า	36	70.59	15	29.41	ไม่ใช่
ต้องการศึกษาต่อในสายอาชีพ	27	52.94	24	47.06	ไม่ใช่
ความเชื่อ					
โรงเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน	43	84.31	8	15.69	ใช่
โรงเรียนมีครูที่เข้าใจและเอาใจใส่นักเรียน	41	80.39	10	19.61	ใช่
โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย	30	58.82	21	41.18	ไม่ใช่
ค่านิยม					
นักเรียนมีความประพฤติเรียบร้อย	32	62.75	19	37.25	ไม่ใช่
โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย	48	94.12	3	5.88	ใช่
การปกครองนักเรียนยึดหลักเหตุและผล	42	82.35	9	17.65	ใช่
ขนบธรรมเนียม ประเพณีและนิสัยความเคยชิน					
การเข้าเรียนได้โดยไม่ต้องสอบคัดเลือก	40	78.43	11	21.57	ใช่
อยู่ร่วมกับครอบครัวได้ในระหว่างเรียน	45	88.24	6	11.76	ใช่
มีญาติพี่น้องเป็นศิษย์เก่าที่โรงเรียนนี้	42	82.35	9	17.65	ใช่
ปัจจัยผลักดัน					
ความคาดหวัง					
มีโอกาสศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง	41	80.39	10	19.61	ใช่
มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง	21	41.18	30	58.82	ไม่ใช่
มีโอกาสเลือกอาชีพที่ต้องการและมีรายได้ดี	43	84.31	8	15.69	ใช่

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
พันธะสัญญา					
ผู้ปกครองต้องการให้มาเรียน	40	78.43	11	21.57	ใช่
ต้องช่วยทำงานบ้านระหว่างเรียน	40	78.43	11	21.57	ใช่
เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน	26	50.98	25	49.02	ไม่ใช่
แรงเสริม					
การแนะนำของโรงเรียน	42	82.35	9	17.65	ใช่
ชื่อเสียงของโรงเรียน	31	60.78	20	39.22	ไม่ใช่
ความสำเร็จของศิษย์เก่า	42	82.35	9	17.65	ใช่
ปัจจัยสนับสนุน					
โอกาส					
ได้เลือกเรียนในสาขาที่ต้องการ	46	90.20	5	9.80	ใช่
อยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก	46	90.20	5	9.80	ใช่
มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก	47	92.16	4	7.84	ใช่
ความสามารถ					
การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้	48	94.12	3	5.88	ใช่
ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้	47	92.16	4	7.84	ใช่
ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้	48	94.12	3	5.88	ใช่
การสนับสนุน					
มีทุนการศึกษาอย่างพอเพียง	37	72.55	14	27.45	ไม่ใช่
มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง	37	72.55	14	27.45	ไม่ใช่
มีการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ	47	92.16	4	7.84	ใช่

จากตารางที่ 9 พบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนหญิงตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม มากที่สุดคือ โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้ ใช้ประสบการณ์เดิมมาสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้ มีการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ ได้เลือกเรียนในสาขาที่ต้องการ และอยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ

ของนักเรียนน้อยที่สุด ได้แก่ มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน ต้องการศึกษาต่อในสายอาชีพ และโรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย

5.2 วิเคราะห์ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน จำแนกตามอายุนักเรียนที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี จำนวน 15 คน และมีอายุมากกว่า 15 ปี จำนวน 66 คน ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 10 แสดงปัจจัยการตัดสินใจของนักเรียนที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
ปัจจัยดึงดูด					
เป้าหมาย					
ต้องการเรียนให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	8	53.33	7	46.67	ไม่ใช่
ต้องการศึกษาต่อในระบบโควต้า	8	53.33	7	46.67	ไม่ใช่
ต้องการศึกษาต่อในสายอาชีพ	10	66.67	5	33.33	ไม่ใช่
ความเชื่อ					
โรงเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน	12	80.0	3	20.0	ใช่
โรงเรียนมีครูที่เข้าใจและเอาใจใส่นักเรียน	12	80.0	3	20.0	ใช่
โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย	7	46.67	8	53.33	ไม่ใช่
ค่านิยม					
นักเรียนมีความประพฤติเรียบร้อย	11	73.33	4	26.67	ใช่
โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย	13	86.67	2	13.33	ใช่
การปกครองนักเรียนยึดหลักเหตุและผล	13	86.67	2	13.33	ใช่
ขนบธรรมเนียม ประเพณีและนิสัยความเคยชิน					
การเข้าเรียนได้โดยไม่ต้องสอบคัดเลือก	11	73.33	4	26.67	ใช่
อยู่ร่วมกับครอบครัวได้ในระหว่างเรียน	12	80.0	3	20.0	ใช่
มีญาติพี่น้องเป็นศิษย์เก่าที่โรงเรียนนี้	11	73.33	4	23.67	ใช่
ปัจจัยผลักดัน					
ความคาดหวัง					
มีโอกาสศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง	8	53.33	7	46.67	ไม่ใช่
มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง	4	26.67	11	73.33	ไม่ใช่
มีโอกาสเลือกอาชีพที่ต้องการและมีรายได้ดี	12	80.0	3	20.0	ใช่

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
พันธะสัญญา					
ผู้ปกครองต้องการให้มาเรียน	10	66.67	5	33.33	ไม่ใช่
ต้องช่วยทำงานบ้านระหว่างเรียน	10	66.67	5	33.33	ไม่ใช่
เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน	6	40.0	9	60.0	ไม่ใช่
แรงเสริม					
การแนะนำของโรงเรียน	12	80.0	3	20.0	ใช่
ชื่อเสียงของโรงเรียน	8	53.33	7	46.67	ไม่ใช่
ความสำเร็จของศิษย์เก่า	12	80.0	3	20.0	ใช่
ปัจจัยสนับสนุน					
โอกาส					
ได้เลือกเรียนในสาขาที่ต้องการ	12	80.0	3	20.0	ใช่
อยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก	13	86.67	2	13.33	ใช่
มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก	14	93.33	1	6.67	ใช่
ความสามารถ					
การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้	14	93.33	1	6.67	ใช่
ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้	14	93.33	1	6.67	ใช่
ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้	13	86.67	2	13.33	ใช่
การสนับสนุน					
มีทุนการศึกษาอย่างพอเพียง	11	73.33	4	26.67	ใช่
มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง	8	53.33	7	46.67	ไม่ใช่
มีการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ	14	93.33	1	6.67	ใช่

จากตารางที่ 10 พบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้ให้นักเรียนที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมมากที่สุดคือ มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้ ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้ และมีการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนน้อยที่สุด ได้แก่ มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน โรงเรียนมีอุปกรณ์การ

เรียนที่ทันสมัย ต้องการเรียนให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องการศึกษาต่อในระบบโควต้า มีโอกาสศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง ชื่อเสียงของโรงเรียน และมีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง

ตารางที่ 11 แสดงปัจจัยการตัดสินใจของนักเรียนที่มีอายุมากกว่า 15 ปี

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
ปัจจัยดึงดูด					
เป้าหมาย					
ต้องการเรียนให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	62	93.94	4	6.06	ใช่
ต้องการศึกษาต่อในระบบโควต้า	37	56.06	29	43.94	ไม่ใช่
ต้องการศึกษาต่อในสายอาชีพ	36	54.55	30	45.45	ไม่ใช่
ความเชื่อ					
โรงเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน	56	84.85	10	15.15	ใช่
โรงเรียนมีครูที่เข้าใจและเอาใจใส่นักเรียน	49	74.24	17	25.76	ใช่
โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย	40	60.61	26	39.39	ไม่ใช่
ค่านิยม					
นักเรียนมีความประพฤติเรียบร้อย	41	62.12	25	37.88	ไม่ใช่
โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย	62	93.94	4	6.06	ใช่
การปกครองนักเรียนยึดหลักเหตุและผล	54	81.82	12	18.18	ใช่
ขนบธรรมเนียม ประเพณีและนิสัยความเคยชิน					
การเข้าเรียนได้โดยไม่ต้องสอบคัดเลือก	50	75.76	16	24.24	ใช่
อยู่ร่วมกับครอบครัวได้ในระหว่างเรียน	55	83.33	11	16.67	ใช่
มีญาติพี่น้องเป็นศิษย์เก่าที่โรงเรียนนี้	58	87.88	8	12.12	ใช่
ปัจจัยผลักดัน					
ความคาดหวัง					
มีโอกาสศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง	56	84.85	10	15.15	ใช่
มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง	36	54.55	30	45.45	ไม่ใช่
มีโอกาสเลือกอาชีพที่ต้องการและมีรายได้ดี	57	86.36	9	13.64	ใช่

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
พันธะสัญญา					
ผู้ปกครองต้องการให้มาเรียน	51	77.27	15	22.73	ใช่
ต้องช่วยทำงานบ้านระหว่างเรียน	52	78.79	14	21.21	ใช่
เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน	37	56.06	29	43.94	ไม่ใช่
แรงเสริม					
การแนะนำของโรงเรียน	51	77.27	15	22.73	ใช่
ชื่อเสียงของโรงเรียน	37	56.06	29	43.94	ไม่ใช่
ความสำเร็จของศิษย์เก่า	50	75.76	16	24.24	ใช่
ปัจจัยสนับสนุน					
โอกาส					
ได้เลือกเรียนในสาขาที่ต้องการ	57	86.36	9	13.64	ใช่
อยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก	60	90.91	6	9.09	ใช่
มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก	62	93.94	4	6.06	ใช่
ความสามารถ					
การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้	63	94.95	3	4.55	ใช่
ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้	60	90.91	6	9.09	ใช่
ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้	65	98.48	1	1.52	ใช่
การสนับสนุน					
มีทุนการศึกษาอย่างพอเพียง	47	71.21	19	28.79	ไม่ใช่
มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง	50	75.76	16	24.24	ใช่
มีการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ	56	84.85	10	15.15	ใช่

จากตารางที่ 11 พบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนที่มีอายุมากกว่า 15 ปี ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมมากที่สุดคือ ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้ ต้องการเรียนให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก อยู่ใกล้บ้านเดินทางได้สะดวก และใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้ และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ

ของนักเรียนน้อยที่สุด ได้แก่ ต้องการศึกษาต่อในสายอาชีพ มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง
ต้องการศึกษาต่อในระบบโควต้า เพื่อนๆชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน และชื่อเสียงของโรงเรียน

5.3 วิเคราะห์ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนจำแนกตามอาชีพของบิดามารดา
ซึ่งประกอบด้วยอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 36 คน อาชีพรับจ้าง จำนวน 44 คน และอาชีพ อื่นๆ
จำนวน 1 คน จึงทำการวิเคราะห์ ใน 2 อาชีพ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 12 แสดงปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรวม

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
ปัจจัยดึงดูด					
เป้าหมาย					
ต้องการเรียนให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	32	88.89	4	11.11	ใช่
ต้องการศึกษาต่อในระบบโควต้า	26	72.22	10	27.78	ไม่ใช่
ต้องการศึกษาต่อในสายอาชีพ	22	69.44	14	30.56	ไม่ใช่
ความเชื่อ					
โรงเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน	31	86.11	5	13.89	ใช่
โรงเรียนมีครูที่เข้าใจและเอาใจใส่นักเรียน	30	83.33	6	16.67	ใช่
โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย	24	66.67	12	33.33	ไม่ใช่
ค่านิยม					
นักเรียนมีความประพฤติเรียบร้อย	22	61.11	14	38.89	ไม่ใช่
โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย	35	97.22	1	2.78	ใช่
การปกครองนักเรียนยึดหลักเหตุและผล	32	88.89	4	11.11	ใช่
ขนบธรรมเนียม ประเพณีและนิสัยความเคยชิน					
การเข้าเรียนได้โดยไม่ต้องสอบคัดเลือก	30	83.33	6	16.67	ใช่
อยู่ร่วมกับครอบครัวได้ในระหว่างเรียน	32	88.89	4	11.11	ใช่
มีญาติพี่น้องเป็นศิษย์เก่าที่โรงเรียนนี้	31	86.11	5	13.89	ใช่
ปัจจัยผลักดัน					
ความคาดหวัง					
มีโอกาสศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง	29	80.56	7	19.44	ใช่
มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง	21	58.33	15	41.67	ไม่ใช่
มีโอกาสเลือกอาชีพที่ต้องการและมีรายได้ดี	31	86.11	5	13.89	ใช่

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
พันธะสัญญา					
ผู้ปกครองต้องการให้มาเรียน	26	72.22	10	27.78	ไม่ใช่
ต้องช่วยทำงานบ้านระหว่างเรียน	30	83.33	6	16.67	ใช่
เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน	19	52.78	17	47.22	ไม่ใช่
แรงเสริม					
การแนะนำของโรงเรียน	30	83.33	6	16.67	ใช่
ชื่อเสียงของโรงเรียน	25	69.44	11	30.56	ไม่ใช่
ความสำเร็จของศิษย์เก่า	30	83.33	6	16.67	ใช่
ปัจจัยสนับสนุน					
โอกาส					
ได้เลือกเรียนในสาขาที่ต้องการ	32	88.89	4	11.11	ใช่
อยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก	34	94.44	2	5.56	ใช่
มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก	34	94.44	2	5.56	ใช่
ความสามารถ					
การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้	35	97.22	1	2.78	ใช่
ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้	32	88.89	4	11.11	ใช่
ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้	35	97.22	1	2.78	ใช่
การสนับสนุน					
มีทุนการศึกษาอย่างพอเพียง	25	69.44	11	30.56	ใช่
มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง	27	75.0	9	25.0	ไม่ใช่
มีการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ	30	83.33	6	16.67	ใช่

จากตารางที่ 12 พบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมมากที่สุดคือ โรงเรียนมีการส่งเสริมความมีระเบียบวินัย การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้ ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ อยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก และ

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนน้อยที่สุด ได้แก่ เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน และมีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง

ตารางที่ 13 แสดงปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพรับจ้าง

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
ปัจจัยดั้งเดิม					
เป้าหมาย					
ต้องการเรียนให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	37	81.09	7	15.91	ใช่
ต้องการศึกษาต่อในระบบโควต้า	19	43.18	25	56.82	ไม่ใช่
ต้องการศึกษาต่อในสายอาชีพ	24	54.55	20	45.45	ไม่ใช่
ความเชื่อ					
โรงเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน	36	81.82	8	18.18	ใช่
โรงเรียนมีครูที่เข้าใจและเอาใจใส่นักเรียน	30	68.18	14	31.82	ไม่ใช่
โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย	23	52.27	21	47.73	ไม่ใช่
ค่านิยม					
นักเรียนมีความประพฤติเรียบร้อย	29	65.91	15	34.09	ไม่ใช่
โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย	39	88.64	5	11.36	ใช่
การปกครองนักเรียนยึดหลักเหตุและผล	24	77.27	10	22.73	ใช่
ขนบธรรมเนียม ประเพณีและนิสัยความเคยชิน					
การเข้าเรียนได้โดยไม่ต้องสอบคัดเลือก	31	70.45	13	29.55	ไม่ใช่
อยู่ร่วมกับครอบครัวได้ในระหว่างเรียน	34	77.27	10	22.73	ใช่
มีญาติพี่น้องเป็นศิษย์เก่าที่โรงเรียนนี้	37	84.09	7	15.91	ใช่
ปัจจัยผลักดัน					
ความคาดหวัง					
มีโอกาสศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง	35	79.55	9	20.45	ใช่
มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง	19	43.18	25	56.82	ไม่ใช่
มีโอกาสเลือกอาชีพที่ต้องการและมีรายได้ดี	37	84.09	7	15.91	ใช่

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
พันธะสัญญา					
ผู้ปกครองต้องการให้มาเรียน	35	79.55	9	20.45	ใช่
ต้องช่วยทำงานบ้านระหว่างเรียน	31	70.45	13	29.55	ไม่ใช่
เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน	24	54.55	20	45.45	ไม่ใช่
แรงเสริม					
การแนะนำของโรงเรียน	32	72.73	12	27.27	ไม่ใช่
ชื่อเสียงของโรงเรียน	20	45.45	24	54.55	ไม่ใช่
ความสำเร็จของศิษย์เก่า	31	70.45	13	29.55	ไม่ใช่
ปัจจัยสนับสนุน					
โอกาส					
ได้เลือกเรียนในสาขาที่ต้องการ	36	81.82	8	18.18	ใช่
อยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก	38	86.36	6	13.64	ใช่
มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก	41	93.18	3	6.82	ใช่
ความสามารถ					
การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้	41	93.18	3	6.82	ใช่
ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้	41	93.18	3	6.82	ใช่
ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้	42	85.45	2	4.55	ใช่
การสนับสนุน					
มีทุนการศึกษาอย่างพอเพียง	32	72.73	12	27.27	ไม่ใช่
มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง	30	68.18	14	31.82	ไม่ใช่
มีการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ	39	88.64	5	11.36	ใช่

จากตารางที่ 13 พบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพรับจ้าง ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมมากที่สุดคือ มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้ ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้ และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนน้อยที่สุด ได้แก่ ต้องการศึกษาต่อ

ในระบบโควต้า มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง ชื่อเสียงของโรงเรียน โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย ต้องการศึกษต่อในสายอาชีพ และเพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน

5.4 วิเคราะห์ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนจำแนกตามระดับรายได้ของบิดามารดา ซึ่งมี 2 ระดับ คือ รายได้ไม่เกิน 60,000 บาทต่อปี มีจำนวน 59 คน และรายได้มากกว่า 60,000 บาทต่อปี มีจำนวน 22 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 14 แสดงปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนที่มีบิดามารดามีรายได้ไม่เกิน 60,000 บาทต่อปี

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
ปัจจัยดั้งเดิม					
เป้าหมาย					
ต้องการเรียนให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	55	93.22	4	6.78	ใช่
ต้องการศึกษาต่อในระบบโควต้า	33	55.93	26	44.07	ไม่ใช่
ต้องการศึกษาต่อในสายอาชีพ	35	59.32	24	40.68	ไม่ใช่
ความเชื่อ					
โรงเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน	49	83.05	10	16.95	ใช่
โรงเรียนมีครูที่เข้าใจและเอาใจใส่นักเรียน	44	74.58	15	25.42	ใช่
โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย	32	54.24	27	45.76	ไม่ใช่
ค่านิยม					
นักเรียนมีความประพฤติเรียบร้อย	35	59.32	24	40.68	ไม่ใช่
โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย	55	93.22	4	6.78	ใช่
การปกครองนักเรียนยึดหลักเหตุและผล	48	81.36	11	18.64	ใช่
ขนบธรรมเนียม ประเพณีและนิสัยความเคยชิน					
การเข้าเรียนได้โดยไม่ต้องสอบคัดเลือก	48	81.36	11	18.64	ใช่
อยู่ร่วมกับครอบครัวได้ในระหว่างเรียน	49	83.05	10	16.95	ใช่
มีญาติพี่น้องเป็นศิษย์เก่าที่โรงเรียนนี้	51	86.44	8	13.56	ใช่

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
ปัจจัยผลักดัน					
ความคาดหวัง					
มีโอกาสศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง	48	81.36	11	18.64	ใช่
มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง	36	61.02	23	38.98	ไม่ใช่
มีโอกาสเลือกอาชีพที่ต้องการและมีรายได้ดี	51	86.44	8	13.56	ใช่
พันธะสัญญา					
ผู้ปกครองต้องการให้มาเรียน	45	76.27	14	23.73	ใช่
ต้องช่วยทำงานบ้านระหว่างเรียน	47	79.66	12	20.34	ใช่
เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน	35	59.32	24	40.68	ไม่ใช่
แรงเสริม					
การแนะนำของโรงเรียน	46	77.97	13	22.03	ใช่
ชื่อเสียงของโรงเรียน	36	61.02	23	38.98	ใช่
ความสำเร็จของศิษย์เก่า	46	77.97	13	22.03	ใช่
ปัจจัยสนับสนุน					
โอกาส					
ได้เลือกเรียนในสาขาที่ต้องการ	50	84.75	9	15.25	ใช่
อยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก	54	91.53	5	8.47	ใช่
มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก	55	93.22	4	6.78	ใช่
ความสามารถ					
การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้	57	96.61	2	3.39	ใช่
ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้	53	89.83	6	10.17	ใช่
ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้	58	98.31	1	1.69	ใช่
การสนับสนุน					
มีทุนการศึกษาอย่างพอเพียง	41	69.49	18	30.51	ไม่ใช่
มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง	42	71.19	17	28.81	ไม่ใช่
มีการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ	49	83.05	10	16.95	ใช่

จากตารางที่ 14 พบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนที่บิดามารดามีรายได้ไม่เกิน 60,000 บาทต่อปี ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมมากที่สุดคือ ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้ ต้องการเรียนให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมีการส่งเสริมความมีระเบียบวินัย มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก อยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย ต้องการศึกษาต่อในระบบโควต้า ต้องการศึกษาต่อในสาขาอาชีพ นักเรียนมีความประพฤติเรียบร้อย และเพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน

ตารางที่ 15 แสดงปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนที่บิดามารดามีรายได้มากกว่า 60,000 บาทต่อปี

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
ปัจจัยดึงดูด					
เป้าหมาย					
ต้องการเรียนให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	15	68.19	7	31.82	ไม่ใช่
ต้องการศึกษาต่อในระบบโควต้า	12	54.55	10	45.45	ไม่ใช่
ต้องการศึกษาต่อในสาขาอาชีพ	11	50.0	11	50.0	ไม่ใช่
ความเชื่อ					
โรงเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน	19	86.36	3	13.64	ใช่
โรงเรียนมีครูที่เข้าใจและเอาใจใส่นักเรียน	17	77.27	5	22.73	ใช่
โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย	15	68.18	7	31.82	ไม่ใช่
ค่านิยม					
นักเรียนมีความประพฤติเรียบร้อย	17	77.27	5	22.73	ใช่
โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย	20	90.91	2	9.09	ใช่
การปกครองนักเรียนยึดหลักเหตุและผล	19	86.36	3	13.64	ใช่
ขนบธรรมเนียม ประเพณีและนิสัยความเคยชิน					
การเข้าเรียนได้โดยไม่ต้องสอบคัดเลือก	13	59.09	9	40.91	ไม่ใช่
อยู่ร่วมกับครอบครัวได้ในระหว่างเรียน	18	81.82	4	18.18	ใช่
มีญาติพี่น้องเป็นศิษย์เก่าที่โรงเรียนนี้	18	18.82	4	18.18	ใช่

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
ปัจจัยผลักดัน					
ความคาดหวัง					
มีโอกาสศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง	16	72.73	6	27.27	ไม่ใช่
มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง	4	18.18	18	81.82	ไม่ใช่
มีโอกาสเลือกอาชีพที่ต้องการและมีรายได้ดี	18	81.82	4	18.18	ใช่
พันธะสัญญา					
ผู้ปกครองต้องการให้มาเรียน	16	72.73	6	27.27	ไม่ใช่
ต้องช่วยทำงานบ้านระหว่างเรียน	15	68.18	7	31.82	ไม่ใช่
เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน	8	36.36	14	63.34	ไม่ใช่
แรงเสริม					
การแนะนำของโรงเรียน	17	77.27	5	22.73	ใช่
ชื่อเสียงของโรงเรียน	9	40.91	13	59.09	ไม่ใช่
ความสำเร็จของศิษย์เก่า	16	72.73	6	27.27	ไม่ใช่
ปัจจัยสนับสนุน					
โอกาส					
ได้เลือกเรียนในสาขาที่ต้องการ	19	86.36	3	13.64	ใช่
อยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก	19	86.36	3	13.64	ใช่
มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก	21	95.045	1	4.55	ใช่
ความสามารถ					
การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้	20	90.91	2	9.09	ใช่
ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้	21	95.45	1	4.55	ใช่
ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้	20	90.91	2	9.09	ใช่
การสนับสนุน					
มีทุนการศึกษาอย่างพอเพียง	17	77.27	5	22.73	ใช่
มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง	16	72.73	6	27.27	ไม่ใช่
มีการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ	21	95.45	1	4.55	ใช่

จากตารางที่ 15 พบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนที่บิดามารดาไม่มีรายได้มากกว่า 60,000 บาทต่อปี ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม มากที่สุดคือ มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้ มีการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ โรงเรียนมีการส่งเสริมความมีระเบียบวินัย การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้ ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนน้อยที่สุด ได้แก่ เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน ชื่อเสียงของโรงเรียน ต้องการการศึกษาต่อในสาขาอาชีพ ต้องการการศึกษาต่อในระบบโควต้า และการเข้าเรียนได้โดยไม่ต้องสอบคัดเลือก

5.5 วิเคราะห์ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนจำแนกตามสถานศึกษาเดิมที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกเป็น 2 กลุ่มคือ โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม จำนวน 78 คน และโรงเรียนอื่นๆจำนวน 3 คน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 16 แสดงปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
ปัจจัยดึงดูด					
เป้าหมาย					
ต้องการเรียนให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	67	85.90	11	14.10	ใช่
ต้องการศึกษาต่อในระบบโควต้า	43	55.13	35	44.87	ไม่ใช่
ต้องการศึกษาต่อในสาขาอาชีพ	45	57.69	33	42.31	ไม่ใช่
ความเชื่อ					
โรงเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน	65	83.33	13	16.67	ใช่
โรงเรียนมีครูที่เข้าใจและเอาใจใส่นักเรียน	59	75.64	19	24.36	ใช่
โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย	45	57.69	33	42.31	ไม่ใช่
ค่านิยม					
นักเรียนมีความประพฤติเรียบร้อย	51	65.38	27	34.62	ไม่ใช่
โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย	72	92.31	6	7.69	ใช่
การปกครองนักเรียนยึดหลักเหตุและผล	65	83.33	13	16.67	ใช่

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
ขนบธรรมเนียม ประเพณีและนิสัยความเคยชิน					
การเข้าเรียนได้โดยไม่ต้องสอบคัดเลือก	59	75.64	19	24.36	ใช่
อยู่ร่วมกับครอบครัวได้ในระหว่างเรียน	64	82.05	14	17.95	ใช่
มีญาติพี่น้องเป็นศิษย์เก่าที่โรงเรียนนี้	66	84.62	12	15.38	ใช่
ปัจจัยผลักดัน					
ความคาดหวัง					
มีโอกาสศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง	61	78.21	17	21.79	ใช่
มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง	39	50.0	39	50.0	ไม่ใช่
มีโอกาสเลือกอาชีพที่ต้องการและมีรายได้ดี	66	84.62	12	15.38	ใช่
พันธะสัญญา					
ผู้ปกครองต้องการให้มาเรียน	58	74.36	20	25.64	ใช่
ต้องช่วยทำงานบ้านระหว่างเรียน	59	75.64	19	24.36	ใช่
เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน	41	52.56	37	47.44	ไม่ใช่
แรงเสริม					
การแนะนำของโรงเรียน	61	78.21	17	21.79	ใช่
ชื่อเสียงของโรงเรียน	43	55.13	35	44.87	ไม่ใช่
ความสำเร็จของศิษย์เก่า	59	75.64	19	24.36	ใช่
ปัจจัยสนับสนุน					
โอกาส					
ได้เลือกเรียนในสาขาที่ต้องการ	66	84.62	12	15.38	ใช่
อยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก	71	91.03	7	8.97	ใช่
มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก	74	94.87	4	5.13	ใช่
ความสามารถ					
การเรียนต่อนำความรู้เดิมมาใช้ได้	74	94.87	4	5.13	ไม่ใช่
ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้	71	91.03	7	8.97	ไม่ใช่
ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้	75	96.15	3	3.85	ใช่

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
การสนับสนุน					
มีทุนการศึกษาอย่างพอเพียง	56	71.79	22	28.21	ไม่ใช่
มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง	56	71.79	22	28.21	ไม่ใช่
มีการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ	68	87.18	10	12.82	ไม่ใช่

จากตารางที่ 16 พบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมมากที่สุดคือ ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้ โรงเรียนมีการส่งเสริมความมีระเบียบวินัย อยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก และใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนรู้ได้ และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนน้อยที่สุด ได้แก่ มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง เพื่อนๆชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน ต้องการศึกษาต่อในระบบโควต้า ชื่อเสียงของโรงเรียน ต้องการศึกษาต่อในสายอาชีพ และโรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย

ตารางที่ 17 แสดงปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนอื่นๆ

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
ปัจจัยดึงดูด					
เป้าหมาย					
ต้องการเรียนให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	3	100	0	0	ใช่
ต้องการศึกษาต่อในระบบโควต้า	2	66.67	1	33.33	ไม่ใช่
ต้องการศึกษาต่อในสายอาชีพ	1	33.33	2	66.67	ไม่ใช่

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
ความเชื่อ					
โรงเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน	3	100	0	0	ใช่
โรงเรียนมีครูที่เข้าใจและเอาใจใส่นักเรียน	2	66.67	1	33.33	ไม่ใช่
โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย	2	66.67	1	33.33	ไม่ใช่
ค่านิยม					
นักเรียนมีความประพฤติเรียบร้อย	1	33.33	2	66.67	ไม่ใช่
โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย	3	100	0	0	ใช่
การปกครองนักเรียนยึดหลักเหตุและผล	2	66.67	1	33.33	ไม่ใช่
ขนบธรรมเนียม ประเพณีและนิสัยความเคยชิน					
การเข้าเรียนได้โดยไม่ต้องสอบคัดเลือก	2	66.67	1	33.33	ไม่ใช่
อยู่ร่วมกับครอบครัวได้ในระหว่างเรียน	3	100	0	0	ใช่
มีญาติพี่น้องเป็นศิษย์เก่าที่โรงเรียนนี้	3	100	0	0	ใช่
ปัจจัยผลักดัน					
ความคาดหวัง					
มีโอกาสศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง	3	100	0	0	ใช่
มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง	1	33.33	2	66.67	ไม่ใช่
มีโอกาสเลือกอาชีพที่ต้องการและมีรายได้ดี	3	100	0	0	ใช่
พันธะสัญญา					
ผู้ปกครองต้องการให้มาเรียน	3	100	0	0	ใช่
ต้องช่วยทำงานบ้านระหว่างเรียน	3	100	0	0	ใช่
เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน	2	66.67	1	33.33	ไม่ใช่
แรงเสริม					
การแนะนำของโรงเรียน	2	66.67	1	33.33	ไม่ใช่
ชื่อเสียงของโรงเรียน	2	66.67	1	33.33	ไม่ใช่
ความสำเร็จของศิษย์เก่า	3	100	0	0	ใช่

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน	ใช่		ไม่ใช่		ผลการตัดสินใจ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
ปัจจัยสนับสนุน					
โอกาส					
ได้เลือกเรียนในสาขาที่ต้องการ	3	100	0	0	ใช่
อยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก	2	66.67	1	33.33	ไม่ใช่
มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก	2	66.67	1	33.33	ไม่ใช่
ความสามารถ					
การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้	3	100	0	0	ใช่
ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้	3	100	0	0	ใช่
ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้	3	100	0	0	ใช่
การสนับสนุน					
มีทุนการศึกษาอย่างพอเพียง	2	66.67	1	33.33	ไม่ใช่
มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง	2	66.67	1	33.33	ไม่ใช่
มีการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ	2	66.67	1	33.33	ไม่ใช่

จากตารางที่ 17 พบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนอื่น ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมมากที่สุด ต้องการเรียนให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย อยู่กับครอบครัวได้ในระหว่างเรียน มีญาติพี่น้องเป็นศิษย์เก่าที่โรงเรียนนี้ มีโอกาสศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง มีโอกาสเลือกอาชีพที่ต้องการและมีรายได้ดี ผู้ปกครองต้องการให้มาเรียน ต้องช่วยทำงานที่บ้านระหว่างเรียน ความสำเร็จของศิษย์เก่า ได้เลือกเรียนในสาขาที่ต้องการ การเรียนต่อเนื่อง นำความรู้เดิมมาใช้ได้ ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้ และ ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนน้อยที่สุด ได้แก่ ต้องการศึกษาต่อในสายอาชีพ นักเรียนมีความประพฤติเรียบร้อย และมีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง

ตอนที่ 3 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามชนิดปลายเปิด ตอนที่ 3

จากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 81 คน พบว่ามีบางคนไม่ตอบแบบสอบถามตอนที่ 3 ทุกข้อ บางคนตอบแบบสอบถามตอนที่ 3 ครบทุกข้อ บางคนตอบแบบสอบถามเฉพาะบางข้อ และในแต่ละข้อที่นักเรียนตอบ ก็จะมีจำนวนความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ทำการวิเคราะห์โดยวิธีการนับจำนวนความคิดเห็นที่เหมือนกัน หรือใกล้เคียงกัน หรือเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เป็นความถี่ของแต่ละความคิดเห็น แล้วคำนวณค่าร้อยละของความถี่จากจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ดังรายละเอียดในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามชนิดปลายเปิดตอนที่ 3

ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
1. มีสาเหตุหรือปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้ให้นักเรียนตัดสินใจศึกษาต่อชั้น ม.4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม	1. อยู่ใกล้บ้านเดินทางมาเรียนสะดวก	26	32.39
	2. ค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก	22	27.16
	3. มีกิจกรรมที่น่าสนใจ	13	16.04
	4. ครูมีความรู้ความสามารถ	9	11.11
	5. มีเทคโนโลยีทันสมัย	8	9.87
2. นักเรียนคิดว่ามีสาเหตุหรือปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้ให้นักเรียนตัดสินใจศึกษาต่อชั้น ม.4 ในสถานศึกษาอื่น	1. ได้รับการชักชวนจากเพื่อนๆ	21	25.92
	2. ชื่อเสียงของสถาบัน	20	24.69
	3. มีความทันสมัย	12	14.81
	4. เบื่อสถานศึกษาเดิม	10	12.34
	5. ต้องการหาประสบการณ์ใหม่ๆ	9	11.11
3. นักเรียนคิดว่ามีสาเหตุหรือปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้ให้นักเรียนตัดสินใจ ไม่ศึกษาต่อชั้น ม.4	1. มีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัว	28	34.56
	2. รู้สึกเบื่อกับการเรียน	18	22.22
	3. สติปัญญาไม่ค่อยดี	13	16.04
	4. ต้องการไปเรียนสายอาชีพ	11	13.58
	5. ได้รับการชักชวนจากเพื่อนๆ	6	7.40

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
4. โรงเรียนควรดำเนินการ อย่างไรที่จะทำให้นักเรียน ที่จบชั้น ม.3 ศึกษาต่อชั้น ม.4 ในสถานศึกษาเดิม	1. ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการ เรียน	16	19.75
	2. จัดกิจกรรมให้มีความน่าสนใจมากขึ้น	14	17.28
	3. เรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการเรียนให้น้อยลง	12	14.81
	4. ส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัยมากขึ้น	9	11.11
	5. ประชาสัมพันธ์ผลงาน โรงเรียนหลายๆ	9	11.11

จากตารางที่ 18 พบว่าปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้น ม.3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้น ม.4 อยู่ที่โรงเรียนเดิมมากที่สุดคือ โรงเรียนอยู่ใกล้บ้านการเดินทางมาเรียนสะดวก และเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากเกินไป สำหรับสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้น ม.3 ตัดสินใจไปศึกษาต่อชั้น ม.4 ที่สถานศึกษาอื่น พบว่าได้รับอิทธิพลจากเพื่อนมากที่สุด รองลงมาก็เป็นปัจจัยเกี่ยวกับชื่อเสียงของสถาบัน ในส่วนของสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้น ม.3 ตัดสินใจไม่ศึกษาต่อชั้น ม.4 ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเรียน และ ความรู้สึกเบื่อการเรียน สำหรับประเด็นคำถามที่ว่าโรงเรียนควรดำเนินการอย่างไรให้นักเรียนที่จบชั้น ม.3 ศึกษาต่อชั้น ม.4 อยู่ที่โรงเรียนเดิม นักเรียนเห็นว่าโรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าและความสำคัญของการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และเห็นว่าโรงเรียนควรจัดกิจกรรมให้มีความน่าสนใจมากขึ้น ควรเก็บค่าใช้จ่ายในการเรียนให้น้อยลง ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัยมากขึ้น และประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นจากผลการร่วมสัมมนา

จากการสัมมนากลุ่มตัวแทนนักเรียนเก่าโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม จำนวน 13 คน และกลุ่มตัวแทนครูโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม จำนวน 12 คน วิเคราะห์โดยพิจารณาความสอดคล้องของความคิดเห็นของทั้งสองกลุ่มสัมมนาเป็นเกณฑ์

ตารางที่ 19 แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากการร่วมสัมมนา

ประเด็นการสัมมนา	ความคิดเห็นที่ได้จากการสัมมนา	
	สอดคล้องกัน	ไม่สอดคล้องกัน
1. ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้น ม.3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ตัดสินใจศึกษาต่อชั้น ม.4 อยู่ที่โรงเรียนเดิม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ค่าใช้จ่ายในการเรียนน้อย 2. อยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก 3. ความสัมพันธ์ครูกับนักเรียน 4. นักเรียนมีความรักสถาบัน 	<p>นักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูเอาใจใส่นักเรียนดี 2. มีเพื่อนอยู่หลายคน <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ไปสอบเข้าเรียนที่อื่นไม่ได้ 2. เรียนจบชั้น ม.3 ช้า 3. ตามใจผู้ปกครอง
2. ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้น ม.3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ตัดสินใจไม่ศึกษาต่อชั้น ม.4 อยู่ที่โรงเรียนเดิม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องการหาประสบการณ์ใหม่ๆ 2. เป็นความต้องการของผู้ปกครอง 3. ไม่มีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย 4. ไม่มีบรรยากาศของการเรียน 	<p>นักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความเจริญของท้องถิ่น 2. ชื่อเสียงของสถาบัน 3. ฐานะของครอบครัว <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องการไปเรียนสาขาอาชีพ 2. นักเรียนไม่มีระเบียบวินัย 3. ไม่มีแผนการเรียนที่ต้องการ
3. ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้น ม.3 จากสถานศึกษาอื่น ตัดสินใจศึกษาต่อชั้น ม.4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีค่าใช้จ่ายในการเรียนน้อย 2. สอบเข้าเรียนที่อื่นไม่ได้ 3. เป็นความต้องการของผู้ปกครอง 4. การเดินทางมาเรียนสะดวก 5. มีโอกาสจะเรียนจบได้ง่าย 	<p>นักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ต้องมีการสอบคัดเลือก 2. ฐานะของครอบครัวไม่ดี 3. ระเบียบไม่ค่อยเข้มงวดดี 4. มีญาติพี่น้องมาเรียนกันที่นี่ <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. โรงเรียนเดิมไม่มีชั้นมัธยมปลาย 2. ต้องการหาประสบการณ์ใหม่ๆ 3. มาเรียนตามเพื่อน

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ประเด็นการสัมมนา	ความคิดเห็นที่ได้จากการสัมมนา	
	สอดคล้องกัน	ไม่สอดคล้องกัน
4. แนวทางการจูงใจนักเรียนชั้น ม.3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ให้ศึกษาต่อชั้น ม.4 ที่โรงเรียนเดิม	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีทุนการศึกษาอย่างเพียงพอ 2. ประชาสัมพันธ์ผลงานโรงเรียน 3. พัฒนาสื่อและเทคโนโลยี 4. เครื่องครุระเบียบวินัยมากขึ้น 5. ส่งเสริมความสัมพันธ์ครู-นักเรียน 	<p>นักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมมีความน่าสนใจ 2. พัฒนาคุณภาพนักเรียน 3. สร้างบรรยากาศทางวิชาการ <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาการสอนของครู 2. เชิญศิษย์เก่ามาแนะแนว 3. พัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน 4. โรงเรียนมีนโยบายที่ชัดเจน
5. แนวทางการจูงใจนักเรียนชั้น ม.3 จากโรงเรียนอื่นมาศึกษาต่อชั้น ม.4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชาสัมพันธ์ผลงานโรงเรียน 2. ให้ทุนการศึกษา 3. ใช้การแนะแนว 	<p>นักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดการเรียนให้เข้มวิชาการ 2. ดูแลเอาใจใส่นักเรียนมากๆ 3. จัดวิชาเลือกให้หลากหลาย 4. จัดโควต้าให้โรงเรียนต่างๆ <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่เก็บค่าใช้จ่ายมากเกินไป 2. พัฒนาสื่อและเทคโนโลยี 3. พัฒนาสภาพแวดล้อม 4. มีนโยบายที่ชัดเจน

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ประเด็นการสัมมนา	ความคิดเห็นที่ได้จากการสัมมนา	
	สอดคล้องกัน	ไม่สอดคล้องกัน
6. ทำอย่างไรให้โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมสามารถดึงดูดนักเรียนให้มาศึกษาต่อชั้น ม.4 ได้มากขึ้น	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ปกครอง 2. ประชาสัมพันธ์ผลงานโรงเรียน 3. กิจกรรมมีความน่าสนใจ 	<p>นักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนมีระเบียบวินัย 2. ส่งเสริมความสัมพันธ์ครู-นักเรียน 3. จัดแสดงผลงานทางวิชาการ 4. เปิดสอนพิเศษให้นักเรียน 5. คัดเลือกนักเรียนดีๆ เข้ามาเรียน <p>ครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้กระบวนการแนะแนว 2. พัฒนาสภาพแวดล้อม 3. ให้ทุนการศึกษา 4. ส่งเสริมสัมพันธ์ครู-นักเรียน 5. ส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ประเด็นการสัมมนาด้านปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน พบว่าทั้งนักเรียนและครูต่างมีความเห็นว่าการเก็บค่าใช้จ่ายในการเรียนที่ไม่มากนัก และมีความสะดวกในการเดินทางมาเรียน ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนชั้น ม.3 ทั้งจากโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม และจากโรงเรียนอื่นๆ ตัดสินใจศึกษาต่อชั้น ม.4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ในขณะเดียวกันก็เห็นว่า ความต้องการในการหาประสบการณ์ใหม่ๆ ของนักเรียน และความต้องการของผู้ปกครองที่จะหาสถานศึกษาที่ดีที่สุดให้กับบุตรหลาน ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนชั้น ม.3 ของโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ตัดสินใจ ไม่ศึกษาต่อชั้น ม.4 อยู่ที่โรงเรียนเดิม ในส่วนของความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างนักเรียนและครู ก็พบว่ามียุทธศาสตร์หลายความคิดเห็น มีทั้งปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน ตัวครู โรงเรียน ผู้ปกครอง และสภาพของชุมชนและท้องถิ่น

ในประเด็นที่เกี่ยวกับแนวทางการจูงใจให้นักเรียนชั้น ม.3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้น ม.4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ก็พบว่าทั้งนักเรียนและครู ยังเห็นว่าการจัดให้มีทุนการศึกษาอย่างเพียงพอ ประชาสัมพันธ์ผลงานโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และจัดกระบวนการแนะแนวที่มีประสิทธิภาพ จะเป็นแนวทางที่สามารถจูงใจนักเรียนชั้น ม.3 จากโรงเรียนต่างๆ มาศึกษาต่อชั้น ม.4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมได้ดี ส่วนวิธีการที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม จะสามารถดึงดูดนักเรียนที่จบชั้น ม.3 ให้มาศึกษาต่อชั้น ม.4 ให้มากขึ้นได้นั้น ทั้งนักเรียนและครูต่างเห็นพ้องกันว่า โรงเรียนต้องพัฒนาการจัดกิจกรรมให้มีความน่าสนใจ และตรงกับความต้องการของนักเรียนต้องประชาสัมพันธ์ผลงานที่ประสบความสำเร็จอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความศรัทธาให้เกิดกับผู้ปกครองและประชาชนในท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจูงใจให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อทราบปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเดิม 2) เพื่อทราบปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากสถานศึกษาอื่น ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมและ 3) เพื่อทราบแนวทางการจูงใจให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ศึกษาตามกรอบปัจจัยการตัดสินใจ 3 ปัจจัยของริดเดอร์ส (W. Reeders) คือ ปัจจัยที่ดึงดูด ปัจจัยผลักดัน และปัจจัยสนับสนุนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ตอบแบบสอบถามจำนวน 81 คน ตัวแทนครูจำนวน 12 คน และตัวแทนนักเรียนเก่าจำนวน 13 คน ร่วมสัมมนา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบบันทึกการสัมมนาซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างเอง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความร่วมมือจากครูที่ปรึกษาเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม รองผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมดำเนินการสัมมนากลุ่มตัวแทนครู ครูแนะแนวดำเนินการสัมมนากลุ่มตัวแทนนักเรียนเก่า ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยค่าสถิติเป็นค่าความถี่และค่าร้อยละพิจารณาผลการตัดสินใจโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 27 ของจุงเตฟาน (Chung Teh Fan) ส่วนข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามชนิดปลายเปิดตอนที่ 3 และผลการสัมมนาใช้วิธีวิเคราะห์แบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

สรุปผลการวิจัย

เมื่อพิจารณาจากผลการตอบแบบสอบถามของนักเรียนทั้งตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ประกอบกับผลการสัมมนากลุ่มตัวแทนนักเรียนเก่า และกลุ่มตัวแทนครู ได้ผลสรุปดังนี้

1. ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเดิม สรุปเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1 ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเดิม โดยภาพรวม คือ ปัจจัยด้านความต่อเนื่องใน

การเรียน ด้านค่าใช้จ่ายในการเรียน ด้านการส่งเสริมระเบียบวินัย ด้านความสะดวกในการเดินทาง มาเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

1.2 ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในแต่ละกลุ่มสถานภาพตัดสินใจ ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม มีดังนี้

1.2.1 ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชายตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมมากที่สุดตามลำดับคือ ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ ได้ มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้ ต้องการเรียนให้จบ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และโรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ของนักเรียนชายน้อยที่สุดคือ ต้องการศึกษาต่อในระบบโควต้า และชื่อเสียงของโรงเรียน

1.2.2 ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนหญิงตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม มากที่สุดตามลำดับคือ โรงเรียนมีการส่งเสริมความระเบียบวินัย การ เรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้ ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ มีค่าใช้จ่ายในการ เรียนไม่มากนัก และใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนรู้ได้ และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ของนักเรียนหญิงน้อยที่สุดคือ มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้า เรียน และต้องการศึกษาต่อในสายอาชีพ

1.2.3 ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมมากที่สุดตามลำดับคือมีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้ ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนรู้ได้ มีการ สนับสนุนด้านการศึกษาต่อ และโรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย และปัจจัยที่มีผลต่อการ ตัดสินใจของนักเรียนน้อยที่สุดคือ โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มี ชื่อเสียง และเพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน

1.2.4 ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนที่มีอายุมากกว่า 15 ปี ตัดสินใจศึกษาต่อชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม มากที่สุดตามลำดับคือ ใช้ประสบการณ์เดิม สร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้ ต้องการเรียนให้จบชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย และมีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก และปัจจัย ที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนน้อยที่สุดคือ ต้องการศึกษาต่อในสายอาชีพ และมีโอกาสได้ เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง

1.2.5 ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมมากที่สุดตามลำดับคือ โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้ ใช้ประสบการณ์เดิม

สร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ อยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก และมีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนน้อยที่สุดคือ เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน และมีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง

1.2.6 ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพรับจ้าง ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม มากที่สุดตามลำดับคือ มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้ ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้ โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย และมีการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนน้อยที่สุดคือ ต้องการศึกษาต่อในระบบโควต้า มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง และชื่อเสียงของโรงเรียน

1.2.7 ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนที่บิดามารดามีรายได้ ไม่เกิน 60,000 บาทต่อปี ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมมากที่สุดตามลำดับคือ ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้ ต้องการเรียนให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย และมีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนน้อยที่สุดคือ โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย และต้องการศึกษาต่อในระบบโควต้า

1.2.8 ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนที่บิดามารดามีรายได้มากกว่า 60,000 บาทต่อปี ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมมากที่สุดตามลำดับคือ มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้ มีการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้ และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนน้อยที่สุดคือ มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเรียน ชื่อเสียงของโรงเรียน และต้องการศึกษาต่อสายอาชีพ

1.2.9 ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ที่เดิมมากที่สุดตามลำดับคือ ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก การเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้ โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย และอยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนน้อยที่สุดคือ มีโอกาสเป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน ต้องการศึกษาต่อในระบบโควต้า และชื่อเสียงของโรงเรียน

2. ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากสถานศึกษาอื่นตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม มากที่สุดคือ โรงเรียนเดิมไม่มีชั้นมัธยม

ศึกษาตอนปลาย ปัจจัยรองลงมาก็คือมีค่าใช้จ่ายในการเรียนน้อย อยู่ใกล้บ้านเดินทางมาเรียนสะดวก ไม่ต้องมีการสอบคัดเลือก และได้มีโอกาสอยู่กับครอบครัวตามลำดับ

3. แนวทางการจูงใจให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม สรุปได้ 5 แนวทางดังนี้

1. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานโรงเรียนให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น โดยใช้วิธีการประชาสัมพันธ์และกระบวนการแนะแนว
2. ให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านค่าใช้จ่ายในการเรียนอย่างทั่วถึง
3. พัฒนากิจกรรมต่างๆที่โรงเรียนจัดให้มีความน่าสนใจมากขึ้น
4. สร้างชื่อเสียงของโรงเรียนในด้านต่างๆ
5. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักความผูกพันกับครูและโรงเรียนมากขึ้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางการจูงใจให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม มีผลการวิจัยและข้อค้นพบต่างๆ จากการวิจัยดังนี้

1. ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเดิมมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยสนับสนุนด้านความสามารถซึ่งเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับความต่อเนื่องในการเรียนระหว่างชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อธิบายได้ดังนี้ ประการแรกนักเรียนมีความเชื่อว่านักเรียนจะสามารถนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์จากการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไปใช้ต่อเนื่องในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนเดิมได้ดีกว่าที่โรงเรียนใหม่ ประการต่อมาคือ นักเรียนมีสภาพความคุ้นเคยกับเพื่อน ครู และระบบวัฒนธรรมต่างๆ ของโรงเรียนเดิมอยู่แล้วไม่ต้องวิตกกังวลกับการปรับตัวที่จะต้องไปเรียนในโรงเรียนแห่งใหม่ซึ่งเป็นธรรมชาติของวัยรุ่นที่จะเริ่มมีเพื่อนสนิทและมีกลุ่มเพื่อนที่รู้จักและมีส่วนสำคัญที่จะสามารถยืดเหนี่ยวให้นักเรียนศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่โรงเรียนเดิม ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนในลำดับที่รองลงมาให้ได้แก่ ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการเรียน อธิบายได้ว่าเนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจ ครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ด้อย โดยพิจารณาจากการวิเคราะห์สถานภาพของนักเรียน พบว่า มีนักเรียนที่บิดามารดาไม่มีรายได้ไม่เกิน 60,000 บาทต่อปี จำนวนมากถึงร้อยละ 72.84 ค่าใช้จ่ายในการเรียนจึงเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน

2. ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากสถานศึกษาอื่นตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอกพิทยาคม มากที่สุด คือ สถานศึกษาเดิมของนักเรียนไม่ได้เปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาขยายโอกาส ซึ่งเปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมและเหมาะสม นักเรียนที่จะจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาขยายโอกาสจึงไม่สามารถจะศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนเดิมได้ นักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อก็ต้องเลือกสถานศึกษาแห่งใหม่ที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของนักเรียน โรงเรียนหนองปลาหมอกพิทยาคมจึงเป็นสถานศึกษาทางเลือกของนักเรียน เมื่อพิจารณาปัจจัยอื่นก็พบว่า ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการเรียนและปัจจัยด้านความสะดวกในการเดินทางมาเรียน ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนและโรงเรียนหนองปลาหมอกพิทยาคมก็เป็นโรงเรียนที่มีความเหมาะสมทั้งสองด้าน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุรสิทธิ์ แก้วใจ พบว่า ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน และระยะทางระหว่างบ้านกับโรงเรียนเป็นปัจจัยที่ผู้ปกครองนักเรียนใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนต่างๆ

3. จากผลการวิจัย พบว่า แนวทางการจูงใจให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอกพิทยาคม ที่น่าจะได้ผลดีที่สุด คือ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานโรงเรียนให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น โดยใช้วิธีการประชาสัมพันธ์และกระบวนการแนะแนว แนวทางนี้จะสามารถเสริมสร้างให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียนหนองปลาหมอกพิทยาคม ในด้านต่างๆ ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถจูงใจให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอกพิทยาคม สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมทรัพย์ อติชาติบุตร ซึ่งพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียน คือ ปัจจัยด้านเจตคติของนักเรียนและปัจจัยด้านการบริการแนะแนว ผลงานการวิจัยของสุรสิทธิ์ แก้วใจ ก็พบว่า ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์เป็นปัจจัยที่ผู้ปกครองนักเรียนใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา และผลการค้นคว้าแบบอิสระของวิมล ปั้นสวย ก็พบว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ปกครองในการให้นักเรียน เรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนคาราวีทยาลัย ฉะนั้น การใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ผลงานและความสำเร็จของโรงเรียนหนองปลาหมอกพิทยาคม ร่วมกับการใช้กระบวนการแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพจะสามารถจูงใจให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งนักเรียนจากโรงเรียนหนองปลาหมอกพิทยาคม และจากโรงเรียนอื่นๆ ได้อย่างมาก สำหรับแนวทางอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดทุนการศึกษา การจัดกิจกรรมที่มีความน่าสนใจ การสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน หรือการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู ล้วนเป็นแนวทางที่โรงเรียนได้ดำเนินการอยู่บ้างแล้ว ถ้าได้มีการดำเนินการอย่างจริงจังมากขึ้น มี

การพัฒนาโรงเรียนและกิจกรรมต่างๆ ให้สนองความต้องการความสนใจและเหมาะสมกับธรรมชาติของนักเรียนมากยิ่งขึ้น ประกอบการใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ที่ดี และใช้กระบวนการแนะแนวที่มีประสิทธิภาพก็จะยิ่งทำให้สามารถจูงใจนักเรียนให้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย พบว่า มีปัจจัยบางอย่างที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ซึ่งเป็นปัจจัยที่เป็นข้อได้เปรียบของโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมอยู่แล้ว เช่น ความต่อเนื่องในการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม เป็นโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้าน เดินทางมาเรียนก็สะดวก สามารถอยู่ร่วมกับครอบครัวได้ เป็นโรงเรียนของรัฐขนาดกลาง มีการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก ปัจจัยเหล่านี้ ถ้าโรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง และใช้กระบวนการแนะแนวกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และต่อเนื่องก็น่าจะส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจที่จะศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม มากขึ้น นอกจากนี้ โรงเรียนควรจะต้องมีทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่ขาดแคลน หรือช่วยเหลือนักเรียนที่มีความเดือดร้อนเรื่องการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการเรียนให้มากขึ้น จะต้องส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน และสามารถจูงใจให้นักเรียนมาเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ถ้าได้มีการขยายการศึกษาวิจัยออกไปให้ครอบคลุมโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบลในระดับเขตพื้นที่ หรือระดับจังหวัด ก็น่าจะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาได้มากขึ้น หรืออาจจะนำไปศึกษาเปรียบเทียบกับโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีชื่อเสียง และได้รับความนิยมนจากผู้ปกครอง ก็อาจมีการค้นพบปัจจัยการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนที่แตกต่างออกไป

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2544.
- ทองวรรณ ศิริวรรณ. “แรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ และการจัดการ ของ นักศึกษา มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว.” สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2543.
- นวลฉวี วิศาลศิริกุล . “แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร.” ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.
- พรณี เกษกมล. การตัดสินใจ. กรุงเทพฯ : วิกตอรีเพาเวอร์พ้อยท์, 2531.
- _____. การให้คำปรึกษาตัดสินใจ. กรุงเทพฯ : ศรีเมืองกาญจน์การพิมพ์, 2532.
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.” ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก 19 สิงหาคม 2542.
- พัชราภรณ์ รุ่งวิทยา. “ความคาดหวังของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนใน โรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา : กรณีศึกษา โรงเรียนศิริศึกษา จังหวัดปทุมธานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, 2541.
- วิมล ปั่นสวย. “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ปกครองในการให้นักเรียนเรียนต่อระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนดาราวิทยาลัย.” การค้นคว้าแบบอิสระ สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540.
- วิโรจน์ มูฮำหมัด. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาใน โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.
- ศรีเรื่อน แก้วกั้งवाल. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย วัยรุ่น – วัยสูงอายุ. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.
- สมทรัพย์ อติชาตินุตร. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของ นักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2541.

สมพงษ์ จิตจรัสอำพัน. “องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายวิชาบริหารธุรกิจ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง ปวส สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เขตกรุงเทพมหานคร.” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.

สายชล หมวกเหล็ก. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาใน โรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

สุรสิทธิ์ แก้วใจ, น.ท. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษา ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, 2542.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2538.

อุไร มั่นหมั่น. “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3:ศึกษานิพนธ์ จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2539.

อุไรวรรณ โพธิเวชเทวีญ. “สิ่งจูงใจในการเลือกหลักสูตรธุรกิจศึกษา ของนิสิตระดับปริญญาตรีใน สถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร.” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.

Reeders, W. Beliefs, Disbeliefs and Social Action Department of Rural Sociology Bulletin. New York : University of Missouri, 1973.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือ และความร่วมมือเข้าร่วมสัมมนา

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ที่ ศธ 0520.203.2 / 504

ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์
นครปฐม 73000

/ มีนาคม 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายชัยพนธ์ ริกงาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายจรัส มากแก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการ
ศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง แนวทางในการจูงใจ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ให้ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

จึงขอแสดงความอนุเคราะห์หากท่านได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมกันนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนชม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร. 0 3421 9136

โทรสาร. 0 3421 9136

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โรงเรียนเทพนครโสภณศึกษาเขต

ที่ วันที่ 16 สิงหาคม 2547

เรื่อง ขกเชิญร่วมประชุมสัมมนา

เรียน ครูอาจารย์ที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากขณะนี้มีกระแสอยู่ระหว่างการทำการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางในการมุ่งใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ให้ศึกษาค้นคว้าศึกษาค้นคว้าตามศักยภาพ จึงมีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยด้วยแบบสอบถามและกรสัมมนา ท่านใดบุคคลที่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมสัมมนา ในวันที่ 26 สิงหาคม 2547 เวลา 15.00 น. ณ ห้องประชุมเด็กโรงเรียนเทพนครโสภณศึกษาเขต จังหวัดชัยภูมิที่แนบมานี้

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือ

(นายจรัส มากแก้ว)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทพนครโสภณศึกษาเขต

มหาวิทยาลัยศิลปากร สังกัดวิทยาลัยตรี

รายการ

1. รองฯ ปฐมพล ศรีแดง	ผู้ดำเนินการสัมมนา
2. ก. สุพล ศรีอารา	ผู้ร่วมสัมมนา
3. ก. สุทินนา ศรีมหาโต	ผู้ร่วมสัมมนา
4. ก. แหยม ศิริวัชรินทร์	ผู้ร่วมสัมมนา
5. ก. พันธุ์พิศ ศิวศาสตร์	ผู้ร่วมสัมมนา
6. ก. เพ็ญศรี อรุณรักษา	ผู้ร่วมสัมมนา
7. ก. เนรดา รั้งมี	ผู้ร่วมสัมมนา
8. ก. วิไล รัตนากกร	ผู้ร่วมสัมมนา
9. ก. วิณา กลกยกลั่น	ผู้ร่วมสัมมนา
10. ก. สุภวิศว์ เจริญชัย	ผู้ร่วมสัมมนา
11. ก. เต๋อเพ็ชร นิสาลิ	ผู้ร่วมสัมมนา
12. ก. ชัชวาล สุวรรณเทพ	ผู้ร่วมสัมมนา
13. ก. รุ่งทิพย์ ขุขันทร	ผู้ร่วมสัมมนา
14. ก. ประภาพร ขวัญจิตร	ผู้บันทึกการสัมมนา

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

แนวทางในการจูงใจให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

- คำชี้แจง** การตอบแบบสอบถามของนักเรียนอย่างตั้งใจและตรงกับความเป็นจริง จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาโรงเรียน ทำให้สามารถจัดการศึกษาได้ตรงกับความต้องการของนักเรียน แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามทุกตอนและทุกข้อ
- ตอนที่ 1** ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียน
- คำชี้แจง** โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับสถานภาพของนักเรียน

ข้อ	สถานภาพของนักเรียน	สำหรับผู้วิจัย
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	☐
2	อายุ ☐ ไม่เกิน 15 ปี ☐ มากกว่า 15 ปี	☐
3	อาชีพของ บิดา/มารดา ☐ เกษตรกรรม ☐ รับจ้าง ☐ อื่นๆ ระบุ.....	☐
4	รายได้ของ บิดา/มารดา ☐ ไม่เกิน 60,000 บาท/ปี ☐ มากกว่า 60,000 บาท/ปี	☐
5	สถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ☐ โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ☐ โรงเรียนอื่นๆ ระบุ	☐

- ตอนที่ 2** ปัจจัยที่นักเรียนใช้ในการตัดสินใจศึกษาต่อที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม
- คำชี้แจง** โปรดแสดงความคิดเห็น โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็น “ใช่” ถ้านักเรียนเห็นว่า เป็นปัจจัยการตัดสินใจของนักเรียน หรือในช่องความคิดเห็น “ไม่ใช่” นักเรียนเห็นว่าไม่เป็นปัจจัยการตัดสินใจของนักเรียน

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	ปัจจัยที่ให้นักเรียนตัดสินใจศึกษาต่อที่ โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม	ความคิดเห็น		สำหรับ ผู้วิจัย
		ใช่	ไม่ใช่	
1	ความเห็นของสมาชิกในครอบครัว คำแนะนำ		✓	☐
2	ของครูแนะแนวจากสถานศึกษาเดิม	✓		☐

จากตัวอย่าง แสดงว่าความเห็นของสมาชิกในครอบครัว ไม่ใช่ปัจจัยที่นักเรียนใช้ในการตัดสินใจ แต่คำแนะนำของครูแนะแนวจากสถานศึกษาเดิม เป็นปัจจัยที่นักเรียนใช้ในการตัดสินใจศึกษาต่อที่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

ข้อ	ปัจจัยที่ให้นักเรียนตัดสินใจศึกษาต่อที่ โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม	ความคิดเห็น		สำหรับ ผู้วิจัย
		ใช่	ไม่ใช่	
	ปัจจัยดึงดูด			
	เป้าหมาย			
1	ต้องการเรียนให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6			☐
2	ต้องการศึกษาต่อในระบบโควต้า			☐
3	ต้องการศึกษาต่อทางสายอาชีพ			☐
	ความเชื่อ			
4	โรงเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน			☐
5	โรงเรียนมีครูที่เข้าใจ และเอาใจใส่นักเรียน			☐
6	โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย			☐

ข้อ	ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจศึกษาต่อที่ โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม	ความคิดเห็น		สำหรับ ผู้วิจัย
		ใช่	ไม่ใช่	
	ค่านิยม			
7	นักเรียนมีความประพฤติเรียบร้อย			☐
8	โรงเรียนส่งเสริมความมีระเบียบวินัย			☐
9	การปกครองดูแลนักเรียนยึดหลักเหตุและผล			☐
10	เข้าเรียนได้โดยไม่ต้องสอบคัดเลือก			☐
11	อยู่ร่วมกับครอบครัวได้ระหว่างเรียน			☐
12	มีญาติพี่น้องเป็นศิษย์เก่าที่โรงเรียนนี้			☐
	ปัจจัยผลักดัน ความคาดหวัง			
13	มีโอกาสศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง			☐
14	มีโอกาสได้เป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง			☐
15	มีโอกาสเลือกอาชีพที่ต้องการและมีรายได้ดี			☐
	พันธะสัญญา			
16	ผู้ปกครองต้องการให้มาเรียน			☐
17	ต้องช่วยทำงานที่บ้านระหว่างเรียน			☐
18	เพื่อนๆ ชักชวนกันมาสมัครเข้าเรียน			☐
	แรงเสริม			
19	การแนะนำของโรงเรียน			☐
20	ชื่อเสียงของโรงเรียน			☐
21	ความสำเร็จของศิษย์เก่า			☐

ข้อ	ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจศึกษาต่อที่ โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม	ความคิดเห็น		สำหรับ ผู้วิจัย
		ใช่	ไม่ใช่	
	ปัจจัยสนับสนุน โอกาส			
22	ได้เลือกเรียนในสาขาที่ต้องการ			☐
23	อยู่ใกล้บ้าน เดินทางสะดวก			☐
24	มีค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่มากนัก			☐
	ความสามารถ			
25	เป็นการเรียนต่อเนื่องนำความรู้เดิมมาใช้ได้			☐
26	ใช้ความสามารถเดิมมาเสริมการเรียนได้			☐
27	ใช้ประสบการณ์เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้			☐
	การสนับสนุน			
28	มีทุนการศึกษาเพียงพอ			☐
29	มีการดูแลช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนอย่างทั่วถึง			☐
30	มีการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ			☐

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
คำชี้แจง ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นคำถามต่อไปนี้อย่างอิสระ เพิ่มเติมจาก
 ความคิดเห็นที่นักเรียนได้แสดงไว้ในตอนที่ 2

1. สาเหตุหรือปัจจัยอะไรบ้าง ที่ทำให้นักเรียน ตัดสินใจศึกษาต่อในระดับชั้น ม.4 ที่
 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

(1).....

(2).....

(3).....

2. นักเรียนคิดว่ามีสาเหตุหรือปัจจัยอะไรบ้าง ที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจไปศึกษาต่อในระดับ
 ชั้น ม.4 ในสถานศึกษาอื่น

(1).....

(2).....

(3).....

3. นักเรียนคิดว่ามีสาเหตุหรือปัจจัยอะไรบ้าง ที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจ ไม่ศึกษาต่อในระดับ
 ชั้น ม.4

(1).....

(2).....

(3).....

4. โรงเรียนควรดำเนินการอย่างไร ที่จะทำให้นักเรียนที่เรียนจบ ชั้นม. 3 ศึกษาต่อในระดับ
 ชั้น ม.4 ในสถานศึกษาเดิม

(1).....

(2).....

(3).....

.....

$$\Sigma pq = 5.043 \quad \bar{X} = 20.967$$

$$\text{คำนวณค่าความแปรปรวน} \quad \delta_x^2 = \frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}$$

แทนค่า $N = 30$, $\Sigma X^2 = 13975$, $\Sigma X = 639$ ลงไปในสูตรจะได้

$$\delta_x^2 = \frac{(30 \times 13975) - (639)^2}{30(30-1)}$$

$$= \frac{419250 - 395641}{30 \times 29}$$

$$= \frac{23609}{870}$$

$$= 27.137$$

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

การคำนวณโดยใช้สูตร KR 20

จากสูตร

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\Sigma pq}{\delta_x^2} \right]$$

ในที่นี้ $n = 30$ แทนค่าในสูตรจะได้

$$r_{tt} = \frac{30}{30-1} \left[1 - \frac{5.043}{27.137} \right]$$

$$= \frac{30}{29} [1 - 0.186]$$

$$= 1.034 \times 0.814 = 0.842$$

ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	X	X ²
1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	400
2	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	18	324
3	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	14	196	
4	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	22	484	
5	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	24	576	
6	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	19	361	
7	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	23	529	
8	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	21	441	
9	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	25	625	
10	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	20	400	
11	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	26	676	
12	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	400	
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	50	900	
14	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	26	676	
15	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	100	
16	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	196	
17	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	28	784	
18	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	27	729	
19	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	23	529	
20	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	22	484	
21	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	22	484	
22	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	13	169	
23	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	27	729	
24	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	0	17	289	
25	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	10	100	
26	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	18	324	
27	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	23	529	
28	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	26	676	
29	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	17	289	
30	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	24	576	
	30	14	4	24	27	15	20	26	29	18	24	23	25	10	20	22	24	11	14	14	19	22	25	24	25	27	29	17	19	23	628	13975
p	1	0.467	0.133	0.8	0.9	0.5	0.667	0.867	0.967	0.6	0.8	0.767	0.833	0.333	0.833	0.733	0.8	0.367	0.467	0.467	0.633	0.733	0.833	0.8	0.833	0.9	0.967	0.567	0.633	0.767		
q	0	0.533	0.867	0.2	0.1	0.5	0.333	0.133	0.033	0.4	0.2	0.233	0.167	0.667	0.167	0.267	0.2	0.633	0.533	0.533	0.367	0.267	0.167	0.2	0.167	0.1	0.033	0.433	0.367	0.233		
pq	0	0.249	0.115	0.16	0.09	0.25	0.222	0.115	0.032	0.24	0.16	0.179	0.139	0.222	0.139	0.196	0.16	0.232	0.249	0.249	0.232	0.196	0.139	0.16	0.139	0.09	0.032	0.246	0.232	0.179		

มหาวิทยาลัยศรีปทุม สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ร่วมสัมมนา
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

รายชื่อนักเรียนเก่าที่เข้าร่วมสัมมนา

1. นางสาวสุพัตรา	พิลาจันทร์
2. นางสาวอรพรรณ	เผือกหนู
3. นางสาวปรียากร	คินาสินธุ์
4. นางสาววัชรากร	พะณะงาม
5. นางสาวกมลทิพย์	อินทะแสน
6. นางสาววิภาวดี	สระสม
7. นางสาวยุพา	หอมสุด
8. นางสาวจิตติมา	อารมณี
9. นายเสน่ห์	พรมณี
10. นางสาวพรพิมล	สุนทรศาลทูล
11. นางสาวสุนิสา	ลาวัด
12. นางสาวชญานี	หอมสนิท
13. นางสาวอลิสา	อ้อยพักเจริญ

รายชื่อครูที่เข้าร่วมสัมมนา

1. นายปฐมพล	ครุเพลง	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	ผู้ดำเนินการสัมมนา
2. นางประภาพร	ขวัญธำรงค์	ครูธุรการ	ผู้บันทึกการสัมมนา
3. นายสุพล	ศรอารา	หัวหน้าฝ่ายธุรการ	ร่วมสัมมนา
4. นายแหลม	ศรีวัชรินทร์	หัวหน้าฝ่ายปกครอง	ร่วมสัมมนา
5. นางสาวกนิษฐา	ศรีมหาดไทย	หัวหน้าฝ่ายบริการ	ร่วมสัมมนา
6. นางสาวเพ็ญศรี	อรุณรักษา	หัวหน้ากลุ่มฯ สังคมศึกษา	ร่วมสัมมนา
7. นางณรรดา	รังษิ	หัวหน้ากลุ่มฯ วิทยาศาสตร์	ร่วมสัมมนา
8. นางวิไล	รัตนากร	หัวหน้ากลุ่มฯ คณิตศาสตร์	ร่วมสัมมนา
9. นางสาววีณา	กลอยกล่อม	หัวหน้ากลุ่มฯ ภาษาต่างประเทศ	ร่วมสัมมนา
10. นายศุภวิศว์	เจริญชัย	หัวหน้ากลุ่มฯ สุขศึกษา	ร่วมสัมมนา
11. นางสาวเพียร	สีสำลี	หัวหน้ากลุ่มฯ ศิลปศึกษา	ร่วมสัมมนา
12. นายชัชวาลย์	สุวรรณเทศ	หัวหน้ากลุ่มฯ การงานฯ	ร่วมสัมมนา
13. นางพันธุ์พิศ	ผิวตาลดี	หัวหน้ากลุ่มฯ ภาษาไทย	ร่วมสัมมนา
14. นางรุ่งทิพย์	จุงจันทร์	หัวหน้างานแนะแนว	ร่วมสัมมนา

ภาคผนวก ง

มหาวิทยาลัยศิลปากร
แบบบันทึกการสัมมนา
สงวนลิขสิทธิ์

แบบบันทึกการสัมมนา

1. ผู้ร่วมประชุมสัมมนา ครู-อาจารย์ นักเรียน

1)	8)
2)	9)
3)	10)
4)	11)
5)	12)
6)	13)
7)	14)
	15)

2. กำหนดการประชุมสัมมนา

ณ โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

วันที่.....เดือนพ. ศ. เวลา

3. ผู้ดำเนินการประชุมสัมมนา

.....

ผู้ดำเนินการประชุมสัมมนา

.....

ผู้บันทึกการประชุมสัมมนา

4. หัวข้อและประเด็นการประชุมสัมมนา

- 1) ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ที่เดิม
- 2) ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมตัดสินใจไม่ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ที่เดิม
- 3) ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สถานศึกษาอื่น ตัดสินใจ เข้ามาศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม
- 4) แนวทางในการจูงใจ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ให้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่โรงเรียนเดิม
- 5) แนวทางในการจูงใจ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอื่นๆ ให้เข้ามา ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม
- 6) ทำอย่างไรให้โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม สามารถดึงดูดนักเรียนให้เข้ามาเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมากขึ้น

5. บันทึกการประชุมสัมมนา

ประเด็นที่ 1 ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม
ตัดสินใจ ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ที่เดิม

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)
- 10)

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ประเด็นที่ 2 ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม
ตัดสินใจไม่ ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ที่เดิม

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)
- 10)

ประเด็นที่ 3 ปัจจัยทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอื่นๆ ตัดสินใจเข้ามาศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)
- 10)

ประเด็นที่ 4 แนวทางการจูงใจ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคมให้ ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่โรงเรียนเดิม

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)
- 10)

ประเด็นที่ 5 แนวทางในการจูงใจ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอื่นๆ ให้เข้ามาศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)
- 10)

ประเด็นที่ 6 ทำอย่างไรให้โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม สามารถดึงดูดนักเรียน ให้เข้ามาเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมากขึ้น

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)
- 10)

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นายจรัส มากแก้ว
 ที่อยู่ 47/4 หมู่ 4 ตำบลสวนกล้วย อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี 70110
 ที่ทำงาน โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม ตำบลหนองปลาหมอ อำเภอบ้านโป่ง
 จังหวัดราชบุรี โทรศัพท์ 0-3237-2630

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ.2514 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ชั้นสูง จากวิทยาลัยครูบ้าน
 สมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ.2516 สำเร็จการศึกษาปริญญาการศึกษาบัณฑิต วิชาเอกเคมี วิชาโทคณิตศาสตร์
 วิทยาลัยวิชาการศึกษา สงขลา จังหวัดสงขลา
 พ.ศ.2544 ศึกษาต่อระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
 การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ.2518 ครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์และวิชาเคมี โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง จังหวัดราชบุรี
 พ.ศ.2528 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ, ฝ่ายบริการ และฝ่ายธุรการ
 โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง จังหวัดราชบุรี
 พ.ศ.2537 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการ โรงเรียนโพธาวัฒนาเสนี จังหวัดราชบุรี
 พ.ศ.2541 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการและฝ่ายวิชาการ โรงเรียนวัดดอนตูม
 พ.ศ.2542 ผู้อำนวยการ โรงเรียนท่ามะขามวิทยา จังหวัดราชบุรี
 พ.ศ.2543 ผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม จังหวัดราชบุรี
 พ.ศ.2547 ผู้อำนวยการ โรงเรียนประสารัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี